

ויקרא ח צז

**פָּרְגָּמְנִיא דַּיְפָּקִידְיִ בֵּידָא בְּלִי־זְהֻךְבָּרְלִים אֲשֶׁר־צֹהָה יִזְהָה
רִטְשָׁה: סִסְס**

בִּידִי־מְשָׁה: סִסְס

אבן עוזרא

ובניו. לנגיד זבחון סלה כתו ימן שם פועלו (נ), ויש אוטרים כי בן צויתו, והוא ככל אשר צויתו אותה (שם שם לה) (ו) ואם לא פירש שם

לשבת פתח אהל טוער (ז) :

ריש"

ובנוי. לנגיד זבחון סלה כתו ימן שם פועלו (נ), ויש אוטרים כי בן צויתו, והוא ככל אשר צויתו אותה (שם שם לה) (ו) ואם לא פירש שם

יהל אור

(נ) ופי' מקר קיימי מפי ה' לפיו סכל כל כדורים גוף"י אלה פ' אם נס' תזה לבנה פחה מכל מועד הממורים כלן כנראה נוכרים כוונתה נס' ומתחת מהו: (ו) וליינו מהבנין סלה נוכר שם פועלו: (ז) פ' חסלת פרשת צו

מקורי ריש"

טו) עין סמור, ילקוט מקיט:

אונקלום

ויקרא ט שמיניו

**ט א וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה
לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזָקְנִי יִשְׂרָאֵל:
בְּ וַיֹּאמֶר לְאַהֲרֹן סֵבֶךְ
עִזִּיל בְּרִתְוֹרִי לְחַטָּאתָךְ**

אבן עוזרא

(ח) ויהי ביום השמיני. היה נראה לנו כי ביום השmini שמיini לניטן, כי המשכן הוקם באחד לחדש (ח) [א] רק המעתיקים צו צויס, ונטל י' מטרות כתניות נסדר אטרו שהייל ריח ניסן, ובשבועת ימי המלואים טולס (כ) א): ולזקני ישראל. נסמיינס טעל פ' כדבור הcran נכס ומקצת בכתוגה גודלה, ולה ימלטו מהלו נכס (ב): (ב) קח לאהרן ולבניו. ויעאו ספתה אهل טוער (ג) או העדה נכסה אל החצר (ד): ב עגל בן בקר. בשבעת ימי המלואים היה פר חמאת נם איל לעולה (ה) ולא הוכיר עם קרני אור

ריש"

(ח) ובן פ' כה' זיל (סמות מ ב) על דרך הפסט כו של ר' יקסן ה) סוקום המתקן כו צויס, ונטל י' מטרות כתניות נסדר ככ"ג נדר, וכלהל ניטן טלמו, כל ו' ימי המלואים כי מה מעמיד לה המשכן הכל בקר וכקר ומקריב עליון קרכנות ומפרקו וכטמיini הממידו ולה פראקו, וכ"ה (ספרה זו מכילה דמלוחים פ"ה, ספרה שמיני, ספרה נס"ה פ"ד, תנומת טהרה סי' נ"ה, ירוזלמי יומל פ"ה נ"ה, פמייר ופסי' לר' כ ויהי נויס כלת, כמד"ר פ"ג טו) וככלון צגיוני: (נ) כי שם היו ולמה יתנו מסס כל ו' ימי המלואים, כמ"כ ומפתח מהל מועד לה תנומת טבנת ימי מלוחיכס (למעלה ח' ג): (ד) ולמה הכרית טס הcran וכלו נלו הול珂ניט, לו הוקנים לנו להאר מהל מועד, וככגון טו בטח מהל מועד: (ה) למעלה ח' ג:

יהל אור

מנחות יהודיה

מקורי ריש"

(א) פ' ספיר, טבון כ"ז כ', פמייר סי' מ' ילקוט 6) ובזה יתרוך למלה נכתב בה"א הידיפה: (ב) עין פ' צמיינר' מק"ל ועיין לט' סוטה נ"ט פ', ר' קשיט ל'ס, ומפני יכל מhor מות כ' פור סרנש זוינס: (ב) תנומת

וְדָכֵר לְעַלְתָּא שְׁלֹמִין
וְקָרִיב קָדָם יְיָ: וְעַם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל תִּמְלִיל לְמִימֶר
סְבּו אֲפִיר בָּר עָזִין
לְחַטָּאתָא וְעִינָּל וְאִימֶר
בְּנֵי שְׁנָא שְׁלֹמִין לְעַלְתָּא:
ר וְתוֹר וְדָכֵר לְגַבֵּשׁ
קוֹדְשִׁיא לְדָבָחָא קָדָם יְיָ
וּמְנֻחָתָא דְּפִילָא בְּמִשְׁחָה
אֲרִי יוֹמָא דֵין יְקָרָא דֵין
מְתַגְּלִי לְכֹזֶן: הַגְּסִיבוּ יְתָה
דֵי פְּקִיד מְשָׁה לְקָדָם
מְשִׁפְנוּ זְמָנָא וְקָרִיבָה פָּל
פְּגַשְׁתָּא וְקָמוּ קָדָם יְיָ:
וְאִמְרָה מְשָׁה דֵין פְּתַגְּמָא

רשות

ט ג) סמכפל לו כקב"ה
וועטסֶה קענֶל צעטסֶה ד) ג):
נראאה אליכם. נחצאות
ד'יכס, לך קלבנות הלו
ושור ואיל. גדוילים (יד):
שור הראיתיך ושאל אותה
יזהן אונ

ענגל בן בקר הָס כוֹה בְּן אַבָּא,
וְכִנְסָת בְּנֵי זָהָה": (ז) פ"י ספל
בְּצָמֹת כְּטָה, כְּמוֹ טֶגֶל בְּן
זֹכֶר אַבָּא וְעַנְגֵל בְּן בָּקָר כְּוֹה בְּן
כְּסֶפֶרְיוֹס יְחִינָּה לְיוֹן פָּסּוֹק ג' עַל
גְּפָרְצִיס מְלָת תְּמִימִיס שִׁיטָּמִיס
, וְכִלְמָת ס"ס כְּוֹה, וְסָבוֹה
פִּירְוֹשִׁי מֵה שְׁמָמִיס וּזְהַבְּגָלֵל
עַל הַכְּלָן: (ח) תְּמִימִיס ל"ר
: (ט) כְּמ"ק לְמַעַלָּה ח טו,
הַמְּלוּחִים לְמַטְהָת הַמּוֹכָה":
קְלִיבָּה פָּר, וְכִתְיכָה וְכִפְרָה גַּעֲדוֹ
הַקְּרִיב טֶגֶל זה עַל מְטוֹבָה
הַרְחָוָה יְשָׁרָה לְהַכִּיה יוֹתָר
כְּגָלָס שָׂוֵל: (טו) פ"י נְכָל הַחַד

מכוּרִי רַשְׁיָּה

ט' פמיינ' ג', חניכומלט ב', פמיינ' ס' : ג) סלירט חניכומלט
ט' ד' ו' , חניכומלט ב' ו' , פורס לוגרא , תיוב"ע ;
סלארט

בְּקָר לְחַטֹּאת וְאִיל לְעַלְהָתִים
וְהַקָּרֶב לְפָנֵי יְהוָה: ג' וְאַל-י-בָּנִי
יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לְאָמֶר כֹּה שָׁעֵיר
עֲזִים לְחַטֹּאת וְעַגְלָה וּכְבָשָׂבָן-שְׁנָה
תִּמְימָם לְעַלְהָה: ד' וְשׂוֹר וְאִיל
לְשַׁלְמִים לְזִבְחָת לְפָנֵי יְהוָה וּמְנֻחָה
בְּלוֹלָה בְּשָׁמְן כִּי הַיּוֹם יְהוָה נֶرְאָה
אֲלֵיכֶם: ה' וַיִּקְחָו אֶת אֲשֶׁר צָוָה
מֹשֶׁה אֶל-פָּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרָבוּ
פָּלִידָה עֲדָה וַיַּעֲמֹדוּ לְפָנֵי יְהוָה:
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר-צָוָה

בן עזר

ענל בן בקר אם הוא בן שנה (ז), והקרוב אליו ספר כסו ענל ולא זכר שנה (ז) [ג]: **הטימים** (ז'). על הענל ועל האיל (ח), ופרוי המלואים לחתטא את הטעב (ט) וזה הענל לכפר על אהרן (י) [ד], ובבר פירשתי זאת הטליה (י''): ג שער עזים לחתטא.

על הכהל (י'') [ה] וענל שאין לו שנה תפיטה, ובן כבש לעולה (י'ג): ד ושור ואיל. גدولים (יד): ומנחה. היה סלת לבל אחד ואחד (טו) [ו]: ו וטעם ויאמר משה. כאשר הראיתיך ושאל אותה

קרני אור

לכרגע לפסוקים: [ג] עיין כתוב"מ ויקרא ס"י ר"ס, ססמיין לבביה כל דעות קו"ל נוס: [ד] ולעת קו"ל (ספרה) וכן פ' רס"י ז"ל לסייעו שמאלי לו סקבר"כ ע"י עגל וכעל מעשה טעטך, וכן פ"י שלב"ג, והמ"ס סימח כוונתו טובך, ולחמנס סיס דרייך כי כנראה מטלמו נוס כתובין קת' יטלהל, וכחלו סיס הילן נוס סוכס מה: [ה] ובני ישראל מני שפכו קת' מהנו פ"ז, סיס קרכנס דומה בולפן מות לקרבן, סכ"ל טל שנגה ע"ז. טהור טיעור למטריה ופל לעולם, וככלון כי סעיף ז' למטריה ועגל לערוף תמורית ספר לטעיר טל מעשה סעגלה, וסנס סיס עמו כבש לעולך לסוגיהם מהלומנות המלרייס סכ"ז עובדים למלך (רלב"ג): [ו] ובמקרה לנתח"ס הסיג ומכהן למלך טלה (רלב"ג): [ז] וכמוהו לנתח"ס הסיג (ז) פ"י על עונות הילן ועל עונות כה"ג ביווט כפויים מקירין פר, וכחיב וכפר נעדו ובכלל דיתו, ודעתו כמו שפי' נפ' התה כי לא חטף הילן בעגל טירך לckerיב טגל זה על מטה העגל שטחה: (יח) מלת כפר צויקריה מה רחו ישלחן להכיה יותר מההילן: (ינ) מלחתיכ נמי שאה והס נתוך בנתה: (יד) וכן פ"י הרד"ק נארך צול: (טו) פ"י נכל חד מהטעולות וכטלאים. ונזהר בלו"י בדרך כלן:

טוניס יהודה

הראב"ע וביחל אוד אותן ב': ג) דאל"כ היא חטאת של ה' פמיין ג', תקנומל ב' פמיין ס' : ג) ספillum תקנומל כהן הוא פר: ד) עיין רטב"ן מה שהעיר ע"ז:

אנקלוז

די פקידין תעבדונו יתגנני?
לכון יקניא דיב': ואמר משה לא-הרן קרב למד בחר ועביד ית חטאך נית עלהך וכפר עלהך ועל עמא וכפר עליהון קירבן עמא וכפר עליהון במא די פקידין: חיקרב אהרן למד בחר וגנש ית ענלא דחטאך אדי ליה: וקריבו בני אהרן ית דמא ליה וטבל אצבעיה בדמא ויתב על קרנת מדבחה ית דמא אריך ליודה לדבחה: יית פרא וית פוליתא יית פרא וית פוליתא יית פרא פון פברא פון פרא

ויקדא ט שמיini
לה 69

יהוה תעשה וירא אליכם כבוד קרב אל-המזבח ועשה את-הארן חטאך ואת-עלתך וכפר בעדר ובער העם ובעדר העם ועשה את-קרבן העם וכפר בעדים פאשר צויה יהוה: ח ויקרב אהרן אל-המזבח ויישחט את-עגל החטא את-אשר-לו: ויקרבו בני אהרן את-הדם אליו ויטבל אצבעו בהם ויתן על-קרנות המזבח ואת-הדם יצחק אל-יסוד חטאך: ואת-החלב ואת-הבלית

אבן עורה

(ברא' כד טו) (טו), וטעמו וכבר אמר להם משה זה הדבר עשו שיתנועיר ועגל וכבש ושור ואיל, או יראה להם כבוד ה' (ו) [ו] והטעם על האש שיצא (יח): ז וכפר בעדר ובעד העם. כחרמת ו) ד): את חטאך. עגל צן בקל: שהיא מצוה שתכפר על נפשך ועל כל הקהל, ובפר החטא תכפר בעדר, ולאחר בר צויס ועגל וכחץ, כל מקום שנחמל מגל צן טהרה, ומכלון הטהרה למד ח): ח אשר לו. משלו היה, ובן ספר יום הבפורים: ט ואת הרם. הנשאר יצחק (כ): י' ואות החלב. הטסה, ואשר

קרני אור

עליו נס, וכחן, דמך סכימ מינמת כסכיס כנלה טט קרנן נכו, ומינו צן כי מינמת טמיini נקמלה ונמלכו טרייס, ומינמת כסכיס לין מינמת קיימן תלם כולה למובם, וכן ציגנו געל סמנחן נלי טכורת טמו, וכחן, וסתננס סלומיר טכנתוב ומינמת גלוות נטמן סיל מינמת כסכיס רק טימן געל סטינן טרולל תלר נטמן קהן קה לך עגל וגנו, וחל נגי יטרולל תלר נטמן קהן טער עויס, והנה קהר בתמלה ופי' צפוף: ברמביין מה טכער עז', ובנמק' ט מה טכער על טרמביין טה: (ח) עיין בנתק' ט מה טכער עז:

יְקָוֵךְ וְלֹא כָל כָלֶס, לְהַמִּכְרָר לְקָה מְהֻנוּ כְּלָבָנוּ :

מנחת יהודה

ד) סלמה, חייכ"ע, ועיין ילקוט ר' מקכ"ל באות: ו) שאין קרבנות הללו חובת נברה אלו (ה) סלמה, ר' י"ס י', ט': חובת יומה: ו) עיין רבנן טה שביאר בו: ח) נמכואר בכתב בני

רש"י

כלין כ) מוכס ליס זס ו): (ז) קרב אל המזבח. טסיל הדרן נס וירח נגשא, חמל לו מסה, למסה למס כס לוך כחרמת ו) ד): את חטאך. עגל צן בקל: ואת עלתך. חיל: קרבן העם. טער צויס ועגל וכחץ, כל מקום שנחמל מגל צן טהרה, ומכלון הטהרה למד ח): ח אשר לו. משלו היה, ובן ספר יום הבפורים: ט ואת הרם. הנשאר יצחק (כ): י' ואות החלב. הטסה, ואשר

יהל אור

(טו) טקודס טעל מותה: (ו) ויממר לרמאנ', ולמי'ו זכיה טיעור הפסוקים הלאה כך, קrho מסה להדרן זלכינו ולזקנוי יטרולל, ויממר מסה וסגדנער טער ליס ד' הווי טפסו וירח טליקס כבוד ד', ויממר היל הדרן קה לך עגל וגנו, וחל נגי יטרולל תלר נטמן קהן טער עויס, והנה קהר בתמלה ופי' צפוף: קהן פ"י' הרמאנ': (יט) וכן פ"י' הרמאנ', לימד מותו צינוג וכלי ויכפר טל סהיב: (כ) הנטול נטורך טקורי ריש'

אנגליזם

מִטְאָתָה אַסְיִק לְמִדְבָּחָה
כִּמְאָדֵי פְּקִידִיִּית מִשְׁהָה
וְאַנְיִת בְּשָׂרָא וְאַנְיִת מִשְׁכָּא
אַוְקִיד בְּגֻנוֹרָא מִבְּרָא
לְמִשְׁרִיתָה: יְבָ וּנְגִיבִּים יְתָ
עַלְתָּה וְאַמְטִיאוֹ בְּנֵי
אַפְרָן לֵיה יְתָ דְּמָא
וּגְרִיקִיה עַל מִדְבָּחָה סְחוֹר
סְחוֹר: זֶה וְאַנְיִת עַלְתָּה
אַמְטִיאוֹ לֵיה לְאַיְצָרָה
וְיְתָ רִישָׁא וְאַסְיִק עַל
מִדְבָּחָה: יְדַוְּמָלִיל יְתָגָּ�
וְיְתָ בְּרָעֵיא וְאַסְיִק עַל
עַלְתָּה לְמִדְבָּחָה: טַוְקָרָב
יְתָ קָוְרָבָן עַמְּדוֹזָנִיסִיב יְתָ
צְפִירָא דְּמִטְאָתָה דִּי
לְעַמָּא וּנְכִסִּיתָה וּכְפָר
בְּדָמָה פְּקִדְמָאָה: טַוְקָרָב
יְתָ עַלְתָּה וּעֲבָדָה בְּרָחוֹן:

וְאֶת-דִּין-תְּרָתָה מִזְדַּה-פָּבָד מִזְדַּה-
הַחֲטֹאת הַקְטִיר הַמּוֹבֵחַ פָּאֵשֶׁר
צָנַחַתְּה אֶת-מְשָׁה: אֲוֹ אֶת-הַבָּשָׂר
וְאֶת-הַעֲזָר שְׁבָת בְּאֵש מְחוּזָב
לְמַחְנָה: יב וַיַּשְׁחַט אֶת-הַעַלְלָה
וַיַּמְצָאוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶלְיוֹ אֶת-הַדָּם
וַיַּזְרְקָהוּ עַל-הַמּוֹבֵח סְבִיבָה: יג וְאֶת-
הַעַלְלָה הַמְצִיא אֶלְיוֹ לְנַתְחִיתָה וְאֶת-
הַרְאֵשׁ וַיַּקְטֵר עַל-הַמּוֹבֵח: יד וַיַּרְתֵּן
אֶת-דָּקָרְבָּן וְאֶת-הַפְּרָעִים וַיַּקְטֵר
עַל-הַעַלְלָה הַמּוֹבֵחַ: טז וַיִּקְרֹב אֶת-
קְרָבָנוּ הַעַם וַיִּקְרֹת אֶת-שְׁעִיר
הַחֲטֹאת אֶשְׁר לֹעֵם וַיִּשְׁחַטֵּהוּ
וַיִּחְטֹאֵהוּ פָּרָאשָׂוֹן: טז וַיִּקְרֹב אֶת-

ל'ג

ברני אור יהל אמר מילנו על הקרב ועל הכלויות (כג) : יב וימציאו . (יח) ואת הבשר ואת העור . לנו מילנו פגירות פטא שטצאי בשעת הצורך (כב) [ט] : חטחת חילונה נקלפת הלה ז' וכל מלאוחיס ט) ויקרב איה קרבן העם . על הפטזבח (כג) : וכולן עפיי כדרוך : (יב) וימציאו . נסונ ויחטא הוא כראשון . הוא עניל החטאתי (כד) , סוטעה וקומנה : (טו) ויחטא הוא . עטשו כמאנפט חטחת י' : בראשון . כתגל פלו יט) : (טו) ויעשה במשפט . קמפולקס בטעות

[ט] עיין בנתה"ס מ-ט סקנדינביה ויקלינו, ובין וימליינו: (כח) כמפורטים נפ' ויקרא: (ככ) שבס כמליינו לו כמספר צימלאה כלש נבעת הולך: (כג) המ قوله לנטה"ס כזיג עליו וכחכ ולייך יתכן זה? ומהדריו נזכר הסquia וכהיעוי, ויפרס ויקרא מה קרכן העט החטלה והעלם והסלים והמנהה היו עד כה נתווין בלבד מהר ועוד שנעטו קרכנותיו הקרייב עתה נעשות טבודתן, והרמאם"ן יಹמאל על דעתך כו' דרץ כלל ויחריו מעבש שלינו הלא פרטו כל רמזון כמחפש הלזון, יחמר עתה הקרייב מה קרכן כתס, כייל? לך שער לחטלה וגוי', ולכן נתחלת כפרעת נחמל פנית האל לעס להורות שלינו הלא פרטו כל מהמור למללה: (כד) קרכן קרזון שטaza והלא מגן החטלה **מקורי רשי**

בנין שנה: ט) לפי שבל חטאת חיזונת שלא נבננו מדרטה ו) עיין פ"י ר"ג ט"ט י"ל ובכך נ"ב לט"י סס מות לפנים היה נאכלת לזכרי כהונה, כדכתיב כל זכר בכהנים יאל אורה (למעלה ו' כ"ב) והחטאת שהובא מדרטה אל אוהל כוуд לכפר בקדש היה נשרפת, שנאסר וכל הפטאות אשר יובא מדרטה וננו' באש השרף (למעלה ו' כ"ג) לזה כתוב ר"ג ט"ז ט"ז חיזונת חטאת חיזונת נשרפת אלא ור'osal מלואים (הזכرون): י) לפי שלשון חטוי בכתב הוא לשון טהרה וכפירה, ומה פירושה פשהו כמשפט החטאות ואינו טלפון כפירה (שם): יט) וקאי על העניל שהוא ל"ז, ואם נאמר שקאי על חטאת שהוא ל"ג לבתו

אונקלום

הַעֲלָה וַיִּعְשֶׂה בְּמִשְׁפֵּט: שני יְוִיכָרֶב
אֶת-הַמְנָה וַיִּמְלֹא בְּפֹה מִמְנָה
וַיִּקְטֶּר עַל-הַמִּזְבֵּחַ מִלְבָד עַל-
הַבָּקָר: יְהוָה נִישַׁתְּמַת אֶת-הַשׂוֹר וְאֶת-
הַאֲלֵל וְבֵית הַשְׁלָמִים אֲשֶׁר לְעַם
וַיִּמְצָאוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת-הַדָּם אֶל-יוֹ
וַיִּזְרַקְהוּ עַל-הַמִּזְבֵּחַ סְבִיבָה: ט וְאֶת-
הַחֲלָבִים מִן-הַשׂוֹר וּמִן-הַאֲלֵל
הָאֲלֵיה וְהַמְכָסָה וְהַפְּלִיטָה יִתְרַת
הַפְּבָד: כ וַיִּשְׁרֹמוּ אֶת-הַחֲלָבִים עַל-

**החוות ניקטר המלחבים הטעובת : כא ראת החותות
ואת שוקה ימין הנזף אהרונפה לפניה זהה באשר**

אבן עזרא

וטעם ויחטא ה' כפר בו החטא (כג) ;
 ב' וישימו את החלבים. עט הבלוות ויותרת
 הכבד (כו) כאשר הראיתיך (כו) [ו] : כא ואת
 החתוות. חזה השור נם חזה האיל : ואת שוק
 הימין. פזה וטזה (כה) ושוק ספוך אל הפה
 או הצד (כט) :

נדכה צויקלע יג) ז) : (ז) וימלא כפו.
 כייל קמיילח ח): מלבד עולת הבקר. כל
 הללו עטאה החל עולת כתמייד יג) :
 (יט) והטבשה. חלב כתמcosa חט פקלוב יד):
 (כ) וישיתו את החלבים על חזות.
 לאחר הטעפה טו) נתנו כן כמנית לנון
 החל לפקטילס נמלחו ב

יהל אור

האר לו : (כח) נמתן דמו , וגו' בקרלה הטעי , (ט) וכרמן"ן וכן בטול טלית טהורס ימלטו סכלהניך וסיוומת וענינו כפלה וכטלית החטף , וכן ח"ג וכפר גלמיה , וכליות יתנו למשה , וכחלביס טליין וככל על סמות , וכן חילוכ"ט וכפר גלמיה דלפירין : (טז) וכלהן הלאן למלך וסוחה דיז' כבוד בקטראס (כו) ונכללו ויקナル סקלניות חמוץ נאש עם מלך קאוכלייס , עיין בנטס"ט (כו) וקלר הכתוב כלון ולג' סאייר כמו צפ' יוז"ד : (כח) דהיל"ל ומית האזוקים לוה פ' מוה ומוה מן האזר ומון האזיל : (כט) כי זוק לאג וכיל"ל זות זוק לימנית , רק וזה סמור מל פנה והוא נל זאוח לאזיל

טנחת יהודה

כ' ו��טעלס פ' י"ז : ז) ב"כ כ' מ' ילקוט ר' תקל"ה : לנחותו בראשונה: יג) פ"י שעשה לה סטיבה ושרח' ספרות מינמות ט' כ' ילקוט סס: ט) מנחות ס"ב מ' , טפטעי מורת נדבה הטפורים בירקא, אעפ"י שוו עוד ומנחתה, והנה קרב המנחה, ואוז"כ שחת השור ואיל לשלטים, ואין זה כסדר הצעין (למעלה ס' ד') ושור ואיל לשלטים, והדר ומנחה בלולה בשמן (רעת זקנים) ועיין ברא"ט ובנחתה"ש טה שביארו בזוח: יו) וע"ז השינ הרשב"ן ויל' וכתב, ואיננו גאנז בעניין, כי לטה יוכיר רחאלב הזוח ולא יוכיר החלביס האחרים אבל על דעתו המכסה שם לכלום, כי כל חלב שיקרב לנבי חטובה הוא סכתה עי"ש : טו) יתרע ותלא אח"כ כתיב שוק החירות וחוזה התגופת אל איש החלבים (לפתח י"ט"ו) טשטוע שחוזה למעלה וחלב למטה, لكن פ"י לאחר התגופת וכור' ועיין (למעלה ז' ל'): ט) והנה חור וקדא הכל החלבים לעניין הקטרה, אבל לעניין אכילה שם תלב בלבד, ושם אליה וכלויות ריחורתה הכביר

**צוה משה: כב וַיִשְׁאָלֵהוּ אֶת־יְהוָה אֲלֹהֵינוּ אֶת־יְהוָה אֲלֹהֵינוּ פְקִיד מִשָּׁה: כב וְאַרְתָּם
אֱלֹהֵינוּ וַיִּבְרַכְתָּם וַיַּרְדֵּת מְעִשָּׂת יְבָרְכִינּוּ וְנַחַת מְלָמָד
הַחֲטָאת וְהַעֲלָה וְהַשְּׁלָמִים: כג וַיָּבֹא
מֹשֶׁה וְאֶת־אֶחָד מִזְבֵּחַ וַיַּצֹּא
וַיִּבְרַכְתָּם אֶת־הָעָם וַיַּרְא בְּבָדֵידָה
אֶל־בְּלָהָם: שְׁלִישִׁי כֵּד וַתֵּצֵא אַשְׁר
מִלְפָנֵי יְהוָה וַתִּאֲבַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ**

ריש

(כב) וַיִּבְרַכְתָּם . כ"כ , יְכַלְךָ , יְהִלָּל ,
נְבָחָם (ל) , וְקָדוֹשָׁה עַל־הָעָם . אל פֵי רְא"ע
בְּפִים (ל'): וַיַּרְדֵּת . כַּאֲשֶׁר הָרְאִיתִיךְ רַבִּים , וְכֹבֵר
יְרַדְתָּשׁוּת חַטָּאת הָעָם וְעַל־תְּמִימָה שְׁלָמִים (ל') [יא].
וְתַעֲשֵׂת וְיַרְדֵּת הַטּוֹבָה שְׁהִי שְׁלָשׁ אַסְטוֹת
קְוִטוֹ (לג) , וְאַחֲרֵיכֶן בָּאוּ מֹשֶׁה וְאֶת־אֶחָד מִזְבֵּחַ
אֶחָל טוֹעֵד , וַיַּתְּבִּין שָׁבָאוּ לְהַתְּפִלָּל עַל־הַאֲשָׁר
שְׁתַצָּא (לד) , וּבְצָאתָם בְּרַכְתָּם שְׁנֵיהם אֶת־הָעָם: הַמְלָאָל
מִתְּרַדְּבָה מִתְּרַדְּבָה יְהִלָּל מִתְּרַדְּבָה
וַיִּבְרַכְתָּם אֶת־הָעָם. הַמְלָאָל כ"ד יְרַדְּבָה

אבן עוזא

כְּבָב וַיִּשְׁאָל אֶת־יְהוָה אֲלֹהֵי הָעָם . אֲלֹהֵי רְא"ע
נְבָחָם (ל) , וְקָדוֹשָׁה עַל־הָעָם טְבָא צְוָת נְשִׁיאָה
בְּפִים (ל'): וַיַּרְדֵּת . כַּאֲשֶׁר הָרְאִיתִיךְ רַבִּים , וְכֹבֵר
יְרַדְתָּשׁוּת חַטָּאת הָעָם וְעַל־תְּמִימָה שְׁלָמִים (ל') [יא].
וְתַעֲשֵׂת וְיַרְדֵּת הַטּוֹבָה שְׁהִי שְׁלָשׁ אַסְטוֹת
קְוִטוֹ (לג) , וְאַחֲרֵיכֶן בָּאוּ מֹשֶׁה וְאֶת־אֶחָד מִזְבֵּחַ
אֶחָל טוֹעֵד , וַיַּתְּבִּין שָׁבָאוּ לְהַתְּפִלָּל עַל־הַאֲשָׁר
שְׁתַצָּא (לד) , וּבְצָאתָם בְּרַכְתָּם שְׁנֵיהם אֶת־הָעָם: הַמְלָאָל
מִתְּרַדְּבָה מִתְּרַדְּבָה יְהִלָּל מִתְּרַדְּבָה
וַיִּבְרַכְתָּם אֶת־הָעָם. הַמְלָאָל כ"ד יְרַדְּבָה

קרני אור

מִסְפְּנִיעַ ע"ז : [יא] וְסָגָג כְּלִימַנְעַג מְפִיטָם כְּמִקְרֵם וְכֹבֵר
יְהִלָּל , וְלְלַטְתָּנוּ כְּמֻחָלָה כְּלִימַנְעַג פְּרַטָּם כְּמִלְבָד כְּיַלְל וְיַלְל,
וְיַבְלָה מְלָל מְוֹלָד וְיַמְלָל וְיַכְרָכוּ לְהַתְּפִלָּת סְעַט . וְכֹן כְּתָבָנָה
כְּרַמְבָנָה (פ"ז מְסִתּוֹת פ"ח) סְפִיס תְּמִלָּת סְקָטָרָתָה לְיִכְרָיכִים ,
וְכָבָכָבָנָה (ס"י קְלָבָנָה) מְמַסְּדָה וְיַלְלָה סְפָרָה וְכָסְטוֹת סְמָעָתָה ,
וְכָבָכָבָנָה שְׁמָמָנָה (ס"י קְלָבָנָה) מְמַסְּדָה וְיַלְלָה סְפָרָה וְיַפְרָסָה
סְמָמָנָה (ס"י קְלָבָנָה) מְמַסְּדָה וְיַלְלָה סְפָרָה וְיַפְרָסָה
וְכָבָכָבָנָה מְמַסְּדָה וְיַלְלָה סְפָרָה וְיַפְרָסָה
הַחֲטָאת וְכָמוֹ שְׁמָמָנָה (מְנִילָה י"ח) וְכֹן פֵי ר"ט ז' מְלָאָל , וְכֹן כְּתָבָנָה
מְהֻרָן מְעֻשָׂתָה תְּמִלְתָּה וְכָעָלָה וְכָלָמִים וְיַסְמָה גַּת יְהִי וְיַכְרָכָס : (לג) עַיִן שָׂמֹות (כו ה') : (לד) וְכֹן פֵי

מקורי רישי

וְעַיִן ר"ט יְמַעְלָה ז' ל' : י) סְלָלָה , סְטוֹס גַּמְטָה , יְרוֹטָלָמִי
חַטָּאת פ"ד כ"מ : י"א) עַיִן מְגַלָּה י"מ ל' : י"ב) סְלָלָה ,
מְלָדָת הַגְּלָס , לְסָזָן יְלָקָוט ר' תְּקִיכָל : י"ג) סְפָלָה יְלָקָוט ר'
תְּקִיכָל וְשִׁינְיָן פְּסָזָן : י"ד) סְפָלָה , סְפָרִי פְּנִים ; תְּסִפְמָל
לְמִנְמָת פ"ז מ"מ , סְדָ"ע פ"ז , וְעַיִן צְבוּשָׂת ט"ז ב'
לְהַקְן וְעַיִל : ט"ז) תְּסָבָ' ג' :

וְעַיִן הַתְּוָה"ט מִתְּהַלְלָה בָּוהָה , וְעַיִן נְתָה"שׁ סְתָה שְׁהָעֵיר
פֶּל הַרְטָבָנָן וּבְהַכּוֹרֶט שְׁהָצְדִיק אֶת הַרְטָבָנָן : י"ח) צַיְן פֵי
אַיִחַר כָּל כָּל מְלָהָקְטִיר קְטוֹרָת וְהַלָּא קְטוֹרָת בֵּין דֶם לְאַיְבָרִי תְּחִסְמִידָה לְפִי שְׁלָא יְרַד עַדְיָן
אַשְׁפָן הַשְּׁמִיטִים וְהַטְּהִינִּים עַד שְׁתִּירְרָה הַאֲשָׁר : כ) צַ"ל וְהַסְּמִינִי , וְכֹה (סְפָרָה) וְעַיִן פְּקוּדָב רְשָׁי שְׁמָות ל"ט מ"ג
אַוְתָה

מנחת יהודיה

הַכְּבֵד לְבַד , וְאוֹנוֹם נְכָלָל חַלְבָה (פְּס"ו) : ח) וְכֹן פֵי
הַרְדִּי"א וְהַיּוֹ מְשָׁה וְאֶת־אֶחָד מִזְבֵּחַ שְׁנֵיהם בְּכָהָנִים בְּעֵית
נְשִׁיאָה כְּפִיהָם , וְכֹה (סְפָרָה) וְעַיִן הַתְּוָה"ט ס"י ט"ז
שְׁדָרָת הַסְּפָרָה שְׁבָרְכָם בְּרַכְתָּה כְּהָנִים בְּשַׁעַת הַנּוֹתָת הַחוֹזָה
וְהַשּׂוֹק מְעוֹד עַל הַמְזֹבֶחָה , קוֹדֵם הַקְטָרָת הַחַלְבִּים , וְדַעַת
הַרְטָבָנָן שָׂוֹת לְאַתְּ הַיְהָה בְּרַכְתָּה כְּהָנִים (מ"א ח' ב"כ)
הַשְּׁמִיטָה לְחַפְלָה , כְּמוֹ שְׁעַשָּׂה שְׁלָמָה (מ"א ח' ב"כ)
וְעַיִן הַתְּוָה"ט מִתְּהַלְלָה בָּוהָה , וְעַיִן נְתָה"שׁ סְתָה שְׁהָעֵיר
פֶּל הַרְטָבָנָן וּבְהַכּוֹרֶט שְׁהָצְדִיק אֶת הַרְטָבָנָן : י"ח) צַיְן פֵי
אַיִחַר כָּל כָּל מְלָהָקְטִיר קְטוֹרָת וְהַלָּא קְטוֹרָת בֵּין דֶם לְאַיְבָרִי תְּחִסְמִידָה לְפִי שְׁלָא יְרַד עַדְיָן
אַשְׁפָן הַשְּׁמִיטִים וְהַטְּהִינִּים עַד שְׁתִּירְרָה הַאֲשָׁר : כ) צַ"ל וְהַסְּמִינִי שְׁמָות ל"ט מ"ג
אַוְתָה

וַיִּקְרָא ט י שְׁמִינִי

אתך עלהו אתך חלבים ויראך
העם וירנו ויפלו על פניהם:
וְאַתָּה נִקְרַת בְּנֵי אֶחָד נִדְבַּב וְאֶבְיָה
אִישׁ מִתְפָּתָח וַיִּתְנַצֵּב בֵּין אֲשֶׁר וַיִּשְׁמֹר
עַלְיהָ קָטָרָת וַיִּקְרַב לִפְנֵי יְהוָה
אִשׁ וַדָּה אֲשֶׁר לֹא צָה אַתֶּם:
בְּוַתְּצִא אִשׁ מִפָּנֵי יְהוָה וַתִּאכְלֶל
אוֹתֶם נִמְתֵּן לִפְנֵי יְהוָה: וַיֹּאמֶר

אָבִן עֹזֶר

כד אה העולה. עולת אהרן ועולת העט
ועולת תמיד (לט) כי בן בתוב טלבך עולת
הבקר (במד' בח) (לו) : ואת החלבים. טהען
ואיל אהרן, והשעיר והשור והאיל (לו) : יירנו.
הרמת קול, וכן ותעביר הרינה בטהנה (פ"א
כב לו) (לט) :

א איש מחתתו. כל איש לך מחתתו, ולפי דעתך שזה הדבר היה נט ביום השmini (ה), והעד חן היום הקריבו את החטאיהם (פ' יט): ויתנו בלהן אש. לא טה אש שיצאה (ב) זהה טעם אש זורה (ג): וטעם אשר לא ציה אוthem. שמדוותם עשו ולא בצווי לתק-tier קשורות נט באש זורה (ד) [א]: ב וימתו לפניהם. כי חשבו שיעשו דבר רצוי לפניו (ה) [ב]:

קרני אור

מיטרלט, ולי' וירד כו"ה פנוי טכני טולס, ריל' וכבר ייך
און סטונם (סתוכ"ט) וכן ניילר סרמנא"ן, ופיין נסחנמל
לנתח"ט אט טכנייל פ"ז:
[א] וב"ה (סעלת טט) זאנט ומאניקויה למ' כהמיט טינט
סאנט ע"כ למלו וכי יס לנ' מדא שאנטאל חבאל
גלאה הא ולכנן ליקטו מפתות פס קטרוית מס טט ורכ' :
[ב] ובפלט טט, ה"ל סקב"ט חי' טכני, טכנס יואכ
ישנס. טכנתהש לותי, למ"ט טכנתהש לנו כי הא טמפה
לי'ל כלמי רמאיש גאנזוך) מני טשולף מהטס גלאה טאגראט :

עו' רב"ח, מל דרכ' הספקה כהuptה הצעמגא כו' נלב
קפטת ניה לכתת האן מן המזונה ולתקנין כו' חת
נוול נלעט איה : (ב) סיקיריו קמלה לפנוי כ' , מסינע

מנחת יהודה

וות' יג': כט) בת"א שכח: ה) עיין יפה סדרת מילוטי שביעית ט' ב', מה שהאריך לבאר בזה רשות חיל, כי

三

שכיניה במענה ידילס טו*) לפי סכל ז' ימי
המלחויס שטעמילו מטה למקון ושם צו
ופליךן בכל יוס נה שרטה צו קלינה, וכיון
ישראאל נכלמיס, וחוואלייס למטה מטה רבינו
כל הטעות שטרחנו שטרלה שכינה בינו
ונדע שנטכפל לנו פון השגלה, אך חמל
להט זה פדרל חעל לו כ' תעוזו וילו
חוליכס כזוד כ' חלון חמץ כדורי וחזוב מימי
שגע'י קרבנותיו ועבודתו טרלה קלינה בכיס ותלעו
שכמוקס במלח צו : (כל) וירנו. כתרגומו כה):
(ב) ותצא אש. רבוי חליעזר חומל מה כ' ז'
כני חלון חמץ נל ירי שכווילו שלכה בפניהם
מטה רגן ה) א) רבוי יטמעהל חומר שתווי

יְהִל אֹור

פרק כ' : (לכ) וכולס נכללו כמלת העהלה :
 (לו) משמע שקרין שלות תמייד, וככל נמלת העולה
 גס שלות תמייד : (לו) מן הטעיל מזיס הצל לעס ומן
 האור וההיל תלמידים : (לח) וככתוב בס וימנו הרנה,
 אפי' הדריך בס כרוו, ועיין פמבר לנתח"ך וכחטמר
 ונחכו רוס מה ספרי זהה :

מקורי רשי

טוי") ילקוט ר' תק"כ: א) סמלו, תנומת ט' מסמ"ר, גנטומט כ' טמי ו', פילונאי סג' ט', יומן נג' ט' ;

6

ז' קרא י שמי

מֹשֶׁה אֲלֵאָהָז הַוָּא אֲשֶׁר-דָּבָר
יְהֻנָּה וְלֹא מֵר בְּקָרְבִּי אֲקָדָשׁ וְעַל-
פָּנֵי כָּל-הָעָם אֲפָכָר וְיָדָם אֲהָרֹן
וַיַּקְרֵא מֹשֶׁה אֲלֵ-מִישָׁאָל וְאֲלֵ-
אַלְצָפָן בְּנֵי עַזְוָאָל דָּד אֲהָרֹן וְיִאָמֶר
אֱלֹהִים קָרְבּו שָׂאו אֲתִ-אַתִּיכָם
מִאֵת פָּנֵי-הַקָּדָשׁ אֲלֵ-מִחְוֵץ
לְמִתְנָהָה הַוִּיקָרְבּו וַיִּשְׁאָם בְּכָתְנָתָם

רשות

אבן עזרא
ב' הוא אשר דבר ה'. כבר אמר לי ה' שהוא יראה קדושתו בקרוביים אליו, בטעם רק אתם ידעתו (עטום ג' ב') (ו) [ג] ובאשר אראה בם קדושתי או אהיה נכבד, ועל פני כל העם אבבר ויראו טמני (ז) : ד' שאו את אחיכם מאת פנוי הקדרש. יש אומרים כי הקטורת הייתה לפנוי טובח העולה והלוים נכנפים שם (ט), ויש אומרים שהיתה על טובח הקטורת, ותשם הוציאו מאהל פוער (ט) : פנוי הקדרש. הוא

וכל קיבל סכמייל מענו כדברם שניהם לא נכלו פלצת סטויין ג) ח) : בקוחוב. בכחלי 7) : ועל פני כל העם אבד. כסלקוב'ה עוצה דין בילדיקיס מתיילה וממעלה ומתקلس ו), איך נחלו כיש גרטעיס, וכן כוּוֹ חומל, נולא חלטיס מקדשיך ז), חל תקלח ממקדשיך חלט ממקודשיך: (ל) דד אהרון. עזיאן חי עמלס כי, שנחמל ובאי קתת וגוו' ח): שאו את אחיכם. כהולדס מהומל למאיבו הטעבר חת כמת מלפני הכלא, אלה נעלגב חת קצמבה ט): (ט) בכתנתם. כל מטייס ה), מלמד כל איזה

אַהֲל אָד

הכי וימתו, נפי סלה זו מחותם וכ"ט כלה זורה:
(ז) וסוף הפסוק צס, על כן מפקד עלייכם מת כל
עונותיכם: (ז) וכן הצעה הרמאנ' כפי' הוא בסיס
כח' ו"ג, וסייעו ווים כן כוון דבוק ולו נכתוב, כי
בבם כודיעו לךיו אך אם לא כוות לפניו":
(ח) וכ"ה (ספרה תוספתה דמנומיס) ר"ג מומר ליה
נעם ויקרנו וייחוס נכתנתם: (ח) וכ"ה (ספרה
לפני ד', ה"כ כמה נעם ויקרנו וייחוס נכתנתם,
מקורי רישי

מקורי רשי

ירופלמי סכינעם פ"ז ס"ה, גיטין פ"ה ס"ג ויק"ר מפלי פ"ב
ו. מס' לול"כ מפלי על קע"ב, מס' ז: ב) ויק"ר פ' י"ב
ה, פפי' דל"כ מהני ילקוט ר' תרכ"ט: ג) סמות כ"ט
ה"ג: ד) ספלו, חנסומם מ' שמיini ה', חנומומל כ' טמיini
ב', זנמיס קט"ז נ' ויק"ר י"ב נ' ילקוט ר' תרכ"ס מס' ז:
ה) סמלת זבאיש סס, ויק"ר סס מס' ז: ו) זנמיס סס:
ו) תרכ' ס"ק נ"ז: ח) סמות ו' י"ק: ט) חנומומל מ' מפלי

קרני אור

[ג] נא מלהנו בלבני ספס לדברים מהלך,ומי שיש לו עניות ליהות יימש כי וס ליהות זלם כל מסל דבר ל' (ז) וסוף הפסוק טס, על כן מפקד עלייכם מת כל עונותיכם: (ז) וכן ה' נז' הרמאנ' כפי' זה נס למס נכמב במולך, ולדברים סרכה למ נמיטו לו לפצלותם על ספר ולווי סקרים מקרים זה ליה רכבי ס' מל מס' נודיעיס לנו מתרוס פביבת (אף למקילה) ורב' ס' לניהם פנאי מקומות דרכ וטל' פ' טהין צורן לבקס סיון (ח) וכ' פ' (ספרה חוספה דמלומיס) לר' ה' הווער נא מהז מוקודים מותרים לבנס זנאמל ויקרנו וייחוס בכתנותם: (ט) וכ' ה' (ספרה מהן מוקודים שאלות מותרים לבנס זנאמל ויקרנו וייחוס בכתנותם, מהן מהן מהן כפנ' זנאמל וימתו לפ' ל', ה' ב' למה נמאל ויקרנו וייחוס בכתנותם, פט) דעת ר' ט', לא מהן כל כפנ' זנאמל וימתו לפ' ל', ה' ב' ומהן נמאל ויקרנו וייחוס בכתנותם, פט) **מקורי בראש"**

אנחת יהודה

ואר שחתוב פ' חטאם שהקריבו אש זורה אשר לא צוה ח', לטח חביינו חזיל עזות מרחוק לسبת טויתם עייש: ג) והרשב"ס כתוב כי אין זה לטפי הפשט, וכי היה מבשר הקב"ה לטsha עשו לי טשכנ, ובו ביום ימתו הנדולים שכנים, ועיין רטכ"ן ובטור ובכלי יקר טה שביארו בזוח: ג) ולא נשתחז עם משה: ד) כי אין שיעך קודבה כלפי שטוא: ס) דכל בחתנת האטור בה"כ: של בעדי כהונה, וטישאל ואלצפן לוים היון, ועוד"כ בשל טהיטים:

אונקלוס

**אל מְחִזֵּין לְמִחְנָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
מֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן
וְלֹא־עֹזֵר וְלֹא־תִּמְرֹר אֶל־בְּנֵי רַאשִׁיכֶם
אֶל־תִּפְרֹעַו וּבְגִדִּיכֶם לֹא־תִּפְרֹמֶן
וְלֹא תִּמְתַּהוּ וְעַל כָּל־הַעֲדָה יִקְצַף
וְאַחֲיכֶם כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכּוּ אֶת־
הַשְׁרָפָה אֲשֶׁר שָׁרָפִיהָוּה: וּמִפְתָּח
אַهֲלָמֹועֵד לֹא תִּצְאָו פָּנִים תִּמְתַּהוּ בַּיּ
שְׁמַן מִשְׁתַּחַת יְהוָה עַל־יכֶם וַיַּעֲשָׂו**

אבן עוזא

החרץ בננד הבחנה (י) כאשר סירשתי (ה): וראשיכם אל תפרעו. יש אומרים לנדרל פרע (יכ): תפרומו. תקרעו (יג) [ד] והນון שהוא טן בגדיו יהיו פרוטים וראשו יהיה פרוע (לטטה יג טה) (יד), וربים אמרו טcosa, ואחרים אמרו טנולה (טו) [ה] והאמת דברי הקבלה (טו): ולא המתו. מלת ולא פושחת עצמה, כמו ולא לטרתי חכמה (טשייל, ג) (ו) וכן הוא ולא על כל העדה יקזוף, כי אתה תכפרו בעדרם: וטעם ואחיכם כל בית בישראל. תמצאו רמו בפרשת ראה

קרני אור

לך, כי מכמו ומפני מה נון לוין כלאר נון ס' (כלה', כד, כד, יט) וככונך כי כך גורש מקומו יט': [ד] וככל בין קרייעס לפרטיה, קרייעס כולל כל מקום וכל מון טיקיע, טם במקומות כתמר, וכפניהם במקומות כתפר, ופיין למטס יג מ"ס קרייען חוי כתערס כב: (ה) פרויטט סילט חמלר נפניש זווינס, ווס כי טוח יטלר על סבנתה כתגלחת, ולט וקרום זה פרוש רלה ערד שנטת מסתגלחת טנקיס, וימהר על ביטול היכיסוי וכഗלי כתנג לימה, ווס טהס כספו כלו, סיס סבניתה ממען מש סהס כוג טינגלט מהזנו ולט גלטו כלו, ננס בטנית מהזנו מש טולו בסוג דיקסוס מהזנו, ולט טזין כתמי ולרט רלה סילס רותק לוואר טיסיר כתעיף טסיט מתכסס נו, ויטאל טערס טגולה, וכטגורע (לטטס יג מה) סכוון טו טס גילוי קרלה, מט כסוי קרלה, ולפי צהller טמ"ז ועל טס יעט טווס על סמלגת כסוי קרלה יומר מסיגטן מגנטו לו מגנטו וסילר מל רלה: (טו) פיין מות יט: (ו) וטוף ה' ודעתי קדושים ממון, ופי'

מנחת יהודת

ג', חנומול כ' טמי ד', פס' דרכ' טמי מות לימי' ל' (ו) ועתה הספרא באן נשרף גיטם ובנדיחת קיטים, ועל מ' וגונן גסינויי ספרא, סגד' ג' ט', מזוזת מגדים ה' לסתה ר' ועל כל העדה יקזוף ט' שריפת נשמה: ילקוט ל' מקב"ד לפ"ז: יא) ספרא, סגד' כ' ב', מוק' יט' ב', פס' ז, מזוזת מגדים ילקוט ר' מקב"ז: יב) ספרא: פין

למברא למשריה פמא די מיל משה: ונאמר משה לאהרן ולאלעזר ויאתמר בנווה רישיכון לא תרבען פירוי עזובושיכון לאתבעזוניה תמותון ועל כל גנטה יהא רונוא ואחיכון כל בית ישראל יבון ית יקרפה די אוקיד יי: זמתרע טשבן זמנא לא תפקון דלא תמותון ארוי משה רבותא די עלייכון נשבדו בפתגמא

רש"

גערטו גנדייס, הילג נסמס, כמין קני חוטין של חז נכסו למק חוטמייס (ו): (ו) אל הפלרעו. אל מנדלו טער, מלון טהכל האROL במשpullת יא), אלן הטע אל חעלכנו סממותו של מקוס: ולא תמותו. פה הס מעשו כן תמותו יב): ואחיכם כל בית ישראל. מלון טלטן של מיש מומלת כי אתה תכפרו בעדרם: וטעם ואחיכם כל בית בישראל ראה

יהל אור

מלמד טהטיילו חנית טל נרול ונגרום וטויילום להוזן: (ו) וכן פ"י המכמר לנתק"ז, הפליגו לדמתה כהוועל סמותו בעורה במקומות סקלויס מותחריס לייכט גס כו' קדש כננד כמחנה: (ו) למעלה זג ר'ל פנקלה קדש כננד כמחנה טהייג חול, ועיין למטה טו ג': (יכ) וכ"ה (ספרה טס) אל חנדלו פרע וכן פ"י רט"ז ז' אל חנדלו טער: (יג) וכ"ה (ספרה טס) אל פקרשו גנדייס: (יד) פיין ניולרי טס וכן פון דעתו פה ולג' יחלוק ען כי"ה: (טו) יפלט הכתוב מן וריהו יסיה פרוש טי"ה מכוסה שחיה ברכס מכוסה וזקו סימן הלהביות, וכמו על ספס ישפה, ות"ה טס, גהילון יתחטף, וכן נספלה טס, חופס רלה ען כלונ' זי"ה מגולה והווע לדעת ר"ט (ספרה טס) סיפרט פירוז על גילוי הפרט מן היכיסוי כמו ופלט הצע רלה הלהבה (גמל' ס' יט) ופי' דיטאל מגולה ולג' יסנו כי כן היה דרך הכהן נחרצות פקדס לננות רלה ען ולטאיל מגנטו לו מגנטו וסילר מל רלה: (טו) פיין מות יט: (ו) וטוף ה' ודעתי קדושים ממון, ופי'

מקורי רש"

ג', חנומול כ' טמי ד', פס' דרכ' טמי מות לימי' ל' (ו) ועתה הספרא באן נשרף גיטם ובנדיחת קיטים, ועל מ' וגונן גסינויי ספרא, סגד' ג' ט', מזוזת מגדים ה' לסתה ר' ועל כל העדה יקזוף ט' שריפת נשמה: ילקוט ל' מקב"ד לפ"ז: יא) ספרא, סגד' כ' ב', מוק' יט' ב', פס' ז, מזוזת מגדים ילקוט ר' מקב"ז: יב) ספרא: פין

אונקלות

דְּמָשָׁה: ח וּמְלִיכָּה יְיָ אֶם
אַהֲרֹן לְמִקְרָה: ט חַמְרָה
וּמְרוֹי לֵא תְּשַׁתִּי אֶת
וּבְנָה עַטְךָ בְּמִיעַלְכָו
לְמִשְׁפּוֹן מִנְאֵוָה תְּמִוּתוֹן
קִיִּים עַלְמָה לְדַרְיכָו:
וְלֹא פְּרַשָּׁא בֵּין קָדוֹשָׁא
וּבֵין הוֹלָא וּבֵין מִסְאָבָא
וּבֵין דְּכִיאָה: יְאָ וְלֹא לְפָא
יְתַבְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְתַבְּלֵל
קָרְמָא דֵי מְלִיכָּה יְיָ לְהֻזָּן

כִּדְבַּר מֹשֶׁה: פ' ח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים
אֲחִרְנֵז לְאָמֵר: טְרוּן רַשְׁבָּר אֶל-תְּשַׁתַּח
אַתָּה וַיַּבְנֵיד אֶת־פְּקָדֶךָ בְּבָנָיכֶם אֶל-
אַתָּה מַזְעֵד וְלֹא תִּמְתַּה תְּקַתֵּעַ עַל־
לְדוֹרְתֵיכֶם: וְלֹא תִּבְדֵּיל בֵּין הַקְדֵּשׁ
וּבֵין הַחֲלָל וּבֵין הַטְּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹרָה:
וְלֹא תִּזְרַע אֶת־בָּנָיו יִשְׂרָאֵל אֶת־כָּל-

ה

על הכל לסתורן כה יג): (ט) יין ושבר.
יין דרך סכלותיו ז) יד): בבזואם אל אהל
מוועד. חין לי חלאו צווחס לחייל, בגאנטס
למזכח מניין כהמאל כהן כיheit היל מועעד,
ונוחמאל בקידוש יריש ולגנלייס כיheit היל
מענד ט), מה לפהן עשה גישת מזבח ככיהית
היל מועעד, אף כהן עשה גישת מזבח ככיהית
היל מועעד ט): (ו) ולהבדיל. כדי
שתבדילו בין עבודת קידוש למחוללת ח),
זה למדת צהס עבד מעודתו פטולה יו):
(ז) ולהורות. למד צהסואל ציכול

זה טעם ובין הטעמה ובין הטהורה: יא ולהורות אשר יורו אתכם הכהנים (דברי כד ח) (כ):
יהל אונר

יהל אור

ולא דמת קדושים : (ימ) המוטות כתוב ולו מליחתי לו
פָּסָס לבר מזח מלוומה , והמקו"ה ובבמ"י יפרשו שדעתו
על ה"פ' כפ' רלה (דנרי"ג יג ז) כי ישיתך לחיך
בון חמן , צפי"א טפיילן לחיך , וטעטן בון לחמן טפס
ונפנויות , בנהס הוועל והאנב לורה כיון הננטמה , מה
צכלויות לא תלחו מפתחה לאל מועד , וכרכ"ג יפרץ
עריך מפער דגןך . ופי"ז סס בה"ז ז"ל עס כלויס
ובכוכרות נקרך ונלהן עס הכהניות ידר , כי כלויס
ג ייח) טידנאל עס פני פגעיס וחלי , וחלאל לחאנס ,
טראחן : (ימ) וע"ז כתוב המנלא לנטה"ז ווילין זה
ב) טיהםר לחרבן : (כל) ופי"ט ישביע דנאל ה'
חטמരיס" , והנה פכר נמקוס זה כויל כל דבר האפיכר
בנויות , צינכ וגסות כרומ וכניכול האכל (רב"ה) :
קדש ליטesis כל : חז"ל : (ככ"ז) וכל"ק וגרעת נולס
יכה אכל זך ודמת גולוכ : (כו) וטוק כפמק כהאל
מכוורי רש"

אנו עוזרים

אנכוי (ימ) : ח וידבר ה' אל אהרן. כי נביא
היה (יט) ויהי עז טsha (כ) [ו] כמו דבר
אל אהוז (ישעיה ז י) (כל) והזהירו שישמר
הוא ובנוו שלא יטותו באשר מתו בנוו
הנדולים : ט ושבך . העשו ספין חטה או
דבש או תפרים (כג) [ו] כי היין משחית
הדרעת לשותיו ויתערבו לו הדברים (כג) :
י על בן ולהבדיל . כי אתה בהן נдол
וחבדיל בין טקוט הקדש ובין החול , והוא
פלשון חולול (כד) [ח] . גם יתכן בין يوم
קדש לחול (כה) : ובין הטמא ובין הטהור .
ביבה וברצח הרים ובעוות , על בן נכתבה
אחרי זאת הפרשה , פרשת זאת החיים , ואחרי
בן טומאת היולדת וצרעת אדם ובנד
ובית (כל) . ובעל קרי ווב זובה ונדה ,
את בני ישראל . שאר המצוות (כו) וכן כבci

הַרְבֵּי אָדָם

(ולג"ג) : [ז] כ"ט (ספלול ריש פ' מהר"י) בס"ס ל' יטמעל :
[ז] וולג"ג פ"י טהרכר בום יין, ותביס וויז וככל תכנית
ל"ל מיין טסום בכד וטומ סיון טעכנו פליו מהוכםיס יוס,
וכסתיס למ' תפיס פקות פילכישית, וטהר דכלייס סמיסכליין
בלמו ולמ' במשתס : [ח] פ"ז סמנטור לנתק"ס מה טכטב
כהן פ"י, ומלחים כל בית יטלהל הס נופניז אכל לחכ
סדעטו מל הפ' (לכרי' יב זו) לג' חוכל לאחוכר ד
ידנאל, נס עס יטלהל צמפעל שני מל דעת רביכ,
נס ככגניז הס הכלל יטלהל, כמו ויהנו לחכס (ט'
וזכו בטעס פה בלומר לככגניז ולויים ומלחים כל בית
נכזן טהרטפ"ש טהרה נגיון לג' הקה נגיון חורה :
הלו מהו, מה כהן פ"ז מסה : (ככ) וכד"ק, ה'ו לדנט
ומפליין זולת סיון : (כג) כי סיון נסטע מועל' כ' ,
(כד) וכט' חמורת סקדוטה : (ככ) סיון ימיס צל
ונכגד ונכנית" : (כו) לפי טהורה כמותי צל תורה ג'

אנחת יהודה

ונוף קיימן : א) יתרון אם יין אסור מכשיך שכר, וiperesh יג) פיין מוקם כט ב: יד) סלול, מרימות ייג' ב', ילקוטין דרכן שברותו : ב) עבודה שעבוד בשכורות היא שחוללת : ר' מקכ"ט : טו) קמות ל' כ', ועאן רצ'י טס : טו) סלול

**הַחֲקִים אֲשֶׁר דָּבַר יְהוָה אֲלֵיכֶם
בְּיַד־מֹשֶׁה: פְּרַבְעִי יְבָרֵךְ מֹשֶׁה
אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־אֶלְעֹזֶר וְאֶל־אַתָּמָרָה
בְּנֵיכֶם הַפּוֹתְרִים קְחֻוּ אֶת־הַמְנַחָה
הַפּוֹתְרָת מְאַשֵּׁי יְהוָה וְאֶכְלָוָה
מִצּוֹת אֶצְל הַמִּזְבֵּחַ כִּי כְּדַשְׁ
כְּדִשִּׁים הוּא: יְגַדֵּלְתֶם אֶתְהָ
בְּמִקְוּם קָדוֹשׁ כִּי חֲקָקָה וְחַקְבָּנִיהָ
הַוְאָ מְאַשֵּׁי יְהוָה כִּי־בָנֵן צְוִיתִי:
יְד וְאַתָּה חֹזֶה הַתְּנוּפָה וְאַתָּה שֹׁוק**

אבן עוזרא

כג'ורלה Ich), יכול יכל מיטה, פ"ל יב קחו את המנהה. אחר שהקטריו טמנה חפה וכנייך חתק וללא ממומו, בכינס בטבורתם מקודשים (כט) ואותם תחלו לאכילת החוק שנותן בmittah, ולין חכמים בגורלה בmittah ייח' (ג), לכט השם שתקחו תמיד טashi ה' (ג), (יב) הנוטרים. מןmittah, מלמד סחף ופירשו כל טנהה שהקטריו טמנה לשם: טלית נקנס מיטה על בטן הנגל ט), יד במקום טהור. (ה) ואם הוא חיץ כו' טהמאל ובמלחן כתהנק' כ' מלח החצר (ג), והחזה והשוק תאכלו זכריהם להסמידו יט), ולין הסמלה הלא כלוי בנים ונקבות, כי בין כתוב כל טהור בביתך יאכל טהמאל וחסמיד פריו ממעל ב'), וחפלתו של מסה בטלה מחלקה, טהמאל וטפלו גס בעד הדרן בט טהיר י' (כא): קחו את המנהה. חעפי שתהפס הונין, וקדושים הטולים להונן יט): את המנהה. זו מנחת סמיינית ומנחה נחצון כב): ואכלוה מצות. מה ח'ל לפ' טהיר מנחת לכו' ומנחה טעה, וזה יכול בסדורות, כולך לפרס בטה דין טהיר מנחות יט): (ג) וחק בוגין. חון לננות חק בקרesis כב): כי בן צוירתי. נחליות יהלום כה): (יד) ואת חזזה התנוופה. של טליי לכו' תאכלו: חאכלו יידל אור

(ה) נפל הגדים טהומ' נפסוק י'ג' גהמץ לחול וلين לו טוס דימור, וגממת טום מפ' י'ג' וכן ליגנתי: (ג) ולג' לממר גמוקס קדום, לפ' שקייר ההייתה לנדים, וכאניס לג' קיו' רטמות ליכנס לחדר מהל מועד, וכמו טהמלו לטה כערס מניין, כי חלר מנחת יהודה

ס) ידייך טרא לא כתיב הנשארים, כי זהו ההבדל בין שאר ובין נותר, כי לשון שאר ישמש את חלק הנשאר הואר חשוב בט' וישאר אך נח (ברא' ז' כ"ג) ואם חלק הנשאר אינו חשוב נקרא נותר, וככאניס יאמר הכתוב הנוטרים לשנאה דרבישותא לטדנו שהיו ראוים להענש כאחיהם, ועיין רשי' (יוטא פ"ז א') ד"ת שנאמר: י') נס לרבות הבנים: י'ג) ואעט' שקרשים אסורים לאונן: י'ג) ולבדם שהי' נוהג בחם דין שאר טנהות ועיין הוה' ס' ט' ב'ג שטקה

אונקלוס

בidea דטsha: י'ג ומלי' משה עם אהרן ועם אלעזר ועם איתמר בנוחה דASHFTAOSBO'ית מגנחתא דASHFTAATART מטיר בסטרא מדבחה ארוי קודש קודשין היא: י'ג ותיכלון יתה באתר קדיש ארוי חולקה וחולק בגין היא מקורבניה די' אריבן אתקדית: י'ג וית חדיא דארמותא וית שכא דאפרשות ותא תיבlion באתר דבי את יבנה ובנתק עמק ארוי

רש'

בג'ורלה Ich), יכול יכל מיטה, פ"ל יב קחו את המנהה. אחר שהקטריו טמנה חפה וכנייך חתק וללא ממומו, בכינס בטבורתם מקודשים (כט) ואותם תחלו לאכילת החוק שנותן בmittah, ולין חכמים בגורלה בmittah ייח' (ג), לכט השם שתקחו תמיד טashi ה' (ג), (יב) הנוטרים. מןmittah, מלמד סחף ופירשו כל טנהה שהקטריו טמנה לשם: טלית נקנס מיטה על בטן הנגל ט), יד במקום טהור. (ה) ואם הוא חיץ כו' טהמאל ובמלחן כתהנק' כ' מלח החצר (ג), והחזה והשוק תאכלו זכריהם להסמידו יט), ולין הסמלה הלא כלוי בנים ונקבות, כי בין כתוב כל טהור בביתך יאכל טהמאל וחסמיד פריו ממעל ב'), וחפלתו של מסה בטלה מחלקה, טהמאל וטפלו גס בעד הדרן בט טהיר י' (כא): קחו את המנהה. חעפי שתהפס הונין, וקדושים הטולים להונן יט): את המנהה. זו מנחת סמיינית ומנחה נחצון כב): ואכלוה מצות. מה ח'ל לפ' טהיר מנחת לכו' ומנחה טעה, וזה יכול בסדורות, כולך לפרס בטה דין טהיר מנחות יט): (ג) וחק בוגין. חון לננות חק בקרesis כב): כי בן צוירתי. נחליות יהלום כה): (יד) ואת חזזה התנוופה. של טליי לכו' תאכלו: חאכלו יידל אור

ויתהיס חמלו לטאות, ופי' קרכ'ן סס, לפ' שקהניש ולייזס סס, ולי' לסס נמה סואה מותס: (ג) לחט נקער סקומן וכמ"ט למעלת ט י': (ט) וסת בכינס מקודשים לה': (ג) וכוא' מה סינורי וכנתוב, כי מקן ומוק ניר קו' מהצ'י כ' :

מקורי רש'

יח) ספלה: יט') ספלה ילקוט ר' מקכ"ט: יט) דבנ' ט' כ': (ב) עמוס ב' ט': בא) דבריס ט' כ', מכמולם ט' טמלי ט', תנומם ב' טמלי י'ב טמוי פל' ל', ויק"ר פ"י כ', ופ"ז ה', נמלץ ל"ט מ"ז, כס"ר פל"ז, עיין יומל פ"ז מ', סס כמות מל' צמלה לסס ומם מבוקס: כב) ספלה, ילקוט ר' מק"ל: כב) ספלה: כב) ספלה: כה) ספלה, וכתים ק"מ מ', ימל' ס' ב', ילקוט קקל"ה.

חֹזֵקָה וְחַזְקָקָה
אֲתִיהִ בָּזָןְכָּסָת
קַיְדְּשָׁא דְּבָנִי יִשְׂרָאֵל:
טו שָׁקָא דְּאַפְּרָשָׁוֹתָא
וְתְּדִיא דְּאַרְמָתָא עַל
קוּרְבָּגִי תְּרֵבְיאָ יִתְּזָן
לְאָרִים אַרְמָא קָדָם יִ
וַיְהִי לְהַזְּבָנָה עַפְקָה לְקִים
עַלָּם בְּמָא דִי פְּקִידָה:
טו וַיְהִי צְפִירָא דְּחַטָּאתָא
מְתַבְּעָ פְּכָעָה מְשָׁה
וְתָא אַהֲזָקָד וְרָגִיזָעָל

הַתְּרוּמָה תָּאַכְלוּ בָּمְקוּם טְהָוָר
אֲתָה וּבְנִיךְ וּבְנִתְיִיךְ אֲתָה בִּיְתְּחִקָּה
וּחַקְּבָנִיךְ נָתָנוּ מִזְבְּחִי שְׁלָמִי בְּנִי
יִשְׂרָאֵל: טו שָׁוֹק הַתְּרוּמָה וְחַזְבָּה
הַתְּנוּפָה עַל אֲשֵׁי הַחֲלָבִים יִבְיאָו
לְהַנִּיף הַתְּנוּפָה לְפָנֵי יְהֹוָה וְהָלֵה לְךָ
וּבְנִיךְ אֲתָה לְחַקְּעָזָלָם כְּאָשָׁר
צְוָה יְהֹוָה: חמישִׁי טו וְאַתָּה | שְׁעִיר

רשוי

אותו (בט"ד י"ח יא), ובן קניין בפסוף ויליד במקום טהור. וכי ה'ת פלאוטוניס חכלו בית (לג), ואלטנה ששבה (לד) ובאשר תאכלו במקומות טמל, חלול סלאוקויס בסיס קרכ' עתה השוק והחזה, יהוה לכם החוק לקחתו קדושים כווקקו חכilmוס זמוקס קרכוק, חכל חלו לין לריכיס פוך הקלעים, חכל לריכיס בס לחהל מוך ממנה יכלול טכווע טסול מליכנס בס מלורטיס בו), מכלון סקדטיס קליס נחכלין כלל העיל יג) : אתה ובניך ובנותיך. אהה ובניך במלחק, חכל בנטיך לך צהלק, חלול מס תפנו להם מנתות רשותות כן לחהל כמוש וטוק יד) בו), לו חייטו חלול ערף כבנוה במלחק, תל' כי חקר ומתק בניך תננו, חק לבניש ולין מתק לננות: (טו) שוק התרומה וחזה התנופה טו). לטען חאל כונך ווחכל גולס, פגופס מוליך ומבייח, פרוממה מעלה ומוליד', ולמה חלון ככמאכ פרוממה צוק, ומגופס כחוץ לך ידענו, סקוניס ככרמלס וגנפה טו): עלashi הhalbim יז). מכלון סכחלביס למטה בצעת הנופה כח), ויטוב המקלחות צלה יכאייטו וכ ה'ת זה כבל פילקמי שלטן נלו ה'ת להגן יט): (טו) שעיר החטאות. טער מופפי ל"ח יט) בט), וטלקה צערלי חטחות קרכטו צו צויס, טערל צויס כ), וקערל נחצון, וטערל ל"ח נה), ומוכנן לך נסלה ערף זה כב) ונחלקו בדבל חכמי יכלול ה).

יהל אור

המסכן דוגמת פגורה סגמלה (רכ"ה): (לג) נמעה כב יה: (לד) בס יג :

מקורי רשי

אבן עזרא

שיטקה על בנהת נחשון, הלא היה בנהת נדבה והיתה סנהת יוזד ט"ט הוזרך ללימוד דיןיהם וכ"ט הורתה באניגנות ומק"ל ועיין (יכמות פ"ז מ') ובנותיך מהן בזמן שמלק: עי"ש: יג) אכנים לסתה לא נקראו שלמי תורה קדרשי כה) ספרל ועיין מנוקות ס"ב מ' : בט) ספלה ונקים ק"מ הקדושים בשלטי המלואים בהיות דין' שותה, הנה הוא לטוי שאין הופן גורם להבדיל בין קה"ק לקדושים קלילים, אלא הטקומות גורם, והנאכלים במקום קדושים הם קדרשי הקדושים, והנאכלים בכל העיר הם קדרשי הקדושים, והנאכלים במקום קדושים קלילים (רדי"א): יד) יכ"ה (ספטרא), ובנורחיק במתנוגה" ויכולים הבנות לאכילה בקדושים קלילים: טו) טן שוק התרומה עד והנפה לא נטצא בנדפסים רק בפ"י חרטב"ן : טו) פ"י, כיון ששניהם בהנפה ותרמה, ולא תקרה תרומה או תנופה, אלא עד שוויליך ויביא, ויעלה ויריד, לא ידענו טעם לאטה הלן הכתוב, ועיין ברמב"ן מה שבואר בוח: ז) וגם כאן כי חרטב"ן "על אישי הhalbim, כטו על חלבי האישים, מכךן שחhalbim וכו': יט) לערל ז' ל' : יט) ובו"ל "טוסף ר"ח" ולפי שהוא השער היה נהג לרזרות, לא הפסcis אהרן לאכילה באניגנות לחשבו שטעה השם ית' להאכיל באניגנות באלו הקדושים לא יהיה נהג אלא בקדשי שעה (רלב"ג): כ) למעלה ט' נ': כו) וכדעת רזיל ששתני למלואים היה ר"ח ניסן: ככ) שעיר ר"ח, כמ"ש ואויה נהג לכם לשאת את צין העדה, שותה שעיר ר"ח שטבר כל טומאת טקדש וקדשו, וכן פ"י הרשב"ם "אבל שעיר העדה ושער נחשון נאכלו" ווית' "ואקידו תליהרן" פ"י שטבנת נשרפו, ועיין בכיוור התרגוט שמיירט שטבנת נשרפו ולא נאכלו רסל' בר' נחתה ראמר טנג'י אניגנות נשרפו, ומשה דרש על שעיר העם עי"ש:

הַחֲטֹאת דָּרְשׁ חצי התורה בתיבות דרש מכא
ודרש מכא **דָּרְשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שְׂרָף**
וַיַּקְצֹף עַל־אֱלֹעֹזֶר וְעַל־אִיתָםֶר בָּנֵי
אַהֲרֹן הַנוֹתְרִים לְאמֹר: **יְמִדּוֹעַ לֹא־**
אָכַלְתֶּם אֶת־הַחֲטֹאת בָּمְקוֹם
הַקְדֵּשׁ כִּי קָדְשׁ קָדְשִׁים הוּא
וְאַתָּה נָתַן לְכֶם לִשְׁאָת אֶת־עַזְוֹן
הַעֲלָה לְכִפֵּר עֲלֵיכֶם רְפִנֵּי יְהוָה: יְהִזְבֹּא
אֶת־דְּמָה אֶל־הַקְדֵּשׁ פְּנֵימָה אֶבֶל תָּאכַל אַתָּה

אבן עוזא

אלעזר ועיף איתמר בני
אברהן ואשת ארוז' מיטר;
י' מדין לא אכלהון ית
חטאחה באחר קדיש
ארוי קדש קדשין היה
ויהה יהב לבון לסלחה
על חובי בנטה לאכברא
קדשא גואה מיבלטבלון
ירטה בקדשא במא ד'
אתעל מדמה לבית
קדשא גואה מיבלטבלון
ירטה בקדשא במא ד'

רש"י

יה מפני טומלה שנגעכו נסכך נג) וו"ח מבל זבחו שלדים: טז שורף. טהובינו
שלא נקרא שם פועלו, כמו טירק ושותף
(לטולה וכא) (לה): יז במקום הקרש.
חכל בקדשי טעה סמכו על מסה טהרה להס
במנמה וחכלו מלוות: דריש דרש. טמי
דרישות כללו מפני מה נסכך זה, ומפני
מה נחכלו הללו, כך קווים נמי' כד) לא):
העדה (לה), או פירושו, אחט תשאו את
החתאת (לט), והטעם כי על ירכם יכופר
על אלעזר ועל איתמר. צבביל כבשו
טל חקלן, כפק פניו נגד הכניס וכעתם נה) לב):
לאמר.حمل להס גזינוי על דברי לה): (יז) מדוע לא אכלתם את החטא
במקום הקדש. וכי חזק לקדש חכלו, ומכו הומר במקומות קדש
חכל המל להס טמי חזק לקלטיים יהלום ונפסלה כו) לד): כי קדש קדשים הוא.
ונפסלה ביזול, וכס המל לו فهو,حمل להס הויל ובמקומות סקדש סיטה מדוע לה
חכלתס חומת: ואותה נתן لكم לשאת. שכבניש הוכליים וכגליים מתכליים כו):
לשאת את עזע העדה. מכחן למלנו בטער לר' כי קשו מכהל על מען טומלה
מקדש וקדשו שטחלה צמיini ומחמת נחנון לך לכפלת נחו לה): (יח) חז לא הובא
יהל א/or

(לה) טין ניגורי טס: (לו) הכל חטאת הכלל (למעלה וכגליים מתכליים: (לט) וכמוה"מ "הט מטהה"
ו יט) במקומות קדושים תהיל נחאל מועד: (לו) החטאת טכניתלה תהילו עזע העדה: (מ) ע"כ כתוב,
הורת: (לה) וכ"ה (ספרה טס) ה' יכול ככניות הוכליים לכפל עליcas לפני ה', והנה לדעתם טריהון הטע

מנחת יהודה

מקורי רש"י

לא) ספilm ולקוט ר' תקל"ה: לב) ספilm: לג) ספilm: כב) פ"י שנגעה בה טומאה בחתאת של שער ר'יו:
כב) והנה רשי' ויל דיק' בלשונו הטהור, ומפני טה
נאכלו אלו בך היה בת"כ שניגרות בת"כ טפנוי טה
נאכלו אלו" פ"י שטחת דריש דריש את טהו נאכלו כי טטה"ג את חשבו
שנאכל באגינותה הייל לאכלי כולם, ואם השבו שאין נאכל הייל לשרווף אח כולם, ופיין בראים שאכלה אבל
בת"כ שלפנינו כתוב טפה נשרף זה, ומפני טפה נשרף זה, וכ"ה (ובחורים ק"א ב') טפנוי פט חטא זו
נשרפה ואלו טונחות, ופי' רש"י ויל לכה טונחות להמתין לערב ולא נאכלו הימים וכן יתרפרש נ"ב הא דת"כ שלפנינו
דקתני ומפני טפה לא נאכלו עי"ש: כט) ובפרט, מלמד שניתן פניו בלאי בינוי וכצעס נגד אהרן: ט) וחטא זו
שיצאת חזק לקלעים פטולה: כו) שבאכילתכם תשאו עזע העדה שכחנית אוכליהם ובעליהם מתכליים:
טפנוי

בְּקָדֵשׁ פֶּאֲשֵׁר צִוְּרִתִּי: יְט וַיֹּדְבֵּר אָהָרֹן אֶל־מֹשֶׁה תְּנַהֵּר הַיּוֹם הַקָּרְבָּנוּ עַל־תְּהֻזּוֹן קָרְבָּנוּ יְיָ נָעָרָיו אֶת־חַטָּאתְם וְאֶת־עַלְתָּתְם לִפְנֵי רְשֵׁי

ונגו'. סහילו טוגה כי כס לסרפה לו כמו טנהמל וכל מטהה חכל יוכב מלמה כמ) לו) : אבל תאכלו אותה. כי כס לכס להלatta, היעפ"י טהמת חוניות: כאשר צויתך. לכס במנחה כט) : (יט) וידבר אהרן. אין לטון דיבור חלוך לטון עז, לח), טנהמל וידבר הבט לט), חפסל מטה קלף על חלועל וועל חיימאל, ואכן מדבל, הול ידעת כלום כי מהו מדריך כבוד, תלמו היו כדין טיהו חכינו יוסב וולנו מדריכים לפניו, ותו היו כדין טיהו תלמיד מקיב חת רנו, יכול מפני כלום כי טהילעל לאטיכ, מ"ל וייחמל חלועל האכן חן חנמי חלוך וגנו, סרי כשללה דבר לטפי מטה ולפני הנטילים, זו מלחמי כספלי כל פנים צוי (ג) : הэн היום הקריבו. מכון חומל, חלוךحمل לכס מטה קמל זוקתס דמה חוניות טהילון טענד חילל,حمل לו הסלן, וכי כס הקריבו (ה) כס קדימות, חלי הקרכתי סלאי ככ"ג ומכליך חונון (ג) ט) :

יחל אור

נעם, ולדעת הבני הם הנטילים: (ה) ונתקה"ת כמכם זים זיל (גופות מות ט) כחט טהור דעתה "ולכל סקלה", וכס פר מצוח (לטלה ד יכ) ופל העלים דבר אל לדור (טס פ' כה) זיזוח דם לפליס, וכימ פ"ל כתיחס, וכיס מטפוץ טום ופתח יוכב מדרה חל מועל נכפר נקדט למ תחכל נחט כמלווה (לטלה ה ט) : (ה) ונמקה"מ "מדמו": (ט) כמס"כ חלן כהן כמוץ (למעלה ד זז) וחיל פר העלים דבר אל לדור (טס פ' זז יח): (ט) פ"י ספר חטלה כמלווה: (מו) הפנימי, פ"כ אין לחיי טיהול בדור לדור נטס חל לכפר עליו: (מו) טהו נכפר הטע: (מק) ורמי טיהול הכרן המכפר את הכרן, פ"כ כעס מטה פל כי נט המכלהו: (טט) פ"י חייננה גווי דטה ככר נטפה: (ג) הז' מלכים יקלמו חמץ תנועות בנדרולא ופתח וסגול: (ג) פ"י קדנס ימלה כטוח נט כמו תקמפה מלכו (יטע"י כו ז) : (ג) ה"ת כפת"מ צלי טו: (ג) כי החרי טו נט לג יכלה דנט סדיינו כטוח נט: (ג) וכן נט כה"ת גנלה (קרקמה טער לו) טהנמידו כה"ת קיריעש: (ג) ופי' האר ייעכ כעוי ה' :

מקורי רשי

לו) כסmiss פ"נ ט', וכן פ"ג"י כסmiss כ"ג ב' ר'כ"ט והוא שחתאת שנכנס מדרה לטפלה (ספרא) אבל חייט ענין גנופו" ועיין טום' כס ד"ס זטמ" :לו) ויקרא קרשים ואכילהה בקדש: (ט) שהיא ג"כ קדש ולא ניצאה בזמנינו זה (הזכיר) ספלה ילקוט תקל"ג: (ט) במל' כ"ט נס (ילקוט טמות ר' תשפ"ה) בשם מסדר סתט, ורש"י הצביע את ספרי של פנים שני נס (סופה ט") וכנראה גם (ט) ולשונו שם נצוא נס (ילקוט פ' מסע) בשם ספרי ווטא (לקוטים שבטוט וכור לאברהם) ועיין חולדות רשי"י פרך ספרי: (ט) וסלת הэн כטו הם: (ט) עיין ברשבען מה שהקשה על רשי"י ויל' שהרי קדש האנינות נפשו כל הקרבנות וכחטיב וירד מפעות החטאנו וגנו' ואח"כ נכנכו לאוה"ט והחטלו ואח"כ יודהה האש לקרבנות ואו הקטירנו קטרת וו עי"ש ועיין בטור שחביבא בשם אביו הרא"ש ויל' התירוק ע"ז כי שער מופת של ר"ח עוד לא קרב, וכן פ"י היטה"ט שחתאת ר"ח נקרב אחר מעשה דט"א:

דריש

אבן עזרא

את דמה אל הקדש פנימה. כפר הבא על כל המצוות, שהוא לכהן ולכהל מז), ואם ישאל שואל הנה פר החטא שורף (טט) ולא הובא את רטו (טט) לפנים בקדש, והטעט הטרכת וטובה הזהב (טט), רע שפר חטא (טט) הוא לחטא על הטוב (טט), ושעיר החטא הוא לעם (טט), ובשר החטא לכהן (טט): אבל תאכלו. היה ראוי שתאכלו אותה (טט): יט יש סדרדים שאמרו שהח"א של התימה לא יהיה אחורי דנס עם אחד מהו' מלכיהם (ט) כי אם עם השוא הנע ימצא (טט), והח"א פתווח (טט) בעבר שלא יתכן להתאחד שני שואין נעים (ט), ובעבר שטצאו יוד' הייטב דנוש, אמרו כי זה הה"א לידיעה (ט) כה"א השבה עם נעטי (רות ב, ו), הנמצאו פה (דה"א בט זו), העיר החוללה (יחז"ו כו), ואלה ההי"ן במקומות אשר הנה, כן פירוש הייטב (ט) [ט] ועוד אמרו כי ואכלתי

חומר, חלוךحمل לכס מטה קמל זוקתס דמה חוניות טהילון טענד חילל,حمل לו הסלן, וכי כס הקריבו (ה) כס קדימות, חלי הקרכתי סלאי ככ"ג ומכליך חונון (ג) ט) :

קרני אור

ט): (ט) וכמ' זיל (גופות מות ט) כחט טהור דעתה כמכם זים זיל (גופות מות ט) כחט טהור דעתה (כי נמל ס"ל הייטב כפתח, וס"ז דגש, וכימ פ"ל כתיחס, וכיס מטפוץ טום ופתח) יוכב מדרה חל מועל נכפר נקדט למ תחכל נחט כמלווה (לטלה ה ט) : (ה) ונמקה"מ "מדמו": (ט) כמס"כ חלן כהן כמוץ (למעלה ד זז) וחיל פר העלים דבר אל לדור לדור נטס חל לדור נטס חל לכפר עליו: (מו) טהו נכפר הטע: (מק) ורמי טיהול הכרן המכפר את הכרן, פ"כ כעס מטה פל כי נט המכלהו: (טט) פ"י חייננה גווי דטה ככר נטפה: (ג) הז' מלכים יקלמו חמץ תנועות בנדרולא ופתח וסגול: (ג) פ"י קדנס ימלה כטוח נט כמו תקמפה מלכו (יטע"י כו ז) : (ג) ה"ת כפת"מ צלי טו: (ג) כי החרי טו נט לג יכלה דנט סדיינו כטוח נט: (ג) וכן נט כה"ת גנלה (קרקמה טער לו) טהנמידו כה"ת קיריעש: (ג) ופי' האר ייעכ כעוי ה' :

מנחות יהודית

כח) בפנינו שחתאת שנכנס מדרה לטפלה (ספרא) אבל הו חטא חיזונית הוא (רש"ט): (ט) שהיא ג"כ קדש קרשים ואכילהה בקדש: (ט) אויל הנקראת ספרי רכה ולא ניצאה בזמנינו זה (הזכיר) ספלה ילקוט תקל"ג: (ט) במל' כ"ט נס (ילקוט טמות ר' תשפ"ה) בשם מסדר סתט, ורש"י הצביע את ספרי של פנים שני נס (סופה ט") וכנראה גם (ט) ולשונו שם נצוא נס (ילקוט פ' מסע) בשם ספרי ווטא (לקוטים שבטוט וכור לאברהם) ועיין חולדות רשי"י פרך ספרי: (ט) וסלת הэн כטו הם: (ט) עיין ברשבען מה שהקשה על רשי"י ויל' שהרי קדש האנינות נפשו כל הקרבנות וכחטיב וירד מפעות החטאנו וגנו' ואח"כ נכנכו לאוה"ט והחטלו ואח"כ יודהה האש לקרבנות ואו הקטירנו קטרת וו עי"ש ועיין בטור שחביבא בשם אביו הרא"ש ויל' התירוק ע"ז כי שער מופת של ר"ח עוד לא קרב, וכן פ"י היטה"ט שחתאת ר"ח נקרב אחר מעשה דט"א:

5

אונקלז

יְהוָה וַתִּקְרֹב אֲנָה אֶתְּנָא
וְאֶלְתָּנוּ חֲטֹאת הַיּוֹם הַיְּיטַב בְּעִינֵינוּ
יְהוָה: כִּי יִשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּטְבֹּל בְּעִינֵינוּ:
פְּשִׁיאָא רִידְבָּרִידְיְהָא לְמֹשֶׁה וְאֶל-

יְהוָה עֲקָז פְּאֵלָיו וְאֶלְעָפָן
אֶכְּרִית חַטָּאתָא יוֹמָא דִין
הַפְּקִין קָדָס יְהוָה: כִּי וְשָׁמַע
מֹשֶׁה וַיִּשְׁפַּר בְּעִינָהָיו:
אַגְּמָלִיל יְהוָה עִם מֹשֶׁה וְעִם
אֶבְרָן לְמִימֶר ?הָזָן:

בן עורא

פועל עבר (ט) ואילו היה עתיד היה מלרע, כמו ודברתי אל הנביאים (הושע יב יא) (ט) ודברתי אתך (שפטות כה כב) (ט), והטעם כי בני הנשרפים היום תקריבו את חטאיהם ואת עולתם, כי העNEL והAIL بعد אהרן ובניו (ט) : ותקראנה אותו באללה. פירושו צרות או דאנות על מות הבנים, ובverb זה לא יכולתי לאכול כל חטא, רק אכלתי טנה טה שיווט בעני ח', והטעם מה שיזיאני לידי חובה (ס), ועל דעת המთוקים שה'א ביןיט לתיימה (ס) והוא טלה זורה (סב) [י], גם על הפירוש שהזכרתי היא זורה (סג), כי לא טצאנו בכלל המקרה ה'א הדעת עם פועל עתיד (סז) : ומלה ואכלתי חטא. גאנן טלה לעתיד והם מלעל (סז) פן אורש אונן, ואין אונן אובל חטא (סז'), כטעם (הברט) טז גה(ז)

שזהו הבהיר המורה המבדיל בין הטמא ובין
קרני אור

פ"כ ממו מכך תורתי סתום על פה (פי' מהיבר
תורס פגע"ל) כי טומו בק"ה קדעת, כמו אשר יונב בעניין
ל', וכל זה בעבור(Clages), וכן כתוב בס' (טפה גמורא
זב מה ל) ויס מלא ורש וסיים הוי טב עניין ס', ודעתי
קדמונינו ז"ל סס"ה לתייחס, ולעת כמונייס (ריל'
חכמיishi תוכס פגע"ל) שסומך ק"ה קדעת, וכ"כ נחתמת
לעת פקרחים, וכן סביחו שלמלוניים (כמבחן וכתול
טורס) קדעת כולה, ונתק סס מה כסיכומו עלה;
[י] ולעת בנין שלמה כתוב שלין כלון זנות כלל, כי
סס"ה סומך ק"ה בתיהם, ותניעת קלחת סיהם תמורה
מטף פתח שלמים נכוון בק"ה בתיהם, ול"כ תניעת
קלם סיהם ולמה יכוון מהריה לגס, מהגס כתיש עמה מתג
תשוב לשויות תנועש קטע גמורא, ויתכן שטנו מהלייה

ונחייבים, כי לפי"ז נפלט כ"ה היותר במקומות
האר, וכן כתוב heraldik (בעל דקדוק שפעלים
שעל מהריו מורים על ידיעתן, וזה חכם כ"ה
, והוא היכולתי הצעיר הידוע בענין ד'?) וזהו
היכולתי לעתיד אף שהוא מילוט כמו פן הולץ
סז') ונדריך ומייד יוכל מטהות":

דש

ותקראנה אותי כאללה. הפילו לנו כי
כמתיס צני הלאן טולו קרוביס טוני מיב
לחיות חונן טליקס כהלו, כנון כל האטוליס
צפלצת לכנס נג) מא) סקלון מטמלה
לכט מב): ואבלתי חטאתי. וחש חכלתי
שיטב וגוי: היום. חכל חנינות לילך מותל,
טהון הלאן הלאן יוס קבורה טג): הייטב
בעיני ה'. חס שמעת בקדשי טעה חיין לך
לקל בקדשי דלות נד) מר): (כ) וויתר
בעינויו. כודה לך) זלה כות לומל לך
שמעתי נו) מה): (ח) אל משה ולא אהרון.

כאי לו אמר, וαι לו אכלתי חטאת (סב) נט ט
וונבתاي (משלוי ל, ט) וחתעם (סז) כי הייתי
לא אכלתי באוני
א יידבר ר' אל משה ואל אהרן. בעבור
יהל אור

(נו) מפני סמלת וחכלי מלעל וכהוג עבד : (נו) עבד
והוג מלעל : (נמ) מלרע וכוהג עתיד : (נמ) עין
למעלה ט חות י : (ס) פ"י חכלתי ממנה קלה רק מה
שיזייחני ידי מוכתי , והנה כל זה יפרש כהן נס יס
מדקדקים , וכלהות וכספה נזרקה כתוב , בסוף דעת
המחיציס , עין קרי הול העלה ט : (סח) כ"ה
(ונחיש קה ה) וכן פ"י רס"ז ז"ל : (סב) וכן כתוב
הה' ז"ל (מלחוני שער התמיס) ז"ל ולעתולס הום
בסוף ופתחו ולין להתריו דגש חזן ממלת היבט בעיני
ס' וסימן זלה , וכן כתוב הרד"ק וכלה ממלת
היבט בעיני ס' , ה"ה בפתחה ננד , ולוי"ד דגשא ,
וכיה ה"ה התיימה , והיה משפטה כזוה ופתח :
(סג) פ"י מה זוכר בסס יס מדקדקים לו בסס ה
האר : (סד) ולע' נמלע בכטווב ה"ה על בעתידין במקומות
חות ה' וכן כתוב המכחל לנתקה"ס , כי הפתח והדגנ
הידיטה בעתידים : (סה) וזהו לפ"י פ"י המשתקו
כתמייהך וכן פ"י רס"ז ז"ל : (סו) ויסכה מלת
ונגננתי : (סז) לפ"י פ"י הטעתיים :

מקורי רשי

(ג) דריש מ"ש כאללה בכ"פ שטורה הרותה לאלה כמו
כנית יתר הקרוביים : (ד) כלומר אם שבעת שעיר
עוים אשר לעם ועיר נחנון שהס קדשי שעיה טהור
בשער ר"ח ולהתיר אכילתו באניות : (ה) פ"י הודה
בדרך הטעדים על האמת, שאעפ"י טודים מודים בשפה
אה, ובתרנגולות יוב"ע שהוציאו כרו בבחנה שנתעלמה טמן

**אַהֲרֹן לְאָמֵר אֱלֹהִים: בְּדֶבֶרְךָ אַל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמַר זֹאת הַתִּיהְעָשֶׂר
תָּאכְלוּ מִפְלִדָּה בְּהַמִּה אָשָׁר עָלָךְ
הָאָרֶץ: גְּכָל וּמִפְרָסָת פְּרָסָה
פְּרָסָת פְּסָקָא פְּסָקָא פִּישָׁרָא
וְשִׁסְעָת שִׁסְעָת מִעְלָת גְּרָה**

ריש"

למזהה חמל ציומל להלן ה): לאמר אליהם. חמל ציומל להלזר ולחיימל, טקראי טפירים (תה' סט לב) (ג) (ב) והטעם כל שהוא סתוואת שהוא בעל טרפה (ד): ושותעת שהוא טרפה, והטעם שטרסתיה שטועות (ה): שם התאר, וטעם שטרסתיה שטועות (ה): טעלת גרה. מנורת נרונ (ו) וטעלת שעל (ז), והזכיר הנפל והשפן והארנבת והחוויר בעבר שיש לכל אחד הטיטן האחד (ח), ודרך לשון הקדש לגינוי להלזר ולחיימל (ז): (ב) דברו אל בני ישראל. הות כולם נזום לכאות קלוחים כדצור זה, לפי טוקדו כדמימה וככלו עלייס גוילת מקום בזקנה: זאת היה. לנו מים (ג) לפי ציקלאל דזקיות מקום ולהזין לכאות חיים לפיך קנדילס מן בטומלה וגוז עריהם מלאות ולהזמות הטעום לה כל כלאס, מצל לזרוף זנקנס לבקר חמת שמללה וכו' כדריתא במדרש רבי חנחוון (ב): זאת היה. מלמד טיבת מקה חזז במשה ומלה חזז ליטאלה: הות החקלאו חלהות לה מהכלו (ג), הות זה מהכלו, אך בצלוי הביס חזז מכל מין ומין ואלה לאס, וכן צפוף, וחתה חזז משקלו מן כתוף (ד), וכן בצלויים וזה לבס הטעום (ז): זאת היה מכל הבהמה. מלמד שטגהמה בכל חי (ז): (ג) טרסתה. כתרגומו שליקו (ז): פרסה. פלאנטה כלטו (ז): ושם עת שסע. שטגהמה מלמעלה ומלה מטה סדייה אור יהל אור

(ה) וכן פי' הרמ"ן: (ב) וחינו פועל יוגה: (ג) כפער בצלחה קרנו ופרסתה: (ד) ליפורן מהד כען מצעל ולחן גפרנים כל מהן כהרינה וצפן (רפס"ס): (ה) פי' מוגדת טרסתה לנינים ולא פרסתה מהת שלימה כסום ומהמור, נס יט' נקמות טרסתה סדרוקות מלמעלה ומלה דנוקות: (ו) שרשו גדר וענינו מפיקת מהכלן בגרון, כלומר שמהויר מהכלן דרך גדרנו ממינו לתוך פיו לכתזו ולטהנו סייעו: (ז) מפלת הות מהכלן דרך בגרון להחר הכילחה: (ח) וכן פי' הרמ"ן, טעם הכתוב הוא כלל נקמה

[א] דע טולו סמייניס רולס לומל שטלה גרב, וטפיטה פרסה בכםות, וטגייר וקפקת בוגיס. היין מיילות סנת כסיתר, ולוד סעלוט סנת סלט, וממנס סס סימן יודע בו סמן שטוגם מן כמין סמנוגה (מורס פמ"ס מס' סג'): (ב) סנת עולם

מרקורי דש"

כ"ג, חלמ חמל צעמתי וטכמוני: (א) ספלה: (ב) מנומם ט"ג, טמיini ו', תנומם ב', טמיini י' ויק"ר פ' י"ג ב': (ג) ספלה, ויק"ר פ"ג ד, ילקוט מקלי"ז, פס"ז: (ד) פ' י"ג ספלה, תנומם מ' ס', תנומם ב' י"ט, מולין מ"ב ה' מכילחן פ' בם ריש פ"ט, תנומת כ"ט ה': (ה) פ' כ"ט: ו) מולין ע"מ ה', ס' וקסיל פס"ז: ילקוט

כמו שהראה הקב"ה לטשה טבע של אש ופיין בהערות ותיקונים להרחה רשב בתנוחה ב', שמיני אותן ס"ז, מה שהאריך בזוה, וכספר והזoir הקב"ה הראה לו לטשה התהוות והטאות לטשה הראה אוין לישראל: (ו) ואינו במלzon פרטה, כי גם לגכל שפן וארכנת יש פרטה שדרושים בט על הארץ: (ז) ובזיל

אבן עזרא

הטהור (ה) [א]: ג' מפרסתה. שם התואר (ג) וכן טקראי טפירים (תה' סט לב) (ג) (ב) והטעם כל שהוא סתוואת שהוא בעל טרפה (ד): ושותעת שהוא טרפה, והטעם שטרסתיה שטועות (ה): שם התאר, וטעם שטרסתיה שטועות (ה): טעלת גרה. מנורת נרונ (ו) וטעלת שעל (ז), והזכיר הנפל והשפן והארנבת והחוויר בעבר שיש לכל אחד הטיטן האחד (ח), ודרך לשון הקדש לגינוי להלזר ולחיימל (ז): (ב) דברו אל בני ישראל. כהן קדש (גוט"ח מתכת כונך, ובכינוד סינדור טעל סלוגס) סלירין לסוכרים טמוניכ ורכ עיי"צ, ווילס"ו נכתימטו למס' גן נשל בית סיג, כתב סיינט נעני ס', כס"ל סנתינס זו מושרכת מן סיידיעס ומומרייס כס"ל ומון כתפישס, כמו ר"מ נמור ויל"ס מומרייס כס"ל זחימב, וו"מ טס' לדייעס, ובצאי ספנאים סיל ורכ, כי הס לתיימה טיפס רמוליס לסיות נחטף למאט ורכ, האמוייס, כמו הישמור, ווילס טס' לדייעס סיל ורכ, כי למ' תנגל: ס"ל קידיש פל שטהייז לשלוט עכ"ז, וכאכ' כס"ל טלה מיליכת מן סיידיעס ומון כתימייס, וטעס ככרכנא טלה, עיין גפתיקטו סס' ונטהנו לנטה"ס: [א] דע טולו סמייניס רולס לומל שטלה גרב, וטפיטה פרסה בכםות, וטגייר וקפקת בוגיס. היין מיילות סנת כסיתר, ולוד סעלוט סנת סלט, וממנס סס סימן יודע בו סמן שטוגם מן כמין סמנוגה (מורס פמ"ס מס' סג'): (ב) סנת עולם

מנחת יהודה

הלכה ואחרון הזכירו וב"ה (ויק"ר פ' י"ג א'): (ט) זה ה"ט' טי"ג דברות שנאמרו לאחרון ובגנדרן י"ג טיעוטין עין (לטעה א', א'): (ב) ואמר ה' לטשה שייאטר לאחרון שייאטר לאלאור ולאיתמר שידברו פ' זאת לבני ישראל: (ג) ראל"ב זאת הבהמה טבע"ל: (ד) עיין חנחותא א' שמיני ח' תגחותא ב' טמיini י"א חולין ט"ב א' ילקוט שמיני רמז תקל"ז בשם חנחותו, לטש הקב"ה כל דין וסין והראה לו לטשה ופיין פנים יפות שיפורש שהראה הקב"ה לטשה דונתם, כמו שהראה הקב"ה לטשה טבע של אש ופיין בהערות ותיקונים להרחה רשב בתנוחה ב', שמיני אותן ס"ז, מה שהאריך בזוה, וכספר והזoir הקב"ה הראה לו לטשה התהוות והטאות לטשה הראה אוין לישראל: (ו) ואינו במלzon פרטה, כי גם לגכל שפן וארכנת יש פרטה שדרושים בט על הארץ: (ז) ובזיל

בְּבַהֲמָה אֲתָה תַּאֲכֵל: וְאֵךְ אַתְּ
זֶה לֹא תַאֲכֵל מִמּוּלֵי הַגְּרָה
וּמִמְפְּרָסִי הַפְּרָסָה אֲתָה גָּמֵל כִּי
מִלְּהָגָה גָּרָה הוּא וַפְּרָסָה אִינְנוּ
מִפְּרִים טְמֵא הוּא לְכֶם: הַ וְאַתְּ
הַשְּׁפֵן כִּירְמִלְּהָגָה גָּרָה וַפְּרָסָה
לֹא יִפְּרִים טְמֵא הוּא לְכֶם: וְאַתְּ
הַאֲרָנְבָת כִּימִלְּתָגָה גָּרָה הוּא
וַפְּרָסָה לֹא הַפְּרִיסָה טְמֵא הוּא
לְכֶם: וְאַתְּ הַחֹזֵיר כִּימִמְפְּרִים
פְּרָסָה הוּא וַשְּׁפָע שְׁפָע פְּרָסָה הוּא
גָּרָה לֹא יִגְרֵר טְמֵא הוּא לְכֶם:
חַמְבִּישָׁרִים לֹא תַאֲכֵל וְבָנְבָלָתָם

אבן עזרא

להזכיר הזבר מכל טין, כי הנקהה בכלל ספרמיוטו (ט), והזכיר ארנבת, יש אופטים לפי שלא יתצא הזבר מהם (י) וי"א שהזבר מוגדרות לנמליה שלמה מוחכחות: מעלת יישוב נקהה והפק הדבר (יל) והראשון קרוב גרה. מעלה ומוקילה הכלול ממנה, אליו (יב) [ג]: ח' ובנבלתם לא תגעו. והבתוב מוחצתו מותו לתוכה פיה לנתקתו ולעחמו كذلك:

גרה. כך צמו ויתכן להיות מגוון מיס קגניות ה) סגו גנאל חלק ספה [ומרגומו פער לחם צע"י גרה הכלול כפסל ונמוות]: בבהמתה. מיצה זו יטירה סייח לדרכו להטיל חת האليل (ח) סגנון במשה חמו זו: אותה תאכלו. ולג' כהמה ממלה, וכלה בחזקה סייח חלה לטבורה עליה בעזה. ולג' תעטה ט) זו: (ח) מבשרם לא תאכלו.

קרני אור

כגרא סייח טהין לה טומנות בלמי השכלון כדי לנטעו יהלוד מכם: (ט) ויהלו כתוב מרכב ריתה ננקה נכללו כמו פצאל (רכ"ח): (י) לפי זה זכר לנו נמה בין גוי הלט הלג' ננקה נמלחת, ודבמר הכתוב נהוה: (יל) וכן כתוב רכ"ח, מין המרנכת ה'ש הנדרוגנים, יט' בסיס כליס זוכר ולנקה; והם מולדים יוולדיס, וכן כתוב ר'ג נחרור (חסכין טרכט גלגול) טליה רוכע ונרכע: (יב) וכן

מנחת יהודת

) ובו"ל שפרוטה: (ט) פ"י עובר, ורש"י ז"ל פ"י חולין ט"ב) בין השעה חוי הנטצא כבהתה, ועל טוב בטנו הנפל (קהלת ר' ג') תרגם דבר טינה שלילא: (ט) דלאו מפנוי

אנקלום

בבבירא יתה מיכלון: ו' ברם ית דין לא תיכלון ממסקי פשרא ומסדיקי פרסתה ית גמלא ארי מסיק פשרא לא היא פרסתה לא סדרקה מסאכ הא לבון: ה' וית טפוא ארי מסיק פשרא הואופרטה לא סדרקה מסאכ הא לבון: ו' וית אלגבא ארי טסקא פשרא היא פרסתה לא סדרקה לבון: ו' וית חזירא ארי סדריק פרסתה לא מטילפא טלפין פרסתה והוא פשרא לא פשר טס אב הוא לבון: ח' מברוזן לא תיכלון ובגבילתון לא תקרבון

ריש'

בטי לפליין, כתרגומו ומטלפל טלפין, טים להזכיר הזבר מכל טין, כי הנקהה בכלל ספרמיוטו מלמעלה ווין סמוות מוגדרות לנמליה שלמה מוחכחות: מעלת יישוב נקהה והפק הדבר (יל) והראשון קרוב גרה. מעלה ומוקילה הכלול ממנה, אליו (יב) [ג]: ח' ובנבלתם לא תגעו. והבתוב מוחצתו מותו לתוכה פיה לנתקתו ולעחמו كذلك:

יהל אור

שיינו זה שמיין כללו חללו חללו נג' חללו צהמוד מכם: (ט) ויהלו כתוב מרכב ריתה ננקה נכללו כמו פצאל (רכ"ח): (י) לפי זה זכר לנו נמה בין גוי הלט הלג' ננקה נמלחת, ודבמר הכתוב נהוה: (יל) וכן כתוב רכ"ח, מין המרנכת ה'ש הנדרוגנים, יט' בסיס כליס זוכר ולנקה; והם מולדים יוולדיס, וכן כתוב ר'ג נחרור (חסכין טרכט גלגול) טליה רוכע ונרכע: (יב) וכן

מקורי רישי'

פס: ה) ט"ב י"ד י"ד, וכ"ס נימננת מינסוע, יכל מוש מות, ו' ו' ספלה, ושיין טולין ט', כ' ילקוט לר' תקליזו: ספלה, בתנו הנפל (קהלת ר' ג') תרגם דבר טינה שלילא: (ט) דלאו

לא תגעו טמאים הם לכם: ט אשר בפיהם כל אשר לא תאמלו מצל אשר בפיהם כל אשר לא תאמלו סנפיר וקשה שתה בפיהם ובנהלים אתם תאכלו: וכל אשר אין לו סנפיר וקשה שתה בפיהם ובנהלים מכל שעוזה הרים ומכל נפש הארץ אשר בפיהם שקץ אבן עוזא רשי'

לא הזכיר הנוגע שיטטה עד הערב, רק חין לי הללו קול כהמה טמלה טהין לה בדברי קבלה ידעני זה, והנה הנוגע בזוזו טס סימן טקרה מנין, מהרת ק"ו, ומה יש עליו טלקות כי הוא עבר על ל"ת (יג): הללו טיס בכן קלט סימני טקרה הטאות וכו': ח) : טבשים. על כסלו נחלה רוח ואל עלה תלמות וגדרין וקרניים וטלפים ט) : ובנבליהם לא תגעו. יכול היה ישאל מוזהרים על מגע נבלה תל' חמל לא בכניות י), כביס מוזהרים וחין ישאל מוזהרים יא), ק"ו מטה, ומה טומלה גטה חמולה לה כסיל בה הללו כביס, טומלה נבלה קלה לה כ"ט, ומה ח"ל לה תגעו ברגל יב) (וזכו שלמו חייכ לדס לטאל עלמו ברגל י), יג) : ט) סנפיר. הללו סקט נכס: קשחת. הללו קליפס קקונס צו יט) יד) , כמו ענומל וסליון קקקיס פוח לזכט טו) : י) שraz . כ"ט יהל אור

כתכ ברדי"ה שלין וזה הפטרי כפי התולדה: (יג) וכט' (יסוד מורה טער כסני) חורנו מפירותו כלן וסמן הות לזריו, וו"ל טס "ונענור טיס סימן לחד כアル להויר ולספן ולארכנת ולגמל כווך לומר וכנכנתה לה תגנו, והטעס כי לחם קדושים היל' חגנו הכל נבלה טריה חטמול החמס, וככבה נדג וולת נבלתת תשקלו, ובנה השוכרים בסה"ר הנבלות, וחין על הגונע ערתה ולל' מלקות", ע"כ והוועה הבכון, וכ"ה דעת הויל' (ספרה טס) וכנדתת לה טסורי עגוליס, וקקטי דג טמלח מושכני סומינס דבוקיס: [ו] ע"ז חגנו, יכול לסת נונע לדס נבלה ילקה חת הארכנית תל' ולחה חטמו, יכול לסת רלה לדס הלה נבלה ילק' ויטמן זה, ח"ל ונבלתת לה תגעו, בה יכול כי הווער רשות, פ"י שתפס כהן לבען בלילה, ר"ל לה תגעו לה נבלה ילק' ורטס הום תרשו להוות טהוריס: (יד) ורך הווער כתוב: (טו) כן ה"ה צוין וקלפין, ופי' לרמאנ'ן זבן קלייסן סעל הטול נפקטין ונטפלין ממנו כקליפוי ההיינות והפריות: (טו) וטס כלמות תולעתס שלין לסת זורת קרננה: (יז) ומה שלמר מל' נס' החה מס' חמיס: (יח) הס' גריות גדוות טnis ופריס ורכיס זו"ג: (יט) פ"י מה סאו' הווער ומולו ותקן יסוי' נס' שליל' יקל' זה כדרכ', כי יכו

מקורי רישוי

טפנ' צבל' ישראל מצוים ברigel לעלות לחביה עלות עיון זנמיס נ"ד ט', פס"ז, ס' י'ה'ס'ו' ילקוט מקלי'ו': ראה ואב' געו לא יכולו ליבנס לטקדש (ענין י'ח) כלימר ח) ספרה, פס"ז: ט) ספרה לס"ז ילקוט מקלי'ו': שכובן עליית רגילים בלבד ישראל טויהרים להוות טהורים, י) נמטס כ"ט מה: יא) ספרה, ר' טז' ב' ילקוט אבל בשארו יטחת ההשנה הרשות בידם (הברון): יט' עיון ר' טקל'ו: יב) ספרה, ועיון פ"י טז' (לנריס ו'ט' ס') יג) סכלם פס"ז, ר' טז' ב': יט' עיון טולין נ"ט ט', וטז' טולין פ"ז ט', ד' ט' סקונען טו, פס"ז טו) ט' ט'

מנחת יהודה

טפנ' צבל' ישראל מצוים ברigel לעלות לחביה עלות עיון זנמיס נ"ד ט', פס"ז, ס' י'ה'ס'ו' ילקוט מקלי'ו': ראה ואב' געו לא יכולו ליבנס לטקדש (ענין י'ח) כלימר ח) ספרה, פס"ז: ט) ספרה לס"ז ילקוט מקלי'ו': שכובן עליית רגילים בלבד ישראל טויהרים להוות טהורים, י) נמטס כ"ט מה: יא) ספרה, ר' טז' ב' ילקוט אבל בשארו יטחת ההשנה הרשות בידם (הברון): יט' עיון ר' טקל'ו: יב) ספרה, ועיון פ"י טז' (לנריס ו'ט' ס') יג) סכלם פס"ז, ר' טז' ב': יט' עיון טולין נ"ט ט', וטז' טולין פ"ז ט', ד' ט' סקונען טו, פס"ז טו) ט' ט'

תְּהִסְלַכְתֶּם: אֲנֹשָׁקֵצְיָהוּ לְכֶם מִבְשָׁרֶם
לֹא תָאֵלֹו וְאַתְּ נְבָלָתֶם תִּשְׁקַצְוּ:
בְּפַל אֲשֶׁר אֵין-לֹו סְנִפְיר וְקִשְׁקָצָת
בְּמַיִם שְׁקִצְזָהוּ לְכֶם: יְנַזְּאַת-אֲלָה
תִּשְׁקַצְוּ מִן-הַעֲזֹת לֹא יָאֵלֹו שְׁקִצְזָה
הַמְּ אַתְּ דְּהַגְשָׁר וְאַתְּ דְּהַפְּרָס וְאַתְּ
הַעֲנִיה: יְד וְאַתְּ דְּהַאֲה וְאַתְּ דְּהַאֲה

אבן עזרא

טה שאמרו חוץ בגדירות (כ) הוא על פנהן דבריו אלה הדורות (כג) והומינט כל אשר אין לו פנאייר וקשהת (כג) להיות כלל לכל צים (כג) כי לא הזכיר בתו אלה רק הימיט והנחלים: יג הנשר, ידוע, גם זה עוף שיקרא בן בלשון ישמעאל (כד) יש כدمات ראייה שהוא בן (כג) בעבר הייתה שתי הלשונות קרובות (כו): העונית. אף על פי שיש דברי יחיד שאינה ביישוב (כו) טעה הנאון שתרכז אותה אלענקא (כח) כי זה השם בלשון ישמעאל על דבר שלא נמצא בעולם, ולא היה ולא נברא אלא לטשל, וכן יודו חכמי לשונם אם כן לא יתבז שיאטר השם הדבר שלא היה: יד הדראה. שם כלל לשני מיניות יהם דאה ודייה (כט), בטו יאת הצטור לא בתר (ברא', טו י') עם תור זניזל (ל), והנה זהה (לט), ושרה טענת ר' יונה שאטר איך ור

הפרם זכעוגיה ליתנכו כייזוכ : (כח) יס מין נמר
סנקלה כלבון רומי (ווחלטנייה) לעוזס כחו, והוּמָ
הנקרן כל"ה (דער שוֹהַרְזָטֶר הַלְּטָר) והג'ון תרגמו
הלוּטָנָקָה, והוּמָ (נרייך) כל"ה (רמאנץ) : (כט) צ"ל
וכס רלה ודייה" וכן הוּמָ במקה"מ וכד"ק וכט
הכחותים (דברי יד יג) וזהו הטעס שלג נוכר נזהת
הפרשה רלה ודיה כמו גדרלייס, כי הדרה בס כלל
גביניכס וכס שני מיניהם תחת סונג מהה : (ל) בסכ
שני מיניות, וככונטיים תחת סונג לפור : (לט) כ"כ
(חולין טג ב) רלה ודלה מהת ריה, וכיום ליה ודיה,
ולר' האכו בס, דלה ורלה ומיה ודיה מהת
כך :

מנחת יהודה

ברטראטְבָּעַן פה שפיאר בותה : יג) בטין יהושע רקע הנמצאות
בטראטאות של יין, ואס לא פירשו מתקום בריתן טותרים,
אבל אס טינן וואז פירשו מתקום רביוחיה אווי הטע
אטוריס מבה יתוער דנבלאט, דהוי בטין שין השורק כל
הוואז אס אכלם לוקה עליהם : יג) ובברפא דשין וכן בו"ל
ה טבא בנפצעל להזהיר בל יאכלו על ידיכם, ע"י
שתחביבו

אַיְנוֹ לְכֹזֶן: יֵאָשָׁקָצָא יְהוֹן
לְכֹזֶן מִבְּסָרְתָּהוֹן לֹא תִּכְלֹזֶן
וְיתָ נְבָלָתָהוֹן תִּשְׁקָצֶן:
יבְּכָל דַּי לִיתְ לִיהְ צִיצָּין
וּכְלַפְּיוֹ בְּמִיאָשָׁקָצָא הוֹא
לְכֹזֶן: יֵאָשָׁקָצֶן תִּשְׁקָצֶן
מִן עוֹפָא לֹא יְהָא בָּלֹזֶן
אַשְׁקָצָא אֲנוֹן נְשָׂרָא וְעַד
וְעַנְּגָא: יְהָרִיחָא וְטַרְפִּיחָא
רִישׁוֹ

٩٧

משמעותו לבעל ניוק סלומות ונוד על הולן טז) :
(יח) ושקץ יהיו. לאסcole חת עירובין חס יס
בו בנותן טעם ז) : מבשרם. היו מזוכך על
המנפירים ועל הטעמות יח) : ואת נבלתם
הש��צו. לרבות יבוחין ספינן ז) יט),
יבוחין מוסיילונג"ס גלו ז) : (יג) כל אשר
אין לו. מה ח"ל, סיכול חיין לי סיה
מוחל חלה הטעלה סימניון שלו ליבנה הטעילן
במיס מניין פ"ל כל האכל חיין לו סנפיל
וקסקסט במש, מה חס פיו לו במש הטעפי
הטעילן בעלייתו מוחל כ) : (יג) לא יאכלו.
לחיצ'ב חת מהלכין לקטניות כא) סכך מושגנו
לה ייו נחכמים על ידע ז), והוא חיין חלה
צדקו המעתיקים שאטרו, כי ראה היה דא
יהל א

כפיויכס כדבר מצוקן, ומפרס לנוין מה מכם נטה
ההכלו וזה עתה ונה חטעה (רנ"ו): (כ) פי' צנדי
הדים והות (חולין קל ה') כנודל מן הקשר מוחלט בנסיבות
דנים וחנויות, הלגונה הלאן חיינו נקרה נטה: (כה) וכפי'
רנ"ז ז"ל בס, כל כנודל חיין דעתו מלאה מהר לשבון כה"ט
שהויה קורה בס הדבר כך, אבל מין נטה חלט קוראו
נטה, חוץ מכם דנים וחנויות: (ככ) שלפי הפשט לו
נתחדש נפסק ו/or דבר: (כג) וכ"ה (ספרה בס) מניין
לרכנות טהור ימים וטהור נחליים וכו' ה"ל חמיט:
(כד) כי כן יקרה כללן יסמעאל ניסר: (כח) ר"ל
שזהו הטעוף טיזוע ניסר: (כו) לפי כללן הקדים
לשבון יסמעאל קרוכות: (כו) כ"ה (חולין סב ה)
מקורי ריש"

מקורי רשי

ט') ס' : ט') פ' יין נר' מ' כ' : י') ספ'ם ,
 ט' יין מולין ק'ט ב' . י'ח) ספ'ם : יט) ספ'מ , מולין ס'ז
 מ' ילקוט סס : ב') ספ'ם , מולין ס'ז מ' וב' , וע'ין
 מ' ז'ט מ' , לפ'ז ילקוט ל' תקל'ז : כא) ספ'ם ופי'ן
 טושיובי "ש (קלינע פליינגען ארעער טיקקען) : יד) פ' ב'

**לְמִנְחָה: תַּעֲתֵּבֶל עַרְבָּל מִנְחָה: תְּזִיאָת לִזְנָה: טוֹית כָּל עַרְבָּא
בֵּית הַיּוֹנָה וְאַתְּדַתְּחַמֵּס וְאַתְּדַתְּ**

רש"י

לְהַמְרֵן כְּגַחַל תְּלֵל לְהַחְלֵל כְּבָב) כְּחַכְלֵל
הַסּוֹלֵין כְּגַחַל מְוחָלִין, כָּל עַזְקָנְמָל טָ
לְמִינָה לְמִינָה לְמִינָה, יְקָנְמָל עַמְינָה סְלָהִין
דוֹמָין וְזָהָב לְהַמְרֵן קְמָרְלִיאָס וְלְהַמְרֵן צְמָמָס
וְכָלָן מִן חַד טו) : (טו) הַנִּזְנִ. הַיְטָפְלוּר' זו) :

ירודאים (נו) זי), וְעַרְבָּל מִלְשׁוֹן עַרְבָּב עַבְור שָׁחָרוֹת (נו) : טז בֵּית הַיּוֹנָה. יְשָׁא אָסְטָרִים
שָׁהָוָא מִין שְׁלָא יִסְצָאוּ זְכָרִים כְּמוֹ הַאֲרָנְבָת (טו) זיא, וְאַיִן מְלָת כְּיוֹנִים

יהל אור

(נו) כ"כ נִמְמָה, הַאֲרָבָּאָס צְלָוָה, וְכָתָב זְוָהָמָה
שְׁלִיחָוָן רְלָהָיָן כְּדָכְרִי בְּנֵי מְלָס כְּסָלָכְרִי הַכְּוֹרְלָה יְתַעְלָה
כְּיָה וְזָהָבְרִי כְּטָלָה סְיָמָלָה כְּסָמָר מְנֵה הַלְּרִי וְכָלָנִיָּה,
וְהַלְּכִיָּה הַוָּה הַלְּרִי טְלָמוֹ, וְעַנְהָנוּ הַס רְלָהָיָה דְּלָה
כְּלָעָת רְזָלָל מְהַרְהָלָל לְסָפָרָה פְּעָמִים, וְדָעָת הַמְּ, זָלָל
כְּלָעָת רְזָלָל שְׁבָסְקָנִי מִינִים מְתָהָלָפִים וְגַגְגִיס תְּחַת סְוָגָן
לְחָדָה : (נו) ע"ה שְׁבָוָהָה מְרָחָוק : (לו) עַנְיָן שְׁבָוָהָה
וְגַלְיָהָה, כְּיָהָה שְׁוָבָר וְפָוָרָס עַלְמָוֹת כְּעָה וְיִמְעָה ע"ה
שְׁפָוָרָס כְּגַפְיוֹ, כְּיָהָה כְּנָפָיו גְּדוּלָות וְפָוָרָס הַוָּחָס,
מְגַזְוָת הַפָּרוֹת כְּפִי (שְׁמוֹת ט כט) כְּיָהָה שְׁמָנִית שְׁמָנִית
וְהַסְמָנִית שְׁוִין כָּן, וְכָמָנִיכָל הַפָּרָה, טָלָה פָרָס לְרָעָב
לְחָמָךְ : (נו) כְּתָוָסָפָת נוֹזָן בְּמִקְוָס הַוָּת הַכְּפָל, וְסִיחָה
לְפָוָר עַזָּה, וְלְמָרוֹן כְּיָהָלָרָה נְקָרָתָה כָּן :
(נו) וְכָלָךְ וְכָלָמִי, עַקְמָה"ב : (לו) שְׁטָמוֹף מְכָרָה :
(נו) וְיִתְחַנֵּס לְיָהָה מְלָהָן כָּה שְׁהָרְוָהָה הַוָּתוֹ יְשָׁהָלָה
לְיָהָה, כְּיָהָה כְּמַעַט רְגָעָה יְהָטָלָס (רַמְכָמָן) : (נו) וְכָה
(חוּלִין סג ה) עַוְדָה זָהָב הַוָּכָמָה, וְכָן הַוָּה הַוָּמָל
קוּוּוֹתָיו תְּלָחְלִיס שְׁחָוֹתָה כְּעָוָד (שִׁיר . פ' יט) :
(טל) וְכָרְדָךְ קְתָב שָׁהָן עַופָּות שְׁוָכָנִי מְדָכָר וּמְסִמְיעִיס
קוֹל יְלָה, וְהַוָּה שְׁעָל וְזָהָרָה יְעָנִיס מְן עַנְהָה, כְּמוֹ
יעַלְיָס

שְׁקָנְהָה וּוְלְטוּרָה שְׁכוֹן שְׁעֻפָּות, וְהַוָּה נְקָרָה כְּנָקָלָה כְּזָה
לְהַלְוָת טָוב (רַלְבָג) שְׁצָהָק טְיוֹנִי יְתִימָהָה לְהַלְוָת שְׁלָמָה
וּכְוֹלָהָת שְׁסָה וְהַסָּה מְפִילָהָת שְׁמָעוֹף (טו"ח) : (ו"י) שְׁמָנוֹם
כְּגַיְעָר, וְגַטְעָנִים כְּתָבָה כְּיָהָה שְׁמָנוֹן כְּיָהָה נְיָהָה
וְנְקָרָה גַּבְּכָלָה עֲרָבִי זָהָר וְזָהָר וְזָהָר כְּלִילָה שְׁקָוִין (רַלְבָג)
וּבְדָקָנוֹס וּמְלָהָנוֹס בְּלִי מְלָבָעָה יְתִירָה (רַמְכָמָן) :
[ח] פָּסָה כְּוֹמָה כְּמִין שְׁקָנְהָה בְּלָהָן נְוָיָה (מְסִטִּי פְּרִימָגָע)
מְעוֹדָס כְּמָה חָזָר בְּחָרְטוֹמוֹ, וְכָלָמִי (נִינְגְּרָעָכָע) ע"ה
שְׁפָטָה פָּלָס עַמְּמָהָת (סָס) וּרְכִיס מְקַמְּעָתִיקִים סְקָדְמוֹנִים
יְתִרְגְּמוֹסָה לְמִין וּעְנִימְלָלָעָר : [ט] דְּמָס סִימָה כְּרָמָה וּסְוָמָה
שְׁקָנְהָה וּוְלְטוּרָה שְׁכוֹן שְׁעֻפָּות, וְהַוָּה נְקָרָה כְּנָקָלָה כְּזָה
לְהַלְוָת טָוב (רַלְבָג) שְׁצָהָק טְיוֹנִי יְתִימָהָה לְהַלְוָת שְׁלָמָה
וּכְוֹלָהָת שְׁסָה וְהַסָּה מְפִילָהָת שְׁמָעוֹף (טו"ח) : (ו"י) שְׁמָנוֹם
וְנְקָרָה גַּבְּכָלָה עֲרָבִי זָהָר וְזָהָר וְזָהָר כְּלִילָה שְׁקָוִין
וּבְדָקָנוֹס וּמְלָהָנוֹס בְּלִי מְלָבָעָה יְתִירָה (רַמְכָמָן) :
[ח] פָּסָה כְּוֹמָה כְּמִין שְׁקָנְהָה בְּלָהָן נְוָיָה (מְסִטִּי פְּרִימָגָע)
שְׁפָטָה פָּלָס עַמְּמָהָת (סָס) וּרְכִיס מְקַמְּעָתִיקִים סְקָדְמוֹנִים
יְתִרְגְּמוֹסָה לְמִין וּעְנִימְלָלָעָר : [ט] דְּמָס סִימָה כְּרָמָה וּסְוָמָה
שְׁקָנְהָה וּוְלְטוּרָה שְׁכוֹן שְׁעֻפָּות, וְהַוָּה נְקָרָה כְּנָקָלָה כְּזָה
לְהַלְוָת טָוב (רַלְבָג) שְׁצָהָק טְיוֹנִי יְתִימָהָה לְהַלְוָת שְׁלָמָה
וּכְוֹלָהָת שְׁסָה וְהַסָּה מְפִילָהָת שְׁמָעוֹף (טו"ח) : (ו"י) שְׁמָנוֹם
וְנְקָרָה גַּבְּכָלָה עֲרָבִי זָהָר וְזָהָר וְזָהָר כְּלִילָה שְׁקָוִין
וּבְדָקָנוֹס וּמְלָהָנוֹס בְּלִי מְלָבָעָה יְתִירָה (רַמְכָמָן) :
[ח] פָּסָה כְּוֹמָה כְּמִין שְׁקָנְהָה בְּלָהָן נְוָיָה (מְסִטִּי פְּרִימָגָע)

מקורי רש"י

שְׁתָאָכִילוּ אָחָס לְאַחֲרִים : טו) לְפִי"ז אָתָה לְמִ"ר תּוֹרָה יְנָמוֹת קִידְמָה ל' : כב) לְכָרְיִי יִדְך וְעַיִן סְפָרָה וּבְנִי
עַל הַתְּחִלָּקָה הַפְּרָטִים כְּלִמְדָר כְּכָה חָעָשׂ לְאַחֲר (בְּטָרָ)
ט"ז י"ב) וְכָן שְׁלָשָׁה עַשְׂרָה נְוָיָה לְפָרָ וְשְׁנִי עַשְׂרָה נְוָיָה לְאַיִל (שְׁמָ כְּחַח כְּחַח) כְּלָוָרָה לְכָל אַחֲר טְנָה הַפְּרִים וְאַיִלִים, וְכָן
לְטִינָה לְכָל אַחֲר וְאַחֲר הַשִּׁיבָכִים לְאַוְתּוֹ טְנִין (הַכּוֹה"ק) : טו) עַיִן קְרָנִי אָוֹר הַפְּרָה יִדְך :
הַמְּנִבְנִי הָה

אבן עזרא

וְתִכְנַן לְוָטָר חַשְׁמָר לְדַקְמָה אַרְבָּה וְהַלִּיש (נו) זי).
וַיְשַׁ אָוְטָרִים שְׁנָשָׁר טְנָן אַשְׁוֹרָנו (בְּטָרָ)
לְדַקְמָה (נו) זי, וְפָרָס טְנָן הַלְּאָהָרָס לְרָעָב
(ישעַי נָח ז) (לו) ח[ה], וְעַזְנָהָה טְנָן עֹז, וְהַנוּוֹן נְוָסָף (לו) וְזָהָרָא עַקְבָּיָא (לו),
וְדָאָה טְנָן כָּאָשָׁר יְדָאָה הַנְּשָׁר (דְּבָרִי כָּח
טְטָ) (לו) [ט], וְאַיִזְהָ שְׁמָנָהָה לְשָׁבָת בְּאַיִזְהָ
יְרָודָים (נו) זי, וְעַרְבָּל מִלְשׁוֹן עַרְבָּב בְּעַבְור שָׁחָרוֹת (נו) : טז בֵּית הַיּוֹנָה. יְשָׁא אָוְטָרִים
שָׁהָוָא מִין שְׁלָא יִסְצָאוּ זְכָרִים כְּמוֹ הַאֲרָנְבָת (טו) זיא, וְאַיִן מְלָת כְּיוֹנִים

קרני אור

כְּתָב שְׁלִמְבָן, וְלְפִי דְּבָרִי כְּיָהָרָן כְּמִיס כָּלָל דְּגָנִים
כְּמִטְבָּסָמִים. כְּיָהָרָן כְּלָל לְטָן שְׁרִיקָה מְנוּעָס, וּמְכָל
כְּמִס כְּסָס שְׁוֹמָעָס שְׁבָיָס שְׁבָיָס נְסָס גְּנִילָס וּסְוָלָס
עַלְיָס כְּפִיָּהָס כְּפִיָּהָס כְּפִיָּהָס כְּפִיָּהָס כְּפִיָּהָס
עַלְיָס כְּפִיָּהָס כְּפִיָּהָס כְּפִיָּהָס כְּפִיָּהָס כְּפִיָּהָס
לְמִלְוָי (מְלִילָעָר) וְמְלִילָעָר כְּפִיָּהָס כְּפִיָּהָס כְּפִיָּהָס
יְרָמוֹן (מְלִילָעָר) וְמְלִילָעָר כְּפִיָּהָס כְּפִיָּהָס כְּפִיָּהָס
מְלִילָעָר יְמִינָה וּוּפָק, וְלְמִינָה קְוִירָנָה נְקָלָף, וְדוּוָס וּמְוֹכָל,
מְנִצְעָנָה יְמִינָה וּוּפָק, וְלְמִינָה זְמִינָה (מְלִילָעָר) כְּיָהָרָן
וּסְכָמִים בְּמִתְוָה וּמְתָוָה כְּפִיָּהָס (מְלִילָעָר) ע"ה
יְתִירָה, וּבְמִדְיָנִים וּמְלִילָנוֹס וּמְלִילָנוֹס בְּלִי מְלָבָעָה (מְלִילָעָר)
וּבְדָקָנוֹס וּמְלָהָנוֹס בְּלִי מְלָבָעָה יְתִירָה (רַמְכָמָן) :
[ח] פָּסָה כְּוֹמָה כְּמִין שְׁקָנְהָה בְּלָהָן נְוָיָ

ויקרא יא שמיני

הַשְׁתָּפָה וְאֶתְּדָהֲפֵז לִמְינָהוּ: יְיָ אֶתְּדָהֲפֵז
הַפּוֹס וְאֶתְּדָהֲשָׁלֵךְ וְאֶתְּדָהֲנָשָׂוָה:
יְיָ וְאֶתְּדָהֲתָנְשָׂמָת וְאֶתְּדָהֲקָאָת

בן עזר

(ז) שלך. פ"י, לבותינו לא הוצאה לגיס
מן כס פ"ז (ז) כב), וזהו אטרגס חונקלום
ושלינונו: כולם ויינשופט. כס לוחיניעס י"ח
כלוועקיס נליילך ויס נאסט למפתות כלדס י"ח*),
וועוד מהר דומעך לא סקוולין ייכ"ז יט):
(יח) תנשמת. כיון קלכ"ח צולי"ז (כ),
בטעום שאינו שם יישוב (מו): השלך.
י"א עוף מנהג תולדתו להשליך ילדיו (מ"מ) [טו]:
יגשופט. עוף יעופט בנשוף. כי לא יראה ביום תפנוי להט אוור השטש (מ"ט) [יז]: י"ח התנשמת.
כל רואתו ישומן, גם זה השם נמצאו בשרכזים (ג) [יח]: והקאות. י"א שישי עוף

קרני אור

יעלים מן עלה: (מ) **שְׁמָסִים סַי**, לזריס . (מג) זקס נקנות, אף שקס נמס סי, לזריס . (מב) חמסן גדור בעופות, וحملו שכוח כפלהק, וצמו נלה לו, וכן חרנס ירוזלמי מטוסית: (מנ) ע"ז מהכלנו כי חס הכרב, והוו מגורת שמקה כהורה חמימות, ומחפת הו הולי המכחש הבעל: (מד) פ"י סיט לו כה נוגתו וכנפיו לעוף הכרב: (מה) וכן כתוב המציגך יהניר נז יפרוש לנפיו לתימן (חווא, לט, כו): (מו) ופי' הה' ז"ל בס כוס הדר נחרכות: (מו) להיווט מכוסה מעיני ב"ה, כי מסכנו נחרכות: (מק) ולדעת רז"ל (חולין סג ה) זה השולה דגיס מן כס וכנ פ"י רבע זת"ה ובלי גונל וכן פ"י קרליב"ג: (מט) והו גועך בלילה: "... (נ) ורט"י סיגרי יהל נו, כללו ישך תמייל מוקדם: [יד] פ"ג, אקיניס תלגמונו למין כפערבער וכן שטיח נז כחנו ולי מסנן גומר סאנז טול מהפערוער, דבל נז טול מי"ט עופות צחים דוליס, וספערוער דוליס, וכואז לעי שעתס בס, ומולס לטיטת סר"ז וזלר מלטיס זמתקי דסי"ט עולות בס דורטיס, נוכל כפערעת לומל סאנז כויה כפערוער (טוס"מ): [טו] קרלב"ג כהנ שטוח סנקרל כהלאין, וכן כהנ ספ"ס כהכלרט שטייה שטוח שקוין (מעליקון) ונקרלן כן בעגויו סוכוף דומש לבושים, וסוח נלהמת תוכן מדרר ומלחות פרבות, וכן פ"ז זד"ל סי"ט מתמת לינו כמין זן מה כוס שחומלה מיש ודגיס, וחו"ת קדימה, וכיום מין (נהלכטהילע) זו"ג קריין גרי"ס כמ"ס רט"י (נדס כב ה) עוף לגועך בלילה, וכוז מלפון קויהם, וכ"ס כני" (ברכות ט נ) קדימה ברים, וכעוזך פג"י קדימה בדלי"ת וכ"ס במומזי הווע"ס וכרמכת"ז תלגמו למין סנקרל (מו"ס): [טו] כע' זקיניס בעתקינו (קהלטעטלתקנים) וסוח בס בלחוי יLOW בעט סיעיב, יס יתרגמו למין עוף סטוייכער, ובחלמת ידק עליו ביזתל בס זלך לנצץיל כי סוח משlein ה"ע ממזומי סטלעים ה"ל כדיגיס מהר ינאה שטיס מרמק, כהפסכני תרגס מה כשליך לעוף טווח"ז וכרמכת"ז בעתק (פייטרייגער), ולדעת גבעוניות טוח סנקרל (שנווילפצעליךון) ונטסן רומי (מעליקון נומטסן): [ז"ז] עיניו כעינוי סחתול וכל יטבז מהר סייס סמכתה מה עיניו, רק ירמש בכף שערכ וכנקר מהר מה יטוף לטור חוכל, ויקרל טורי נרב, וכע' זקיניס בעתקו למין עוף (חויניס נילרייעל) ולפי בעתק שטומלוני סוח בעוף צווחן, וחו"ת סכום וקיינז עודם הדיהם (קרייח) ורטיפל, מסל ב', חייניס חלך נסמנeo לנו סייעיב בדנרי רז"ל (נדס כב, ה) בקרים וכטפל, עיניהם סולכות לפניהם כסל הדר, מהר מוש נלט סייעיב טז"ל יכלרו מה סכום וקיינז עודם חמימי כנלחטהילע שזיניכם כרלהס לפניהם רעניין כהלים וסחתול ולמ' מן פג' כטהרי עופות (טוס"מ): [ז"ז] תנטמת בעופות פה ותורגס ננטתק כזוני (כמופכויוימן) וסוח כל"ה (הולפנלהימיקע) ויב' בכתבו כי כוונת בעתק כזוני לעוף סנקרל נלזונס (פוליקע

מנחת יהודה

וְצִיצָא וְצַפֵּר שְׁחַפָּא וְנִצָּא
לְנוֹתְרִיא וְקָרְבָּא וְשְׁלִינָנוּ
וְקָפְפָא; יְהוָה בְּכֹתָא וְקָתָא

۱۷

(ז) שלך. פ"י לבודתינו
מן כס פ"ז י) כב), וזהו
וסלינו נון: כוֹם וַיְנִשּׁוּף. כ-
כלוּטָקִים כְּלִילָה וַיֵּסֶת לְמַטָּה
וְעוֹד חֲמָר דּוֹמָה לוֹ סְקוּנוֹת
(יח) תַּנְשֵׁמָת. כַּיְלָה קְלָמָת
בָּטְקוּם שָׁאֵין שֵׁם יַיְשּׁוּב (ז)
יַיְשּׁוּף. עַוֹּת יַעֲוֹפָת בְּנַשְּׂאָת.
כָּל רְוָאתָו יַשּׁוּם, נָמָת

יהל אור

יעלים מן עלה: (מ) **שְׁמָסִים** ס"י לזכרים . (מיה) וקס נקבות, אף שנט **נַמְסֵס** ס"י לזכרים . (מכ) חמוץ נDEL גDEL כטיפות, ומדובר **שְׁכוֹת** הפלקל, וצמו נלה לו. וכן תרגם ירוזלמי **חַקּוֹפִיתָה**: (מנ) ע"י מהכלו כי חט **כְּרָבָס**, והוא מגזרת **שְׁמָקָף** **שְׁכוֹרֶתָה** חמימות, ו奢חתת **שְׁוָמָה** חולין **הַמְּכָהָס** הצלר: (מד) פ"י **שִׁים** לו כה ננו^תתו וככפיו **לְעֻזָּבָה** כרכוב: (מה) וכן כתוב **הַמְּגִינְתָּךְ** יהנץ **גַּן יִפְרֹזֶס** כנפיו לתימן (חו"ב, לט, כו): (מו) ופי' ה"ה, ז"ל בס כוס הדר נחרצות: (מו) **לְהַיּוֹתָו** מכוסה מעיני ב"ה, כי מסכנו נחרצות: (מח) ולדעת רז"ל (חולין סג ה) זה השולה דנים מן כס וכאן פ"י רבע"ז וזו **שְׂתָהָה** וטהר ונזה וכן פ"י כרליב"ג: (מט) וכן גועך כלילה: "... (נ) ורבע"ז

וקניס חלגמו^{הו} למן כFFFFנער וכן כתתיקו^{הו} נביס גומר **שְׁכַנְזָה** חפּוּזער, דב' כנץ טום מוי"ט עופו^{הו} ומולס **לְשִׁיטָה** סר"ז וצהר מלוטיס דמסקי דס"ט נולות (טוס"מ): [טו] כרלב"ג כב' **שְׁכוֹת** **לְעֻזָּבָה** סנקילם (מעליקון) וכן קילם כן בענור שכוף דומש' לכים, וסוח נחילם לשו כמין כן מה כוס **שְׁמָוְלָה** מיס ורגיס, וחו"ת קיזיל, ונח' כב' ה) גועך כלילה, וכן מלפון קוגם, קדיל בדלי"ת וכ"כ בטומץ' הו"ס וכרמאנ"ז תרגמו (קדיל טמלתקטיס) וכן בס בלאי ירוע כתעת סייניב, י' ביוותר בס סלק לנציגר כי כו^ה משלי^ה ה"ע ממזומי תרגס מה **שְׁלָקָה** **לְעֻזָּבָה** צוות"ן וכרמאנ"ז כתתיק (ונלTON רומי (מעליקון נחסלנים): [ז"ז] עיניים כעינוי ירמש נכסף שעלב וגנקל ה"ב מה יועז למות חוכל, וילריער) ולפי כתתק **שְׁמוֹרָנוּי** כו^ה שועז צוותן, מיניס ה"ב נסמנו לנו סייניב בדנרי ח"ל (נדס כנ, מ"ב מ"ט נדע סייניב טז"ל ימלרו מה כוס וכינזוף כהילס וכמתול ולט מה פ"ג כתמי עופות (טוס"מ): (כמראפּוּוּמָן) וכן כל"ה (הוילטמיךט) ויב' כתכו

אַקְדָּרִי רְשֵׁי

נְאָסָג אַנְשָׁאִילָג דָּאָר אוֹרֶן : כ) (קָהָל פָּלָעָדָעָרְסָוִין, אוֹ פָּלָדְבָּוִין):

וְאֶת־דִּין־הַרְחָם : יְטַב וְאֶת־הַחֲסִידָה וְרַקֵּלִיקָא: יְטַב תְּרוּרִתָּא הַאֲנָפָה ? מִנְהָה וְאֶת־הַדּוֹכִיפָּת

רשוי

וְרַומָּה לְעַכְרָה וּפְוַרְחָת בְּלִילָה כְּדָ), וַתְּנַסְמַת
בְּהַמְוֹלֶך בְּצָרְלִיס כִּי דָמָה לָה, וְתַּיִן לָה
עַיִּס וּקוֹרֵין לָה טַלְפְּחָה כָּה) : (יט) הַחֲסִידָה.
וְלֹא לִיכְלָה לְגַנְלָה לְגַנְוִינָה כָּה*) וְלֹמֶה נְקָרָה
שָׁמָה חֲסִידָה שְׁטוֹבָה חֲסִידָות עַס חֲכָרוֹתִים
בְּשָׂרָה (ט) [כְּבָ] : הַדּוֹכִיפָּת. אָמָרוּ הַצְדוּקִים שְׁהָוָה הַתְּרִנְיוֹלָה (ט) [כְּגָ]. וְאֶלְהָ טְפַשִּׁי עַולָּם

יהל א/or

ז"ל כתוב, ותנאמת הַמְוֹרָה בְּצָרְלִיס דָמָה לָה :
(ט) וְסֹוֹן כְּתִיּוֹ נָס כְּמוֹכְרָת, וְכְסִמְכָות יִגְהַלְקָה כְּקוֹזָב
כְּסֹוֹן לְקָמָת מְדָנָר (ח' ק' ו) : (ט) פִ' כְּחִיָּת
וְכָבָב קָרְוִין "כַּי" וְסָמָה נְגָרָה מְחַת, רַק כָּבָב
עוֹזָין לָה נְקֻדָּה חָתָה : (ט) וְלוֹא תְּ וּרְקָרְקָה, וְזַוְּבָע
הַרְנָס טַרְקָרָק וְכֵן גָּנָה (הוּלִין סָג ה) טַרְקָרָק צְמִינָה,
וְכֵתָב הַגְּלִינָג כִּי עַס מְרָחָה טִירָוק מְלָאָר לָה נְקָרָה
וְמוֹתָה יְרָקָרָק וְעַס גְּמָפָה שְׁמַלְפָּת תְּמִיד רַקְרָק נְקָרָה
טַרְקָרָק : (ט) כָּמָה נָס חֲסִידָה כְּצָמִים יְדָעָה מוּעָדִים
(ירמֵי ח ו) : (ט) ז"ל "מְגֹוָרָת" וְכ"ה נָס כְּתָבָי
סִיד מְפִי כְּרָמָג עַל הַתּוֹרָה הַגְּמָלָהִים כְּפָלָרִים
גְּנִיכְלִיְהָטָעָקָע הַלְּהָוִמִּית (הַהְוֹקָר בְּנָה רָהָגָה הָכָבָב)
ג) וְכ"ה צ"ל"ק, וְכֵנָה יי' : (ט) דָרְסָי ז"ל וְלֹא דִיא
לְבָנָה (שְׁטָהָרָק) וְלֹמֶה נְקָרָה שָׁמָה חֲסִידָה שְׁטוֹבָה הַטִּידָות
עַס חֲרוֹתָה בְּמָנוֹגָת, וְכוֹן מָגָן (הוּלִין סָג ה) וְכֵן
תְּיוֹצָע וְיִתְּ דִּיחָתָה הַיּוֹרְתָה, וְהַמָּרָה כָּה, ז"ל שָׁוָעָה
דִּירָק לְהָוָקה, כִּי זַיְדָה נְמָשָׁנָה טָרָה כְּלִימָה כְּפָעָע
(דָרָר יְד יִג) וְהַחֲסִידָה כְּפָעָע (טס פ' יְח), וְעוֹד כִּי
עַזְיָה חָסָד לְהַזְיָה זַיְדָה נְגָן דָעַת, וְיִתְּמָר הַחֲסִידָה
הַדּוֹנָהָת נְיוֹס שְׁהִינָן טָהָה הַגְּלָתָה חָסָד כָּלָת הַסָּדָה כָּיִם :
(ט) וְכ"ה (הוּלִין סָג ה) וְלֹא רְגָנוֹתָה שְׁלָרָכָה
לְהַתְּהִנָּף מְהָרָה וְכֵן פִ' דָרְסָי ז"ל : (ט) כ"ה דָעַת
בְּיוֹתָר, וְכֵנָה (הוּלִין סָג ה) מְלִיאָה יְמִינָה קָוָק, וְגַנְיָה
קָוָק, וְתְּרָנוֹס יְוֹצָלָמי קָרָה, וְסֹוֹן סָס שְׁפָטְלִיקָה בְּלָסָן רִיק (ח'ס"ק).
[ב] קָרָס סֹוֹן לְפִי כְּעַמְקָה סִוְיִם קָרָה מְמִדָּה כְּגִינְעָר כְּנָרָה גְּדָלָה, וְכֵתָב
גְּזָוְעָנִים סָכָן נְקָרָה גְּדוֹלָה כְּצָמָרָן כְּלָזָר סֹוֹן יְדָעָה וְמַתְוָהָלָה לְרָמָן גְּדוֹלָה
כְּשָׂוָה, קָנְטוֹ מְמַעַל יְוָה וְכֵתָב (גְּרוֹגְגָעָלָב) וְנְטוֹעָן וְיִתְּיָה (קְלָרְמָהָיָן) וְקוֹלוֹ נְמָלָט
צְוָק (טס) וְעַיְן נְכָנָתָה כְּמָרָה וְנְכָוָה קָמָה כְּגִינְעָר מְסָפְרִי סָמָה כְּמָפָעָה
מְהִירָהָוָה : [בָא] כְּחִסְוָס יְתָרָגוֹמוֹ רְבִיס לְמִינָן שְׁפָטְלִיקָה בְּלָסָן
וְלִילָה, וְכֵנָה (הוּלִין סָג ה) שְׁטוֹבָה הַסִּידָות עַס מְבָרוֹתִים, וְכֵיְמָה יְרִיחָה ח' ו'
גְּסָסָס יְלָצָה מְוֹדָדִים, וְכֵלָסָן לוֹמָיָה נְקָרָה (לְיִקְהָנִים) וְעַלְוָה כְּרָמָה עַלְוָה
מְיִיחָה וְסָכוֹן מְסָמוֹן, וְכֵלָסָנוֹי הַרְגָּס הַמְּסִידָה לְמִינָן שְׁפָטְלִיקָה
לְמִינְיָה מְפָמָמָה וְלֹתָה שְׁקָרְלִימָה בְּלָסָנוֹס כְּסִוְיָה טְוִוִּיכִי"ס, וְכֵן
סָסָלָנוֹס סָס כְּוָלָל לְמִינְיָה כְּנִירְלָהָלְגָנָל ע"כ, הַזָּה בְּכָס נְכָסָה
סָסָלָנוֹס כְּמִלְוָה מְסָרָה יְלָדָק עַלְוָה עַלְוָה עַלְוָה
חַסְרָה בְּיִלְוָנוֹס ח'ז"ל (מוּלִין סָג ה) וְלֹא דִיא רְגָנוֹתָה וְנְקָרָה שְׁמָךְ מְנִיחָה
מְיִיחָה לְלָה שְׁגָרָה בְּסָס (קְלָמָלְפָהָקָן) מְיִיחָה עַיְלָלָה בְּלָסָן
מְיִיחָה לְפָעָמִים עַלְוָה מְוֹת, רְכָבִי ז"ל גַּהֲרָה מְתָמָה כְּמִינְיָה לְיִזְרָעָה
יְמִינָה כְּפָלָעָגָיִם, כְּרַמְמָמָן שְׁכָנָתִיקָו לְמִינָן שְׁקָרְלִימָה (כְּעַרְגָּמָלָק) כְּמִינָן שְׁקָרְלִימָה (טס) : [בָג] חָנָת
כָּגָר טְוָמָה עַיְן (מוּלִין סָג ה) וְכֵן תְּיוֹבָע טְוָמָה עַיְן רְכָבִי, וְכֵתָב
כְּמִינְיָה גְּמָנָמִין שְׁקָרְלִימָה סָסָלָנוֹס כְּמִינְיָה שְׁקָרְלִימָה בְּלָסָן
(מוּלָעָהָלָן) וְכֵן פִ' רְכָב שְׁגָרָה גְּמָנָמִין, וְכֵתָב שְׁקָרְלִימָה, סָסָלָנוֹס
הַמְּרָקָבָה

אבן עזרא

טְהָנוֹן חָוָלָתוֹ לְהַקְיָה טְאָבָלוֹ (ט) [וְט] : הַרְחָם. אָסָר הַנְּאוֹן שְׁהָוָא בְּלָשׁוֹן קָדָר בְּחַלוֹף חַיִת
בְּבָבָב כִּי בְּכַתְבָּם אָוֹת אָחָד לְהָם (ט) וְאַחֲרִים
אָמָרוּ שְׁהָוָא עַזְבָּרָה עַל בְּנֵיו (ט) [ט] : יְטַב הַחֲסִידָה.
בְּשָׂנָה (ט), וְיַיְא שְׁהָיָה מְפֹזֶרֶת חָפָר (ט) שְׁוִיתָנָא
בְּדָרָך רְחוֹקָה (ט) [בָא] : הַאֲנָפָה. שְׁוִיתָנָא
סְהָרָה (ט) [כְבָ] : הַדּוֹכִיפָּת. אָמָרוּ הַצְדוּקִים שְׁהָוָה הַתְּרִנְיוֹלָה (ט) [כְגָ]. וְאֶלְהָ טְפַשִּׁי עַולָּם

קרני אור

כְּמַרְפְּקִיְים) וְסֹוֹן בְּלָסָן (רְמָלָעָט בְּרְוִסְטִיגָּט וְוְהָסְטְּרָקָן) וְכֵן
וְכֵן כְּתָב גְּנוּעָנִים, לְפִי כְּנַתְקָה כְּרִיחָיִם יְתִירָגָס כְּתָבָתָה
לְמִינָן כְּזָוָלָן, וְסָס שְׁכָתְנוֹ סָסִים כְּפָלְטִיקָה, וְכֵגָן (טולִין)
כְּלָלָה מְתָמָת לְמִינָן סָסִים כְּפָלְטִיעָמִי, וְכֵגָן (טולִין)
סָבָג כְּתָב גְּנוּעָנִים כְּמַתְוָה וְכֵגָן כְּזָוָלָן וְוְיִזְרָעָה כְּלָלָן וְוְיִזְרָעָה
לְפִי יְכָנִי סָמָה בְּכָתְמָלָט סָס לְמִינָן (כְּמָהָרָתִיְלָעָט) (טס)
וְמוֹתָה בְּוֹתָא וְיִס בְּנָסָס מְסָמָה בְּוֹתָא בְּוֹתָא בְּבָתָא
עַלְוָה נְלָגָה מְפִילָה עַזְבָּרָה עַזְבָּרָה, וְסָמָמָתָה
טְבָבָבִים (ט') לְיִתְגָּמוֹ רְבִיס לְמִינָן סָמִילָוָהָרָפָה,
וְמוֹתָה תְּ "מְטַחְמָה" וְכֵלָרִי טְבָבָב (ט' מְקָרְבָּה וְבָבָב) כְּלָלָה
סָמָמָתָה וְסָמָמָתָה כְּמַלְאָה מְזָדָה מְזָדָה מְזָדָה
כְּרָבָב זַיְדָן לְפִי עַיְינִים, נְסָס רְצָעָיִם זַיְדָן זַיְדָן סָס
חַנְמָתָה טְלָמָם, וְסֹוֹן כְּסָמִילָוָהָרָפָה וְכֵגָן לְפִי סָס עַזְבָּרָה
סָמָמָתָה טְלָמָם, וְכֵגָן סָמִילָוָהָרָפָה וְכֵגָן לְפִי סָס מְטָרָתָה סָס
סָרְקָנָה סָמָמָתָה מְפָקָדָה מְפָקָדָה מְפָקָדָה
עַלְוָה סָמָמָתָה כְּקָלָיָה כְּקָלָיָה כְּקָלָיָה
[ט] סָמָמָתָה סָמָמָתָה לְפִי כְּעַמְקָה סִוְיִם מְמִינִי סָמִילָוָהָרָפָה,
וְכֵגָן גְּנוּעָנִים כְּמַקְרָב סָמָמָתָה סָמָמָתָה קָיִם לְכָנָבוֹר
סָרְקָנָה לְפִי כְּקָלָיָה כְּקָלָיָה כְּקָלָיָה
קָיִם כְּקָלָיָה כְּקָלָיָה כְּקָלָיָה כְּקָלָיָה
לְמִינָן מְדָגָנִים וְכֵלָרִי סָמִילָוָהָרָפָה
לְמִינָן מְדָגָנִים וְכֵלָרִי סָמִילָוָהָרָפָה
לְמִינָן מְדָגָנִים וְכֵלָרִי סָמִילָוָהָרָפָה
בְּיוֹתָר, וְכֵגָן (טולִין סָג ה) מְלִיאָה קָמָתָה קָוָק, וְגַנְיָה
קָוָק, וְתְּרָנוֹס יְוֹצָלָמי קָרָה, וְסֹוֹן סָס שְׁפָטְלִיקָה בְּלָסָן רִיק (ח'ס"ק).
[בָא] כְּחִסְוָס יְתָרָגוֹמוֹ רְבִיס לְמ

וְאַתִּיד הָעֲטֵלָה: כ פֶּלֶשֶׁרֶץ הַעֲוֹתָה
הַהְלָךְ עַל-אֶרֶבֶע שְׁקֹנֵז הַוָּא לְכָם:
ז אֲךָ אַתִּידָה תִּאֲכִלוּ מִפֶּלֶשֶׁרֶץ
הַעֲוֹתָה הַהְלָךְ עַל-אֶרֶבֶע אֲשֶׁר-לֹא

אנן עזרא

כפי מי הניד להם (ט) [בד] : העטלף . עותק
קטן יעוף בלולה (ט) [כח] , והוא מלא
טרובעת , ריל בת ד' אוטיות (ט) , ודע כי
טלה תשקצו טן העוף (ט) בركוד הטעם
היא מעט רחוקה טלה אל תשקצו את
נפשותיכם (ט), כי הנפשות שעולמים (ט)
ובעוות (ט) טעמו שתדרשו שם שקו ויהיו
נחשיים לכם לשקו , וכל שraz קטן שיועוף
פעם , ופעט הולך על ארבע שקו (ט) :
כא אשר לא ברעים . העיקר להיות לו עם

רגליים : ממעל לרגליו. סמוך לויהלו כסרולא לשופט ולקפוץ מן החרץ, מתחזק כחוון עוקlein (נגוטט"ה כו), הכל חיין חנו כס (כו) חרבטע רגליים, ודי כנפיס, פיו קופין חט רובו (ח), וכל סימני קרני אוד

קרני אור

כפלען, כלילו למל דיא' כיילט, לרוגוי סקסום פוטס סאיס
מן כסלען, כי כסלעים וכרכיס נקרחים כפיס, וכן
חויחת נג' (מולין שב ה') וטס לעו רצ'י פלאון צלביאן
שטעהו תרנגול כנכל עיי'צ' : [בד] סיוני שרומי וכענני
כעתיקו למן כויניעה מלך ומקל טס זה כתוב גטוניים
טאוח נגוז ממלכת לי'ק טאנינה כלאון ערבי תרנגול וממלכת
פת'ן טאנינה כלאון עירבי דומן וחשפה, ויתורוגס לדניז
(קלוטסמלקן) אשר כן יקרת בלא'ן ולודעתי יתכן לטירות
סנגור טס וככלאון חרמי ממלכת דוק טאנינו מהוס
וחמלת כומתיה לו כפטותם למי ג'י' כעורך טאנינו בלא'ן
חשפה וגלאיס כמו (ב'ב נג' ב') רמי כפטוח וסכל לירונם,
ויזולר יופט גלאיס, שכן מין כטוף טס لكنן גלאיס
ולחפש בס מזונן (תווכ'ם) מולי כטוף מן לטוף גמילוף
חדומות ומל'כ לתרוגס לט (טהר מסטר) למי טאטום דוק
ומזוכל לסתנעל פל גב סמיות לאל יערוף, (סמאטן) :
[בה] פאין יכול מזר, וכן כספים גיטשיים, וימקי טס
וש כללו טיש כתוב מלטס, טאנינה גס כלא'ן מלטס
ומזון ומשת טש, וכן נמל'ה בלא'ן מעת סטלטראיות
טאסט פטעל (נכחות טה'ן, טיכל' נט' ב'), וויאט טעלט
גלא'ן, כטע נטילד טאנן טלאן (לי'וג כט' נג' :
מיימת ירבידר

מנחת יהודה

ככ') עיין קדרני אוד הערכה ב'יא: כג') עיין קדרני אוד הערת
כ'ב : כד') לאו דוקא כטולה אלא עבה וכפותה על הראש
עד שנראית בכטולה, וכן פ' רשי' (להלן ס'ג א') כרבולא
ויל הופ' א (ויזעדרה האף) ועיין קדרני אוד הערכה ב'ג זכ'ר :
ל') אים אלט טראאנצוייזען איינע היישעריקע יענץ איז
חוטפים רוב אורך גוףיו ורוב הקפו, ויש לו קרטליים הם
ספיעל לרגליו לנתר בהם בשתו רוזה לקטן, דנה'ץ פ'י
די'אים קצרים טארבעה רגליו בשעת שאינו קופץ דומיט
לכՐעימ

וְעַטְלָפָא: כ כָּל רִיחָשָׁא
דָּעָופָא דְמַה לְקָדָעַל אֶרְבָּע
שְׁקֹצָא הֵוָא לְכֹזֶן: כָּא בְּרָם
יִתְלִין תִּיְבְּלוּן סְפִּילָא
רִיחָשָׁא דָעָופָא דְמַה לְקָדָעַל
עַל אֶרְבָּע דִּי פִּי הַ
רְשָׁיו

במזהותם כב) : האנפה . קיה דיה לגונית ,
וגליה ליה סקיה סקורין לה קיילוֹן גג) כה) :
הדוּכיפת . מרגנוֹל הַכָּל וְכַרְבֶּלְתּוֹ כְּפֹולָה כה) ,
ובכלע"ז סלופ"ח כה) , ולמה נקלח צמו
דוכיפת , טהודה כפות וזו טיה כרבלה ונגר
גולח"ז נקלח על צס מעקי"ז , כמו טפי"
לבוטינו במש' ניטין כפרק מי שהחו כו) :
(ב) שריץ העוף . בס פליקס האנומלי^ס
ברומצין על מהלץ , כנון זוכביס וילרעין
ויתושין ומגביס כו) : (כח) על ארבע . על
יש לו כמיין צתי רגליים בלבד ד' רגליו ,
בחולון סטי כרעיס ופולח , ויס ממן כרביה
בקיחין בגן , סחלבנה סימני טהלה נחמלו
וקרסולין הלו כרעיס האנטוגיס כהן , וכ
יהל אור

זהל אוד

פָּנִים שְׁאַלְמָרְט הַתְּלִגְגֹּלֶת לְמַעַן כִּי מֵלֵךְ צָמוֹ כַּלְשׂוֹן הַחֲרָמִית דּוֹכִיפָּתָה וְכַמְדוּמָה לוֹ שְׁאֹוֹת דּוֹכִיפָּתָה, וְלֹפִי דַעַת מְנֻן כָּל הַלְּפָרִיס לְכָל מַתּוֹרִיס וּבְכִי יוֹנָה הַסּוֹרִיס כַּלְכִילָה, עַיִן ס' הַמְּזֹות לְעַנְן הַוְּלָא' כְּרָה"ת רְהִ"ה כְּרָכְכִי (פָּמוֹד 76 וְעַמּוֹד 154) : (נַט) וְכַن דְּחַקָּה הָוֹתוֹ יַעֲקָב כָּנָן רְחוֹכָן נַס' בְּעַזְבָּר, וְלַעֲתָוֹ סְלָקָה וְהַתְּמִזְזָן יַעֲמַדְלָל לְהַמְּזֹזָן הַחֲרָמִית, וְכַתְבָּה סָלָה יַכְּבָר טְנִקָּם מַכְעָלִי לְזָן נְכָלִית לְהַיָּה פָּלָת תּוֹרְתִּינוּ, עַיִן ס' הַמְּזֹות הַגְּנַבָּה לְדָל 155 : (ס) וְכַתְבָּה הַגְּלָדָה כְּוֹמָה הַמְּכָנָר בְּפָלְכָנִים הַסְּבָל יְעֻזָּב כְּלִילָה (פָּלְעַדְעַרְמָוִי) : (סְה') הַחֲרָכָה מְלוֹת לְגַ"ל נְתַת ד' הַוּמִיּוֹת" נַוְסְפוּ מְלִזּוֹה מְפָרָס, כִּי לְהַגְּמָנוֹ נְהַגְּהָה גַּדְ"ה וְלֹא נְכָה"י : (סְב') הַכְּתוּב בְּס' יְגָן : (סְג') הַכְּתוּב בְּס' מְגָן : (סְל') כִּי פִי' הַלְּחָקָנוּ הַתְּמִתּוֹתִיכָס מְתָס פּוֹטְלִיס, וְהַנְּפָסּוֹת פְּטוֹלִיס : (סְה') פִי' מְלָת חָקָנוּ הַכְּתוּב בְּגַמְפָּב : (סְו') יַסְרָס כְּס' כָּל שְׁרָצָן כְּעֻזָּב 'הַהְוָלָד פָּלָת טְרָנָט, הַגְּבָרָה נְמָה נְקָרָה מְוֹב', כִּמְתַעַף בְּכָלְיוֹ נְיִמּוֹת סְמוֹרָב כִּתוֹ מְפִיל, וְכִתּוּסְכָס נְזָן

פרק ר' ש'

ככ') עיין קדרני אוד הערכה ב'יא: כג') עיין קדרני אוד הערת
כ'ב : כד') לאו דוקא כטלה אלא עבה וכטotta על הראש
עד שנראית בכטלה , וכן פ' רשי' (הילין ס'ג א') כרבולא
ויל' הוט'א (ויזעדרה האף) ועיין קדרני אוד הערכה ב'ג זכיד' :
לפ' אים אלט טראנץויישען אוינע חישעריקע יעצעט איזן
חוטפים רוב אורך גוטו ורוב הקפו , ויש לו קרטליים הם
ספיעל לרגליו לנתר בהם בשתו רוזה לקטן , דנה'ז פ' י
די'אים קצרים טארבעה רגליו בשעת שאינו קופץ דומיט
לכՐעימ

קְרָסְטְּיוֹן מַעֲלֵי רְגָלוּהִי
לְקָפְצָא בְּהֹן עַל אֶרְעָא:
כְּבֵית אַלְין טְנְהֹן תְּיכַלְוִן
יְתְנוּבָא לְזִגְחָה נִיחְרְשָׁוֹנָא
לְזִגְחָה נִיתְחַגְּבָא לְזִגְחָה
כֵּג וּכְיִרְחַשָּׂא דְּעוֹפָא
דֵּי לִיה אַרְבָּעָ רְגָלוֹן
שְׁקָצָא הוּא ?כָּוּן:
כֵּד וְאַלְין תְּסַפְּתָאָבוֹן כֵּל
דִּיקְבָּב בְּגַלְגָּהּוֹן יְתָמָא

**כְּרָעִים מִפְּעָל לְרָגְלָיו לְנַהֲרָה בְּהֹן
עַל־הָאָרֶץ:** כְּבָא תְּדִיאָה מִהָּם
תָּאָבָלָו אַתְּדָה אַרְבָּה לְמִינּוֹ וְאַתְּ
הַסְּלָעָם לְמִינָהוּ וְאַתְּדָה חַרְגָּל
לְמִינָהוּ וְאַתְּדָה חַגָּב לְמִינָהוּ:
כֵּג וְכָל שְׁרִץ הָעָזָה אַשְׁר־לְזָא אַרְבָּעָ
רְגָלוֹם שְׁקָצָא הוּא לְכָסָה: כֵּד וְלְאָהָה
תְּטַמָּאוֹ בְּלִיהְוָגָע בְּגַבְלָהָם יְטַמָּא

רש"

אבן עזרא ויו"ו (ס"ו) : לנתר . אין לו אח (ס"ה) והתרנים הלו מליין נהורן סכינוטינו , בכל יס אסר לקפצא בהון , בטו טקס (שיר ב ח) וטעם דולג (ס"ט) , ואמתה תרנום : כב נקרא ארבה . טלשן ריבוי (ע) [כו] : הסלעים . טין יעלה בסלעים (על) : החרגל . אם היא טרובעת אין לו אח (עכ) ואם היא שתי מלות , כטלת לפטמוני המדבר (דניאל ח יג) (עג) , תהיה מולדתו הפרק תולדות הסלעים (עד) : החגב . ידוע מלשון ישמעאל (עכ) [כו] : בן וטעם אשר לו ארבע רגליים . כבר נכתב ההולך על ארבע , שיתכן שיש שraz יש לו ד' רגליים ולא יلد בהון רק יעוף לבדו (ע) [כח] : כד ולалаה הטמאו . לכל שraz העוף בעל ד' רגליים (עג) , ואת אלה תשקוו מן העוף (עכ) . וודעת אחרים שפי' אלה לכל

יהל אור

ויפרך הטעס פטעס שיעוף ופטעס הולך כל מרכע : (ס"ו) כתוב לה במל"ג , וקרי לו צו"ו , ורטעס חעפ"י טין לו כרעיס טכיזו ומתייד נגלס כשר וכ"ה (ספריה) : (ס"ה) כי לה נמלג עוד עס נו"ז כסס כרונם , וסיל סנקל גס נדומם . ותגוז טן וסקמותס נחנמל (מק' עט מו) בכחובם , וטה סחמל לסיל מונח כ"כ (ספריה) סגב וסנדין ומלה סכמה (טליין ס"ה , ח) . מגב וס גוילן ז"ל נרילן נו"ז , וכ"כ בערין , ושין ערוץ טלט מיס צנילר נו"ז : [כח] וס מופריך מה"ט סרמן"ן טלנן נקריה טרץ שטוף מפני זי"ל ד' בגלייס ומיינו (ס"ט) וכד"ק וככמ"י "וְרַעַטְס דּוֹלָג" כ"ס הרגליים משופך רק סולן ורומט על רגלו , וטס מינו סולן עלייס , כירחות ממועל להרכע רגליים צו"ה להגב סמוך לרףיו , וככש הוא מתחוק כארורה לקפוץ , וו"ז לנתר נהור על הסלע רכה ונקריה כן לפ"ז כהו"מ מין רב : (על) וכולם מחד ממיין נחרכיה , ויט לו גבהת ותין לו זג ומין רחצו ערוץ ומו"ת לדוגה , פין צילג'ן מה סכערער ע"ז , ולו"ז (ספריה) סהו"ה יומנה לילומית : (טכ) פ"י חס כיה מהת' מן ד' חותיות חרגל טין לו הכר : (עג) סהו"ה שטי מלות פלוני הלטמוני : (על) סהו"ה קל כרגלו , וכחלגלו מורגכט מן חרגן רגל סהו"ה פסח כרגלו : (עג) עיין שרץ ר"י ו' נינה שרץ הנכ : (טו) פ"י ממה שאמר סהו"ה כל מרכע כייתי מתייר צעל הרכע טינוי הולך רק מטופף כו"ר לו מוד מס' לו קרכע רגליים ססת שאפילו היו הולך סקן סוה : (עג) לדעת כה' וו"ז נ"כ מלת טלה הולמלה על פ' כה' : (עה) וטב הולמלה

מקורי ריש"

קרני אור

[כו] ומו"ת גוכמ , סוח סגונמי (סכימ סס מולין סס ח) ולפוקה כרמים דומס למילנא טמין לו גבמתה : [כג] יו"ת כחנה דסיל נרומם , כי כי סמגט סיל סגונם כסס כרונם , וסיל סנקל גס נדומם . ותגוז טן וסקמותס נחנמל (מק' עט מו) בכחובם , וטה סחמל לסיל מונח כ"כ (ספריה) סגב וסנדין ומלה סכמה (טליין ס"ה , ח) . מגב וס גוילן ז"ל נרילן נו"ז , וכ"כ בערין , סרמן"ן טלנן נקריה טרץ שטוף מפני זי"ל ד' בגלייס ומיינו (ס"ט) וכד"ק וככמ"י "וְרַעַטְס דּוֹלָג" כ"ס הרגליים משופך רק סולן ורומט על רגלו , וטס מינו סולן עלייס , כירחות ממועל להרכע רגליים צו"ה להגב סמוך לרףיו , וככש הוא מתחוק כארורה לקפוץ , וו"ז לנתר נהור על הסלע רכה ונקריה כן לפ"ז כהו"מ מין רב : (על) וכולם מחד ממיין נחרכיה , ויט לו גבהת ותין לו זג ומין רחצו ערוץ ומו"ת לדוגה , פין צילג'ן מה סכערער ע"ז , ולו"ז (ספריה) סהו"ה יומנה לילומית : (טכ) פ"י חס כיה מהת' מן ד' חותיות חרגל טין לו הכר : (עג) סהו"ה שטי מלות פלוני הלטמוני : (על) סהו"ה קל כרגלו , וכחלגלו מורגכט מן חרגן רגל סהו"ה פסח כרגלו : (עג) עיין שרץ ר"י ו' נינה שרץ הנכ : (טו) פ"י ממה שאמר סהו"ה כל מרכע כייתי מתייר צעל הרכע טינוי הולך רק מטופף כו"ר לו מוד מס' לו קרכע רגליים ססת שאפילו היו הולך סקן סוה : (עג) לדעת כה' וו"ז נ"כ מלת טלה הולמלה על פ' כה' : (עה) וטב הולמלה

מנחת יהודית

לכרים שהן עד הרגל כי בשעה שרוצה לקפוץ בפשים כפלוי כרעיו , ואו יאריבו יותר מרגלו , כי נזען אוthon בקרקע וטנבייה גשו על ידיהן וקופץ : (עג) עיין טהרשי"א חולין ס"ו ד"ה "ודע" שכתוב שצ"ל "וש" להן זגב" במקומות "שאין להם" וכן הביאו בעל זכר לאברהם : (ט) עיין יהל אורות פ"ז :

עַד־הָעֲרָבָה: כִּי וּכְלִיהַנְשָׁא מִנְבְּלָתָם
רַבְבָּס בְּגַדְיוֹ וַיְתַמָּא עַד־הָעֲרָבָה:
כַּל־לְבָלִיהַבְּהָמָה אֲשֶׁר הָוָא מִפְרָסָת
פְּרָסָה וְשָׁסָעָו אַיְנָה שְׁסָעָת וְגַרְהָ
אַיְנָה מַעַלָּה טַמְאִים הָם לְכָם בְּלָ
הַגְּנָעָ בְּהָם יַטְמָא: כַּו וְכָל־וְהַזְּלָה
עַל־כְּפִיו בְּבָלִיהַחִיה הַהְלָכָת עַל־

אבן עזרא

הבחטה, וכל הולן על כפיו (עט), וכל הדעתית שליטה אלה על כל הנוברים לטعلاה (פ) [כט]: תטמאו. מבניון התפעל, ודרשות הטיית להתבלע התיזו (פל), וכן וישטע את הקול מדבר אליו (במד' ו) (פנ) ובכם חטתר (לטטה יד ח) (פנ): יטמא עד הערב. אחו הכתוב דרך קצחה, כי הוא צרייך שירחץ בתמים (פנ): בה והגושא. חמוץ טהנווע (פנ) על בן יככם בגדיו אף כי נושא (פנ) וכן משפט כל בהטה (פנ) גם פה אחו דרך קצחה (פנ), וכן הוא ושם שומעת ונרה איננה מעלה, או נהה מעלה, וזה אמר ובבלתם לא תנוו טטאים הם לכם (פ' ח) (ג): בנו וטעם כל הנגע בהם. והם הנבלות הנוברות לטعلاה יטמא כמשפט הנוכרים שהוא עד הערב, ויש מין טמיין הצדוקים שאטרו כי כל הנגע בהם והם חיים יטמא, ואין צורך להסביר על דבריו שנען, כי הכתוב לא אסר כי אם בשרום (ה), ואמר ובבלתם לא תנוו: בנו וכל הולך על כפיו. בתחלה (ג) המשפט אחד (ג) וכן הנושא את נבלתם (ג) וזה הפסוק יישר פירושו במלת ולאלה תטמאו

קרני אור

כל פ' י"ג מל המשפטים כתומים: (עט) וכ"כ דעת ר' מאיר ו�� שוף ולמה ארין (סתום"ט): [כט] עיין חז"ל (ספרה) וכן פ' רט' ורכ"ס: (ט) וכן סמבל לנטס"ס מה זסיג עליו דוכ, ובסתום"ט מה סכימרתי ועיין קרני הור: (פל) חי"ו כנין כי רלווי לחיות תטממו כמשפט כנין התפעל: (פכ) קרמי מחדנן: (פנ) והרלווי המתעלר: (פל) הכתוב קדר נכהן ולא נילר סליריך טכילה להטה מטומלתו: (פנ) וכ"ה (ספירה פס) וכן פ' רט' ו"ל: (פנ) כי קדרין לה' בוגר טהורה קל לרוחן גופו (עיין לחות פל) מכת"כ נכווה טהורה חמוץ סליריך גס כנום גנדיס לה' רחיה גופו: (פנ) סממעון במנע ונמצע, כי לפיה פירוטו פ' כ"ל מוסכ' ווללה תטמלו" על הכתוב למלה, ובוילר דיני מנע ומטה מטרין כתוף ויפרע טכן מטבח כל בכמה: (פח) וכל"ק גנס לה' דרכ' קדרה" כי לטבח מפ' ד' עד פ' מ' כתוב טימין למלה הכל כל הטעמים, וכלהן כתוב וקסע ליגינה טומחת ונרה ליגינה מעלה למתמן דוממן דוקה נסני סימני זופרט נגס פה לה' הכתוב דרך קדרה: (פל) פ' טטמלה לה' כסימן חד: (ג) פ' פה יולמר טהס כל הנגע נכס יטמלה וכייתי חומל לה' נחensis, וכן יספרא טמה סכטוב נס' מ', מוסכ' גס פל הכתוב כלן סליריך נמותס: (ה) וכן פ' הרמבען, כל הנגע נכס כזון גמיס חיוס יטמלה: (ג) נפוד סכיה נמייס: (ג) פ' משפט הולך על כפיו כמשמעות הלהלים טממים במנע וולינס טפונ כנוס גנדיס: (ג) ענון גס

מנחת יהודת

מקורי רישי

לא) ספיעו ילקוט תקליז:

(ג) כי אין זה צויי: (ג) ומכאן אנו לתרים לכל סקום:

(ג) וכן הרזב והכלב והחותול שפרטיהם סרווקות וסלטפת

ברגוליהם

אונקלוס

מיאב עד רטשא: כי וכל דיטול מנבלת הון יצבע לבושהו ויהי מסאב עד רטשא: כי וכל בעיראי וטפין ליתהא מטפיא ופשה ליתהא מסקה מסאכין איןנו לכון כל דיקרב בהון יהיו מסאב: כי וכל דטלהך על ידויה בכל חיתה דטלהך על כל עליון

ריש'

itch מומחה (ה): (ככ) וכל הנsha מבלתם. כל מקוס סנאלר, טוולה מסל חמורה ממומחה מגע סקל טעוnal כנוס גנדיס (ג) לא: (כו) טפרסת פרסה ושסע איננה שטעה. כנון גמל ספלסטו סוקה למעלה, האן למתקס סיח מחוכמת (ג) כלן למדך סנבלת כהמה טמלה מטומלה, וגען סנסוף ספלס' פ' על כהמה טוואלה (ל): (כו) על כפיו. כנון כלב ודוב וחתול (ל): שומעת ונרה איננה מעלה, או נהה מעלה, וזה אמר ובבלתם לא תנוו טטאים הם לכם (פ' ח) (ג): בנו וטעם כל הנגע בהם. והם הנבלות הנוברות לטعلاה יטמא כמשפט הנוכרים שהוא עד הערב, ויש מין טמיין הצדוקים שאטרו לא אסר כי אם בשרום (ה), ואמר ובבלתם לא תנוו: בנו וכל הולך על כפיו. בתחלה (ג) המשפט אחד (ג) וכן הנושא את נבלתם (ג) וזה הפסוק יישר פירושו במלת ולאלה תטמאו

יהל אור

כל פ' י"ג מל המשפטים כתומים: (עט) וכ"כ דעת ר' מאיר ו�� שוף ולמה ארין (סתום"ט): [כט] עיין חז"ל (ספירה) וכן פ' רט' ורכ"ס: (ט) וכן סמבל לנטס"ס מה זסיג עליו דוכ, ובסתום"ט מה סכימרתי ועיין קרני הור: (פל) חי"ו כנין כי רלווי לחיות תטממו כמשפט כנין התפעל: (פכ) קרמי מחדנן: (פנ) והרלווי המתעלר: (פל) הכתוב קדר נכהן ולא נילר סליריך טכילה להטה מטומלתו: (פנ) וכ"ה (ספירה פס) וכן פ' רט' ו"ל: (פנ) כי קדרין לה' בוגר טהורה קל לרוחן גופו (עיין לחות פל) מכת"כ נכווה טהורה חמוץ סליריך גס כנום גנדיס לה' רחיה גופו: (פנ) סממעון במנע ונמצע, כי לפיה פירוטו פ' כ"ל מוסכ' ווללה תטמלו" על הכתוב למלה, ובוילר דיני מנע ומטה מטרין כתוף ויפרע טכן מטבח כל בכמה: (פח) וכל"ק גנס לה' דרכ' קדרה" כי לטבח מפ' ד' עד פ' מ' כתוב טימין למלה הכל כל הטעמים, וכלהן כתוב וקסע ליגינה טומחת ונרה ליגינה מעלה למתמן דוממן דוקה נסני סימני זופרט נגס פה לה' הכתוב דרך קדרה: (פל) פ' טטמלה לה' כסימן חד: (ג) פ' פה יולמר טהס כל הנגע נכס יטמלה וכייתי חומל לה' נחensis, וכן יספרא טמה סכטוב נס' מ', מוסכ' גס פל הכתוב כלן סליריך נמותס: (ה) וכן פ' הרמבען, כל הנגע נכס כזון גמיס חיוס יטמלה: (ג) נפוד סכיה נמייס: (ג) פ' משפט הולך על כפיו כמשמעות הלהלים טממים במנע וולינס טפונ כנוס גס

אַרְבָּעָ טְמֵאִים הֵם לְכֶם בְּלִדְגָּעָה בְּנִבְלָתָם יְטָמֵא עֲדֵי־הָעָרָב :
כְּה וְהַפְּשָׁא אֶת־נִבְלָתָם יְכַבֵּס בְּגַדְיוֹ יְטָמֵא עֲדֵי־הָעָרָב טְמֵאִים הַפְּתָחָה לְכֶם סְכֻטָּה לְזַהֲרֵץ וְהַצְבָּבָל מִינְהָה לְזַהֲרֵץ וְהַאֲנָקָה וְהַכְּבָתָה וְהַלְּטָאתָה וְהַחֲמָתָה וְהַתְּנִשְׁמָתָה :
לֹא אֶלְהָה הַטְּמֵאִים לְכֶם בְּלִדְגָּעָה שְׂרֵץ אָבָן עֹזָר

ריש'

טְמֵאִים הֵם לְכֶם. לְמַגְעָה : (כט) וְזֹה לְכֶם הַטְּמֵא. כָּל טוֹמָחוֹת הַלְּנוֹת הַיְמָנָה לְזַיְסָול חֲלִילָה חֲלָל לְטוֹמָחוֹת מִמֶּתֶן לְסִוְתָּם טוֹמָחָן כְּמַגְעָן וְנַחֲלָר לְחַכּוֹל פְּלוּמָה וְקַדְשָׁס וְלְכָנָס נַמְקָלָס : חַחְלָד. מַוְצָּעֵלָה (לו) : וְהַצְבָּבָל מִינְהָה (לו) : אֲנָקָה. סְרִילְוִין (לה) : לְתְּנִשְׁמָתָה. לִיטְלְדִ'ס (ט) : הַחֲמָתָה. לִימְלָח (ה) : הַתְּנִשְׁמָתָה. טְלְפִ'יחַ (ה) : לְזַהֲרֵץ.

יהל אור

כְּנָסָן כְּנָדִים וְגַוְפוֹ : (ה) סְמוּמָן הַלְּמָעָלָה עַיְן מַות ע"ז וְע"ה : (ה) כפ' כ"ה : (ה) וְלֹא קִיה לוֹ לְהַכְתּוֹת לְהַכְפִּילוֹ וְלְהַכְירוֹ עוֹד כפ' כ"ח, וְלֹטִי פִּירּוֹזָן זַוְמָלָה חַטְמָה, מַוְסָּבָח הַלְּמָעָלָה הַוְּלָךְ לְהַכְירוֹ הַלְּלָל כָּל נַכְמָה : (ה) יְפָרָת לְכָל חַקָּתָה קָרִי לְהַכְתּוֹת יְהָמָר (פ' כו) טַמְהִיס הַס לְכָס לְמָה חָור וְכּוֹכֵר, לְהַכְנִים כָּל יְדָלָן וְכָתִיס וְכָו' : (ט) וְכָן פ"י ר"ז ו"ל כָּל טוֹמָחוֹת הַלְּנוֹת הַיְמָנָה מִמֶּתֶן לְכִוּת טָמָה כְּמַגְעָן וְכו', וְהַחֲרָר שְׁכָלָר טוֹמָה מִגְעָן כָּל מִתְּחָרָה (פ' מה) לְיִסְוֹר הַמְּלִיכָה : (ק) וְכָן כָּתָב הַרְמָמָתָן יְדָעָנוֹ טְלִין מִנוֹן נְקִוִים כְּסָמוֹת כְּעֹופּוֹת וְלֹא כְּפִימְלִיכָס וְכָנֶר הַסְּתָפָקָן קְדֻמוּיָנוֹ נְקָתָס : (קמ) ר"ל כָּפָן

מקורי ריש'

ברנְלִיּוּם : (ט) (איין וְוַיְצַעַל) וְלֹד"ק הוּא הַגְּטָצָא בְּתוֹךְ לְבָבָם, מַולְין קְכִ"ז ה' : (לנ) מַולְין קְכִ"ב, ה' , וְפַעַן (וְבְכִ"י פְּרוּיַט, וְכָן לְעֵז הַחַזְקוֹנִי, וְוַיְשׁוּעָה קְרָאָפָא"ט) (קְרָעָתָע) פַּיְזָן ר"ז נְדָה ג"ו א' ד"ה זְבָנִי שְׁפִ'י פרְיוּיַט הַגְּטָצָאים יְכִיּוּם בְּמַחְזָא וְהָרָא צָב, וַיְשׁוּעָה שְׁקוּרִין אוֹתוֹ בְּלֹעַ בְּרוּ"ט : (מ) הַרְיִצְ"ז (איין אַיְצָל) הוּא הַגְּטָצָא בְּחוּרִי הַעֲפָר בְּשָׁדוֹת כָּטוֹן הַעֲכָבָר, וְכָעֲרָבָי כָּל : (ט"ז ס"ס : לד) מַולְין ס"ס וְכָרְטִי : (לו) מַולְין ס"ג ה' :

מְנַחָת יְהוּדָה וְלֹא גְּסִידָה סְעִטָּה נְדוּלָה טָן הַעֲכָבָר, וְכָעֲרָבָי כָּל : (ט"ז ס"ס : לד) מַולְין קְכִ"ז ה' : (לה) מַלְין ס"ט (וְבְכִ"י פְּרוּיַט, וְכָן לְעֵז הַחַזְקוֹנִי, וְוַיְשׁוּעָה קְרָאָפָא"ט) (קְרָעָתָע) פַּיְזָן ר"ז נְדָה ג"ו א' ד"ה זְבָנִי שְׁפִ'י פְּרוּיַט הַגְּטָצָאים יְכִיּוּם בְּמַחְזָא וְהָרָא צָב, וַיְשׁוּעָה שְׁקוּרִין אוֹתוֹ בְּלֹעַ בְּרוּ"ט : (מ) הַרְיִצְ"ז (איין אַיְצָל) הוּא הַגְּטָצָא בְּחוּרִי הַעֲפָר בְּשָׁדוֹת כָּטוֹן הַעֲכָבָר, וְנִקְרָא כָּן בְּעֶבֶר שְׁהָוָא צָוָעָק : (ט) לְיִשְׁרָדָה (איינע אַיְדָעָכָט) וְדָגָת בְּעֵסֶח ת"א שְׁלָטָן מַתְּרוֹגָן וְהַלְּטָהָא בְּהָא זְצַ"ל בְּחִיאָת וְכ"ה בְּחַרְטָם סְבִיּוֹנִיתָה : (מ) אָמָרוּ בוֹ שְׁהָוָא דְּנִקְרָא לְיָאָטה, וְלֹטִי דְּעָתִי הוּא הַקְּרָוי אַלְבְּרוֹגָא, וְהָוָא טְהָרָצִים הָארְסִים חַטְמִיתִים (רְלָבְ"נ) הוּא טְמָן שְׁרָק הַגְּדָל בְּקָלִיפה וְהַאֲולָכָה וְטְעַגְלָתָה חַטְמָד כָּל כְּתָה שְׁגָדָל, וְתְּחִילָת הַנִּינְזָר כְּקָלִיפה של עֲדָשָׁה הוּא (ר"ז חַנִּינה י"א א') וּבְל"א (וּוְעַנְשָׁעַקְעָן וּוְעַלְכָעָן קִין גַּעֲהִוִּי האַבָּעָן) : מַלְיָוָא וְאַכְלָל שְׁרָשָׁי אֲפִילּוֹ

אבן עזרא

(פ' כד) כי שם כתוב וכל הנושא טמאלתם (לו) ושניהם בפרשה אחת (לו) : וטעם טמאלתם הימה לכם. להבניהם כל ישראל אנשי נשים ויטף משפט אחד להם (גה) : בת זה לבם הטמא. במגע (ט), נס אלה השטונה לא נוכל לדעתם באמצעות, נס העופות כי אם מדברי קבלה (ק) : לא וטעם אלה הטמאים לבם בכל הארץ. אלה לבדים הם הטמאים שיטפאו בסותם (קל) [ל] : וטעם יטמא עד

קרני אור

שניטר טס : (ל) מִלְּגָדָס כְּנָסָמָות מִלְּגָדָס כְּנָסָמָות, וְנְטָרָס שְׁרֵן טמָה (פ' ס' ב) וכן כתוב בצעין וכל שְׁמָר יְפָלָל מִגְּלָמָס פְּלִיאָי, חָלוּי לְפִי סְכָרְלָטִים כָּל סְדָצָן סְס, טְמָה סְרָטִים יְלָאוּ מִן כָּל לְטָמָה. ולמי שְׁגָרְוִין מַכְלָס לְפִילָל לְטָמָה סְגָס כְּמַיִסָּס נְסָרָס קְרָוִי נְכָלָס, פִי כְּלֹעַ נְמָוָת

מנחת יהודָה

ברנְלִיּוּם : (ט) (איין וְוַיְצַעַל) וְלֹד"ק הוּא הַגְּטָצָא בְּתוֹךְ לְבָבָם, מַולְין קְכִ"ז ה' : (לנ) מַולְין קְכִ"ב, ה' , וְפַעַן (וְבְכִ"י פְּרוּיַט, וְכָן לְעֵז הַחַזְקוֹנִי, וְוַיְשׁוּעָה קְרָאָפָא"ט) (קְרָעָתָע) פַּיְזָן ר"ז נְדָה ג"ו א' ד"ה זְבָנִי שְׁפִ'י פרְיוּיַט הַגְּטָצָאים יְכִיּוּם בְּמַחְזָא וְהָרָא צָב, וַיְשׁוּעָה שְׁקוּרִין אוֹתוֹ בְּלֹעַ בְּרוּ"ט : (מ) הַרְיִצְ"ז (איין אַיְצָל) הוּא הַגְּטָצָא בְּחוּרִי הַעֲפָר בְּשָׁדוֹת כָּטוֹן הַעֲכָבָר, וְכָעֲרָבָי כָּל : (ט"ז ס"ס : לד) מַולְין ס"ס וְכָרְטִי : (לו) מַולְין ס"ג ה' :

מְנַחָת יהודָה העשכבים התחת הקרכע :

הערב: לב וככל אשר יפל עליום מהם
במתרם יטמא מבל-כלי עץ או בנד
או עוזר או שק כל-כלי אשר-
יעישה מלאכה בהם במים יובא
ויטמא עד-הערב וטהר: שביעי
לג' וכל-כלי-חריש אשר-ייפל
מהם אל-תוכו כל אשר בתוכו
יטמא ואחרו תשברו: לד מבל-האל
אשר יאל אשר יבוא עליון מים

אבן עזרא

הערב. אחר שירחן (קכ): **לב** במים יובא. הבדן או השק או הכלוי שהוא קיבל טיטה, וצרכיים אלו לטסירות (קג): **לג'** אשר יפול מהם אל תוכו. טחד מהם, כתו ויקבר בערו נלעד (שומ' יב ז) (קד): **לד'** וכל חין כלי חרס מיטמן חלום מהוילו מז (לט):

כל אשר בתוכו יטמא. כלי חוץ כל אשר בתוכו יטמא. שם (קג), ואני הייתה טשקה (נחתיה ומיטמן מה סחוילו (ס"ח ז"ל כתכו) מג): **א' יא'** טועל (קו) והנה התגורר ללחם ואחרו תשברו. למל שלין לו טסה במקורה (ט): **(לד)** מבל האבל אשר יאל. מוסכ על מקרלו העלין מה), כל חוץ בתוכו יטמן מכל היכול חוץ יכול עליו מיס, והוא בתוך כל חרס בטמן יטמן טא), וכן כל מסקה חוץ ישקה בכל כלי וכוח כוח כל חרס בטמן יטמן, למדנו מכון דכיס הרכס, למדנו שלין היכול מוכך (ו) ומתקנן לקבל טומחה עד סיכון עליו מיס פעס ערפה-טב) ומסכחים עליו מיס פנס ערפת מקבל טומחה לטulos וופלו נגב (ו), וכיין ובזמן וכל בקירה מסקה מכשיר זרעים לטומחה כמים, סכך יס לדרות המקלה חוץ יגוח עליו מיס, הוא כל מסקה חוץ ישקה בכל כל עליו יטמן היכול מגן מגן, ועוד למדנו רכזינו מכון שלין וכל בטומחה מטמן כלים, סכך שנינו טר) יכול יס כל כלים מינימין מהויל כל עלי חרס

קרני אור

רמsha: יב וככל די יפל עלהי מנהון במויתהון יהי מסaab מקבי מאן דעה או ?בוש או משקה או שקה כל מאן די תתעבר עבידףא בהז במאית עטול ויהי מסaab עד רמsha וידפי; יי' וכל מאן דחטף די יפל מנהון לנינה כל די בגניה יהא מסaab ויתיה תתברז: לד מבל מיכלדי מראכיב לד יעלון עלהי מיא יהי מסaab וכל משקי די

ריש'

(לכ) בימים יובא. וחק לוחל טכילה נמל כו' לתלומה (ו): עד הערב. ולח'כ. וטהר. בטרב כסמס לח): **(לג')** אל תוכו. חין כל חרס מיטמן חלום מהוילו מז (לט): **כל אשר בתוכו יטמא.** כלי חוץ כל אשר בתוכו יטמא. כתכו מג): **א' יא'** טועל (ס"ח ז"ל כתכו) מג): **למל שלין לו טסה במקורה.** למל שלין לו טסה במקורה (ט): **(לד)** מבל האבל אשר יאל. מוסכ על מקרלו העלין מה), כל חוץ בתוכו יטמן מכל היכול חוץ יכול עליו מיס, והוא בתוך כל חלי בטמן יטמן טא), וכן כל מסקה חוץ ישקה בכל כלי וכוח כוח כל חרס בטמן יטמן, למדנו מכון דכיס הרכס, למדנו שלין היכול מוכך (ו) ומתקנן לקבל טומחה עד סיכון עליו מיס פעס ערפה-טב) ומסכחים עליו מיס פנס ערפת מקבל טומחה לטulos וופלו נגב (ו), וכיין ובזמן וכל בקירה מסקה מכשיר זרעים לטומחה כמים, סכך יס לדרות המקלה חוץ יגוח עליו מיס, הוא כל מסקה חוץ ישקה בכל כל עליו יטמן היכול מגן מגן, ועוד למדנו רכזינו מכון שלין וכל בטומחה מטמן כלים, סכך שנינו טר) יכול יס כל כלים מינימין מהויל כל עלי חרס

יהל אור

כלנורים נמעט זולחס: (קכ) עין הוות פד: (ריכז): (לא) עין מסקה לזרועה (כלים פ"ס פ"ה) (קג) פ"י, חייזר כלים מקגליין טומחה: (קד) וטי' בלהל מערוי גלעד, אף כן פ"י, מה חד מסקס: (קה) לכל דבר חסר ישטה: (קו) מסקה להרים: (קנ) כו' טהורין כו' חות ספת נבדקה: (קמ) כיריס כו' מוקס תפיהת צחי קדרות לכל נקרה כלזון טרוי: (קט) פ"י, כי דין כל עלי חרס לסן קדרקן חיין מקגליין טומחה, שלין טומחה כמהונכ, ותנוור וכיריס

מקורי ריש'

(לו) חיין יגמות ע"ס מה': לה) יגמות סס: (לט) מולין כ"ר בו מבלי שינוי בו: מג) מדרלא כתיב כל אשר יגע בתוכו: ב' ילהוט תקלט: ט) ספלה: טא) פסמים, כ', ב'. מג) וכ"ה (ספרא) אין לו טהרה אלא שבירתו: מה) ולא מב) חיין מולין ל"ז מה', פסז: מג) ספלה: טר) פסמים על' ואחרו תשברו: מו) כל הכשר שבש"ס לשון תיקון עיין (שפט י"ד ב'): מז) שהרי תלה הנחות את טומאתו אחר בית הרים סתם לא שנא נגב לא שנא לה: ומשקה

וַיְטִמֵּא וְכֹל־מִשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְׂתַּחֲוּ בְּכָל־בֵּיתָם מִפְּנֵי יְהִי מִסְאָב: לְה וְכֹל דַי יִפְלֶא מִגְבָּרְתָּם וְעַלְיוֹ יִטְמֵא תְּנוּר וּכְירִים יְתַזֵּץ טְמָאִים הָם וּטְמָאִים יְהִי לָכֶם: לְאַדְמָעִין וּבָור מִקְוָה־דִמְמִים יְהִי דָבֵר בְּגִישָׁת מִיא יְהִי דָבֵר רְשֵׁי

אבן עוזרא

לו באך בלשון הקדרש לשון נקבה, והיא תלמוד לומד כל חסר צפoco יטמא מכל הנובעת, ובן כהקר בור טימיה (ירטיה ז') (קי), ובבור ברוי או חפור לסתיר השטים (קי), אם בן תהיה הבאר בטו טעין, ואין צורך להזכיר הנחל (קי) [לב], והוא מה שטקה טיס סטוק אל בור (קינ) כי יש בור אין בו טים (קי), ויא כי הוא חסר יי'ו (קפו), בטו ראובן שפטען (שפטות א ב') שטש ירח (חבקוק ג, יא) [קטו]: ונוגע נגע הטרן נפֿא, שהנור להסקון וספת טנייה, וכן נגמר רוחן חללו מלא טומחה, ומזה שטפה חסרה טומחה מכל כהן שנגע, ולמדנו טוע טו) על ביהם מיס קהילת מסכת זרעים, אבל חס כהן נפל עליון מסחלה (ט), שחס חסרה חומר מקובל הכסל במחוכר, חיין לך טלו בלו עליון מיס, ומזה חומר חסר יכו עליון מיס, ולמדנו טוע טו) טהון חוכר מטמא חלורים (ט) אבל חס כהן יש צו כבילה, טהום חסר יוכל, חוכר פנחכל בכת חמס, וסימנו חכמים חיין בית קבילה ממיוק יותר מביבת פריגולט (ט): (לא) תנור וכיריים. כלים כמייטלן בס (ט) מה), וכן טל חרס וקס לאן טוך וסופט ט) חסר הקדרה על נקב האלל, ואילcum פיאס למטה: יהוץ. טהון לכל חרס טהלה בטבילה (ט*): וטמאים יהיו להם. טלה טהום מלווה אני לנחתם, תלמוד לומד וטמאים יהיו להם, חס לרעה לקיון כטומחהן לטחי טט): (לו) אך מעין ובור מקווה מיס. חמוץ לקרים

יזל אור

קרני אור

ונכמיה לאמ"ט: [לב] בהר כיהם מפירך ביוי לדס הטפ"י טקכועין קדרקע מקובל טומחה, וכן כתוב ומייחס נוגעים, ועל סנהדר יטמת כפעל חפר כרס, כי הרמב"ן, כי הכהן ללמד סירה דין בתגור ולבכיריות טהון עשוין מן הטעית ומסיקין להורי כתובן ומלפני שפת כהן מהצורה לתקיעת כלין כלין חרס טהרהדרות וכקיהוניות פלפיין בככון טהון מטלטלין: (קי) וצד"ק "וכן כור, הזכיר כור מימיה", וכן עלי כהר טרוללה (כמל' כה' ז'): (קי) זידי לדס: (קי) כמהים כההר יתנו מקורות המכוסה למוקס נגה יקלחו מעין, וכלהר ימצעו ויולו מצט כהויר יקלחו נגר מו נחל, וזה עשו המטה מתניות כבילים, שפ"י נזרתו ילו מי חמיען חל הנחל (רמב"ן): (קינ) כלומר כור סנקוטס צו מיס: (קי) כמו כי סמו חותי כבור (ברוח' מ טו), וצד"ק "סמן מל נאל חיון צו מיס": (קפו) וליינו חמר לבור, וירוח פ"י מפין וכור ומוקה מיס: (קטו) וויל וטמען וירם:

מקורי רשי

מנחת יהודה

(ט) וטשקה ליהא בכ"י, ונמ' הראות מוחק תיבת כ' , ט': מ"ה) יכמיס טס ילקוט תק"ט : "טשקה" ברש"י כאן, וסה שנרטס' רשות' בפסחים כ' , ב' טו) טולין קי"ק כ' : טו) ספלח, יומל, פ' מ' : איכלון וטשקין בדר' ח"ל (וכן בתנא דבר אלהו וטאה ט' טה) עיין סכת ל"ט ט', וכלים פ"ט : ט"ז) צ"ל שם הוא אליבא רר' יהודה עי"ש דף י"ז ב' (ו' לא בראhorahm): פ"י טשנתלשו האוכליט טן הקדרקע: כ) פ"י בני ארם האוכליט אכילה שאין בה שיפור: (ה) עיין רטב"ן מה שהאריך בזה: (ג) כי החזוברים לקרע אין סקלים טומאה: ג) ערכית הדברים וסדרם הקרא שפיטה, ובפרט ערכית הקדרות על החריות עיין (רש"י סוטה י"א ב' ד"ה ושופתח) בשוסוביין הספר ע"ג כירת קרי לה שפיטה: ג) עיין יהל אור את ק"ט וברטב"ן, ובנחתה"ש מה שביאר בזה:

טהור ונגע בְּנִבְלָתֶם יִטְמָא: לו וְכֵן
נִפְלֵל מִנְבָּלָתֶם עַל־בְּלִיזְרָעַ יִזְרָעֵל
אֲשֶׁר יִזְרָעֵל טֹהוֹר הוּא: לְה וְכֵן יִתְגַּדֵּל
מִים עַל־זְרָעֵל וְנִפְלֵל מִנְבָּלָתֶם עַל־
טֹמֵא הוּא לְכֶם: ס לְט וְכֵן יִמּוֹת מִן־
הַבְּהָמָה אֲשֶׁר־הִיא לְכֶם לְאַכְלָה
הַנְּגָעָ בְּנִבְלָתָה יִטְמָא עַד־הָעָרָב:

בן עזר

בנבלתם. הטעים הנגעים בنبלהם יהיו
טמאים (קיט) : לו' זרוע. שם התאר (קיט)
כטו פועל (קיט) או הם ב' שנות (קכ) [לן]
והעד (קכל) ונתן להם זרעונים (דניאל א'
טז) (קככ) : לך ובוי יותן מים. שיישקו את
השדה, ונפל מובלתם על הזרע (קכג) וויא
על הטעים (קלל), ובא מלת יותן שהוא לשון
יחיד עם מים (קככ) : וכן טי נדה לא זורק
עליו (במד' יט יג) (קכו) ומלת יותן, כטו
יוקח נא טעת מים (בראי' ייח ד) מהבניין הכבדר
הנטף (קכו) : לך אשר היה לכם. טורת
לאכול (קכת) : יטמא עד הערב. אחר שירחץ

זרע. להחל סגנולז נב), סחס תחמל יט
שימים על זרע. בין מיסzin שחל משקין יי)
כלרט בטורת כהנים נג) : וונפל מנבלתם
תולך חלא לחיות עליו כס חוכל ומצידל
היינו נעלם כיימו: (לט) בנבלתה. ולא

קרני אור

הו נקבע ימינו מלחמת צוותם כלהarma רכה, ולפניהם ימלו כמל גלול לפני חמיעין טמי חמיעין צלו בחוץ הבלתי וחנוך יסלו לנטקות בסמות, ותריד כתינס ותמלחן כדס"ו ותרכז עוד חל סנהדרי (התוכ"ט נלה' כד) : [לג] ותרד"ק נטליו לבני ועת טניפס :

מזהה יהודת

סנהדרין

כ) כי הטעול שרך בידיו לא עלהה יוטבילה: (ט) ר"ל כי זרע סטוק על זרוע, וטעמו וריעת של בין זרוע, כי זרע שם כלל אל כל דבר אשר יזרע, אף שאיננו ראוי לאכילה, אבל זרוע שם פרט אל מיני קטניות הרואים לאכילה, והקבוץ בן ייב בחריה וכי יותן כיס על זרוע ונפל בנהלתם עליו בטמא ננהלתם עליו טרם שייכא עליו הזיס קמיידי : (ט) ולפי"ז

**טהור ונגע
יפל מנב
אשר יזרע
מים על-ז
טמא הוא
הבהמה
הגע בנב**

אליך רב בנבלהו ית
סָפָא ב : ל ואריך פל
מנבלת הון על כל בר זרע
זרע דרי יודר ערכיו הוא:
לה ואריך תיהבון פיא על
בר זרע איפל מובלת הון
על זהי ספאב הוא לבון:
לט ואריך ימות טן בעירא
די היה לבון למל
אליך רב בובלת יה
ספאב עד רמשא :

ד-ב

חין מקובלין טומחה, ושוד יס לך ללמוד.
יהיה טהור. כטובל בסיס מטומחה: ונוגע
בנבלתם יטמא. הפלו כו' בסוף מטען
וכור ונוגע בנכלים יטמא, שלא תהמל כל
וחומר חס מטבר حت בטמייס מטומחתס
כל וחוואר שילל حت בטבר מליטנו, אך
כאלר ונוגע בנכלים יטמא נ) : (לז) זרע
זרוע. זרעה כל מיינ זרעוין נ). זרעות בס
דבל כו', כמו יתנו לנו מן הזרעים נא):
טההור הוא. למדך בכתוב שלא כוכב
ונתקן לקלות הזכיר לכב טומחה עד זיכומו
עליו מיס נ) : (למ) וכי יתן מים על
כוכב במוחבר חין לך זרע שלא כוכב: נ
בין בס על הזרע וכי זרע כפל לחוקן הכל
עליו. אך משגב מן הבmis נ) שלא בקפידה
עליו כוכב קבלת טומחה פנש הרמת כוב
יהל אור

(קייז) פ"י הקמיס הטענושים משל יגנו נחש נגנחות
יעטנוו : (קייז) על הורע הגוזרט : (קייט) בתמונה
פעול וכוח תחל, דקאה ליה הלהזון ורעד של זרוע,
הס נס זרוע טס, הלא כלהomer ורעד של ורעד : (קכ) ורעד
זרוע בניות טס דבר : (קכח) זנס ורעד טס דבר :
(קככ) וכן פ"י רס"י וברלטכ"ס, זרועים להזון רניש,
זרעוניין : (קכג) וכד"ק, עלייו על הורע פ"י על חזיר
טס) לין לי הלא כזמן סניתן מיס ע"ג ורעד נתן ורעד
בין הס על הורע בין זרע נפל לתוכן : (קכח) טהורה
(קכו) וכן כתוב הרלט"ק, והזה מגניין טלה נקרה ט

זרוע הוא ורועים, והוא טמשקלים הכבדים: י) פ' טרחת
זהו סכלה דקרה דלעיל מיניה דכתיב טהור הוא כענפלו

ס וְדִיכָּול מִנְגַּלְקָה יַצְבָּע
לְבָשָׂוְהִי וַיְהִי מִסְאָב עַד
בְּמִשְׁאָוְדִיטָּול יַתְנַבְּלָתָה
יַצְבָּע לְבָשָׂוְהִי וַיְהִי
מִסְאָב עַד רֶמֶשָׁא: פָּאָוְכָּל
רִיחָשָׁא דָרְחָשׁ עַל אֲרֹעָא
שְׁקַצָּא הַוָּא לֹא יַחֲאָל:
טַב פָּל דְּסַתְּלָה עַל מַעֲוָהִי
וְכָל דְּמַהְלָה עַל אַרְבָּעָה
עַד בְּלִסְגִּיאָות רְגִלִּין לְכָל
רִיחָשָׁא דָרְחָשׁ עַל אֲרֹעָא

ט וְהַאֲכָל מִנְבָּלָתָה יַכְבֵּס בְּגַדְיוֹ
וַטְּמֵא עַד־יְהֻעָרָב וַהֲנִשְׁאָ אֶת־
בְּלָתָה יַכְבֵּס בְּגַדְיוֹ וַטְּמֵא עַד־
הַעֲרָב: מָא וּכְלִיה שְׁרֵץ הַשְּׁרֵץ עַל־
הָאָרֶץ שְׁקַנְיָן הַוָּא לֹא יַאֲכֵל: מְבָפָל
הַוּלָּךְ עַל־גַּחְרֵן וַיְיַזֵּר דְּגַחְן חַצִּי הַתּוֹרָה בָּאוֹתִוָּת
וְאַיְוּרְבָּתִי יַכְלֵה הַוּלָּךְ עַל־אַרְבָּעָה עַד בָּלִי

ריש'

במים (קכט) : מ והאכל. חמור כמו הנושא, כעמלות וגידיס, ולע' בקריניס וטלפיס וכן כי שנייהם נושאים זה בחוץ והוא בפנים (קל) : בועל (ח) נה) : (ח) והונשא את נבלתה. מא וטעם כל השרצ שורות על הארץ. חמורה טומלה מטה מטומלה מנע (ט). כל שרצ הארץ (קל) ובכלל שטונה שרצים הנוברים והזוכר שלא יאכלו (קלכ) : מב גחון. כטו על נחונך תלך (בראי נ' יד) (קלג) : טמלחין טלח נחמל בו וכטס בגדיו : והאכל בכל הולך על ארבע. בשרצ שהוא הקטן (קל) טמלחין טלח נחמלו (נו), כסאול כאשר פירשתי בשרצ הטים (קלה) : טרבה חומר כנכתט עופ טסוכ נכלך וטלפה לנו יהכל לטמה נא (נו) חומת מטומלה נבלת כהמלה נבלת כהילתה גדייס כהילתה כלו מטה, כנון חס מהנה לו חניינו בכית הבלתי נח), ה"כ מה ת"ל אהוכל, ליתן סיטור לנוטל ולונגט כדי הילאה וטוח צוית (ט) : וטמא עד הערב. ערוף טכל לירק טרכ טויט : (מל) השרצ על הארץ. לטוליה חת טיטוין סבכליסון (ט) (וסכטולין סה) ולט הווין סכעדטס (ט) ס), טורי לנו טרלו על הילן להו צהוב זאהוכל, אהן מסילחו להויל וסללו קרי נחטיו : לא יאכל. נמייב טל קמיהיל כהוכל (טא), וחין קרי טרן להו לבד נהור קדר רגليس טחינו נלהח אהן כרומס ונוד : (מל) הולך על גחון. זא נמת (סב) ולסן גחון שחייש טולך טח ונופל טל מטיו : כל הולך. לטביי סטולין (ט), וחת כדומה לדומה (ט) : הולך על ארבע. זא טרכוב : כל. לטביי חת קחפושה האסקראט'יט כלעו (ס) וחת קדומה לדומה (ס) : מרבה רגילים. זא נדל טרן טיט לנו רגليس מלחהו ונד יהל אור

(קלט) עיין חוות פט : (קל) טורי קול נזלה נמעיה לעניין עומלה וכן קף חס לנו גגע נא, ולכון יכיה דין הילוכל כליון פ"י לרמג"ן : (קלג) ותרנומו על מעוטי, כלומר טולך היגוזה לוטה טיכבם בגדיו וטמל פט הטרג ודעתה רז"ל מוצבב הילאה על בטנו, זא הנחטס, ומין ממיין עיין (ספליה טט) וכפי' רצ"י : (קלג) לפי טהויל זורן התולעים : (קל) כנון הילפרדע והנמלה והעקרניש על הילן : (קלכ) ומיינט הותס הכתוב לאזוכלים כמן וביוגה נאס : (קלט) וכד"ק וככמ"ז "כארן קמיס"

מרקורי ריש'

גה) טפלת מולין קי"ז ב' : גו) טפלת נוכ מ"ב ב' ספ"ט
ולקוט תקמ"ד : גו) למעס כ"ב מ'. נח) מולין ע"ק ט'
ילקוט טט : גט) מ"ב ב' : ס) טפלת, טולין ס"ז ב'
טס"זילקוט תקמ"ד : סא) טפלת : סב) טפלת, מולין ס"ז
ב' ספ"זילקוט טט : סג) טפלת, טולין טט פט"זילקוט טט
טפלת

גה) טפלת מולין קי"ז ב' : גו) טפלת נוכ מ"ב ב' ספ"ט
ולקוט תקמ"ד : גו) למעס כ"ב מ'. נח) מולין ע"ק ט'
חכ"ר וע"ז כתב חרדי"א, וכיוון שהוא קבלת נקבלה,
וע"ז הפטש, כל נוף הבעל וアイרכיהם הם בכלל הגבלה,
באי הטומאה חייא בגין המת ואיבריו הם חלקי גופו,
וכשתה טעטת טחנת חולין כנבר נפסד מוגה ונחתעטש
גופה : גט) עיין למעלת פ' כ"ה : ס) דעת הר"ש והר"ב
כוי הם טיני טירות, ולהרטב"ם (הרומות פ"א ט"ד) מין חאניט, חדעת רנט"ה וכן רשי' זיל (חולין ס"ז ב') שהויא טט
קטניות : טט) בספרא, וכן בחולין ס"ז ב' ליהא : סט) ופי' רשי' זיל (חולין טט) כטין יתושין הן, אלא שבعدשים וידין
שטו : סג) ופי' רשי' זיל (חולין ס"ז ב') תולעת ארכותה בנהוש והן הנמצאים באשפה : סט) וכל הדומה לששלול : סט) אשקרנויט
אין

אבן עזרא

במים (קכט) : מ והאכל. חמור כמו הנושא, כעמלות וגידיס, ולע' בקריניס וטלפיס וכן כי שנייהם נושאים זה בחוץ והוא בפנים (קל) : בועל (ח) נה) : (ח) והונשא את נבלתה. מא וטעם כל השרצ שורות על הארץ. חמורה טומלה מטה מטומלה מנע (ט). כל שרצ הארץ (קל) ובכלל שטונה שרצים הנוברים והזוכר שלא יאכלו (קלכ) : מב גחון. כטו על נחונך תלך (בראי נ' יד) (קלג) : טמלחין טלח נחמל בו וכטס בגדיו : והאכל בכל הולך על ארבע. בשרצ שהוא הקטן (קל) טמלחין טלח נחמלו (נו), כסאול אשר פירשתי בשרצ הטים (קלה) : טרבה חומר כנכתט עופ טסוכ נכלך וטלפה לנו יהכל לטמה נא (נו) חומת מטומלה נבלת כהמלה נבלת כהילתה גדייס כהילתה כלו מטה, כנון חס מהנה לו חניינו בכית הבלתי נח), ה"כ מה ת"ל אהוכל, ליתן סיטור לנוטל ולונגט כדי הילאה וטוח צוית (ט) : וטמא עד הערב. ערוף טכל לירק טרכ טויט : (מל) השרצ על הארץ. לטוליה חת טיטוין סבכליסון (ט) (וסכטולין סה) ולט הווין סכעדטס (ט) ס), טורי לנו טרלו על הילן להו צהוב זאהוכל, אהן מסילחו להויל וסללו קרי נחטיו : לא יאכל. נמייב טל קמיהיל כהוכל (טא), וחין קרי טרן להו לבד נהור קדר רגليس טחינו נלהח אהן כרומס ונוד : (מל) הולך על גחון. זא נמת (סב) ולסן גחון שחייש טולך טח ונופל טל מטיו : כל הולך. לטביי סטולין (ט), וחת כדומה לדומה (ט) : הולך על ארבע. זא טרכוב : כל. לטביי חת קחפושה האסקראט'יט כלעו (ס) וחת קדומה לדומה (ס) : מרבה רגילים. זא נדל טרן טיט לנו רגليس מלחהו ונד יהל אור

מנחת יהודה

טלת טיט דקרה הוראותו דטר לה הנחל כט"ש (שטוטות י"ב
ט') ובלט מבושל בתים : גט) פ"י בוטן שהופרש טן
חכ"ר וע"ז כתב חרדי"א, וכיוון שהוא קבלת נקבלה,
וע"ז הפטש, כל נוף הבעל וアイרכיהם הם בכלל הגבלה,
באי הטומאה חייא בגין המת ואיבריו הם חלקי גופו,
וכשתה טעטת טחנת חולין כנבר נפסד מוגה ונחתעטש
גופה : גט) עיין למעלת פ' כ"ה : ס) דעת הר"ש והר"ב
כוי הם טיני טירות, ולהרטב"ם (הרומות פ"א ט"ד) מין חאניט, חדעת רנט"ה וכן רשי' זיל (חולין ס"ז ב') שהויא טט
קטניות : טט) בספרא, וכן בחולין ס"ז ב' ליהא : סט) ופי' רשי' זיל (חולין טט) כטין יתושין הן, אלא שבعدשים וידין
שטו : סג) ופי' רשי' זיל (חולין ס"ז ב') תולעת ארכותה בנהוש והן הנמצאים באשפה : סט) וכל הדומה לששלול : סט) אשקרנויט
אין

**מִרְבָּה רְגָלִים לְכַלֵּה שְׂרֵץ הַשְּׂרֵץ
עַל־הָאָרֶץ לֹא תִּאכְלָוּם כִּי־שְׁקֵץ
הַם: מִן אַל־תִּשְׁקֹצְנוּ אֶת־נְפָשָׁתֵיכֶם
בְּכַלֵּה שְׂרֵץ הַשְּׂרֵץ וְלֹא תִּטְמֹא
בְּהַם וְנִטְמְתָתָם בָּם: מִד כִּי אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהִיכֶם וְהַתְּקִדְשָׁתָם וְהִיְתָם
קָדוֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי וְלֹא תִּטְמֹא
אֶת־נְפָשָׁתֵיכֶם בְּכַלֵּה שְׂרֵץ הַרְמֵשׁ
עַל־הָאָרֶץ: טְפֵר מָה כִּי אֲנִי יְהוָה
הַמָּעָלָה אֶתְכֶם מֵאָרֶץ מִצְרַיִם**

אבן עזרא

רגלים. שם התואר והוא סטוק (כלו) : מִן אֶל
(מג) אֶל תִּשְׁקֹצְנוּ אֶת נְפָשָׁתֵיכֶם . להיותם פטונפות
וּסְנוּאַלּוֹת (כלו) : וְלֹא תִּטְמֹא בָּהֶם . כי ידוע
בַּי הַנוּךְ הַנְּאָכֵל יִשּׁוּב בַּשְּׁר בְּנוֹת הַאֲוָל (קלמ) :
וְכֵן וְלֹא חָמְלָוּ כְּחִילָתָס : וְנִטְמְתָתָם בָּם .
חָסָה לְמַס מְמֻחָין כֵּן כְּלָרֶן הַקְּרָבָה מְתָמָל
לְמַכְסָה בְּעוֹלָס כְּכֹה וּכְיִצְחָק מָעָלָה סו) :
שָׁהָס שְׁנִי שְׁרָשִׁים (קמלה) , וְהַעֲדָר נִטְמְינָה בְּעִינֵיכֶם
(מל) כי אני ה' אלהיכם . כְּסָס שְׁחָנִי (איוב יח נ) (קמג) וְתַעֲטוּ כָּאָדָם שָׁאֵן לו
קְדוֹס שְׁחָנִי כִּי חָלְקִיכָּס , כִּי וּמְקַדְּשָׁתָס קְדוֹס לְמַעַשׂ ט) סו) : וְהִיְתָם
קְדוֹשִׁים . לְפִי שְׁחָנִי חָקְדָּס חַמְכָס לְמָעָלָה וְלְעוֹלָס הַנְּחָה : וְלֹא תִּטְמֹא . לְעַזְוָל
עַלְיכָס בְּלָחוֹן כְּרַבָּה , וְכֵל לְחוֹן מְלֻקוֹת , וְזָכוֹר בְּלָמְרוֹ כְּגַמְרָה סח) , הָכֵל פּוּטִיתָה סח)
לְוַקָּה חָרְבָּעָה , נְמַלָּה ט) לְוַקָּה חַמְסָה , לְרַעָה ע) לְוַקָּה סָס עה) : (מה) כי אני
ה' הַמָּעָלָה אֶתְכֶם . טַל מַנְתָּה שְׁקָכָלוּ מְלֻתוֹי הַעֲלִיטִי הַמְכָס סט) (ד"ה כי הָנִי ס'
הַמָּעָלָה חַמְכָס בְּכָלְן כְּתִיב וּכְלָחָוי , וְכָלְן כְּתִיב הַמָּעָלָה מְלָא דְּבֵי ר"י חַלְמָלִי נְה

קרני אור

יהל אור

לְמָעָלָה ס' יו"ד : (כלו) פ"י כֹּה סָס כְּתֹולָר לְשָׁרֶן [לד] וּכְסָס כְּרוּזָן (יומל נט ה) מִנְמָר ד"י עַצְירָס
יְדוֹעָ שְׂיָעָלָה לְהַרְכָּה רְגָלִים וְלְיִנְגָּנוּ פּוֹטָל יוֹתָה , וְקַעְוָר מְעַמְּתָמָת לְכָל מְדָס צְמָמָר וְנִטְמָה סָס (ופ"י גִּיט"י טְסְרָה גָּלָה)
כְּמַקְרָה כֵּל נְעָל רְגָלִים אֶרְכָּה : (כלו) פ"י לְהַיּוֹת לְלַחְקִי וּוְנִמְתָּחָס מְלָא וְנִטְמָהס , כִּי כְּנָנוּ בְּלִקְוּט וּשְׁוִין
פְּסָקִים מְטוּגָפוֹת וּמְנוּאַלּוֹת : (קלח) וְכֵל דְּכָרִיס הַלְּסָפָרִים עַוְתִּים דָס רַע מַוְן כְּמָה פּוּרָעָנִית וּמְסָקִילִים כְּגֹועַ
וְאַגְּפָס : (קלט) וְכֵל לְזָוֵן טָמְטוֹס שְׁהַעֲזִירָה מְטַמְּתָה לְהַלָּג : (קמ) שְׁחָמָר ג"כ חַלְגָּף : (קמלה) טָמָה וּמְמָה :
(קמג) וְטָרְסָוּ טָמָה מְנָחִי ל"ה וּעֲנֵינוּ הָוָטָס הַלָּג וּכְסָוי , וּרְהַשְּׁתִּפְפָ' מְדוֹת נְהַצְּנוּ כְּכָמָה :

מנחת יהודה

מקורי רשי

ס"ד פְּנִילָה פּוֹלִין סָס פְּס"ז יְלִקּוֹט סָס : סה) עַיְן מְצִילָה ט"ז כ' : (איין קַעְפָּעָר) : סו) וּבָנָן (עִירּוֹבִין ח' ב') טְבוּי הַעֲשֵׂי
בְּגַדְלָה , וְהָוָא שְׁרֵץ שִׁישׁ לְוַיְמָלְתָה צְדָרִיוֹ רְגָלִים הַרְבָּה , וּבָנָן
בְּגַדְלָה עִירּוֹבִין כ"ט ה' יְלִקּוֹט מְקַמְּמָה ס"ז סְפָרָה : סח) כְּמַפְקִיס
בְּגַדְלָה שְׁבּוּלִים , וּרְתַ"י : בְּגַדְלָה זְלִילָה פְּסָי (חַוְּלִין שָׁב) נְדָל סָאָה
דְּנָלִים קוֹרִין לו (הַוְּנְדָרֶת פִּיסִּינָה) : ט) וּבְסְפָרָא , כַּשְּׁמָ שְׁנִי קְדוֹשָׁךְ אַתָּם הָיו קְדוֹשִׁים : סה) שְׁרֵץ מְשָׁרְצִי הַמִּשְׁמִינִי
דְּנָגָלָה בִּיטִים וּבְנְהָרוֹת : סט) שְׁהָוָא שְׁרֵץ הָאָרֶץ : ט) שְׁרֵץ הַעֲוֹף : מה שְׁהָאָרֶץ לְנַאֲרָד דְּבָת רְשִׁי
ו"ל זיון 1

לֹהִית לְכֶם לְאֱלֹהִים וְהִיְתֶם קָדְשִׁים כִּי קָדוֹשָׁ אֲנִי: מַזְמִרְתָּה הַבְּהִמָּה וְהַעֲזֹב וְכָל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמִישָׁת בְּמִים וּכְלַנֶּפֶשׁ הַשְּׁרָצָת עַל־הָאָרֶץ: מַזְמִרְתָּה בְּמִים וּכְלַנֶּפֶשׁ הַשְּׁרָצָת וּבֵין הַחַיָּה וּבֵין הַנְּאָכָל: פְּפְפְּ

ל"ל פסוקים. עכל"ס סימן:
ומפעירין יוסף עוד דור נס"ב ס"ו:

רְשֵׁי

העלותי ה'ת יסלהן מללים ה'ת נטיל טהון
מןמן צבליים כמו מליס וכגעnis לייס,
ומעליהם היה לנקיון וזכה לפון לי' מעלה עכ' ע):
(מו) להבדיל... ה'ת בלבד סזונה, ה'ת סתכל
יודע ומכיר וכקי' בכנ' עא): בין הטמא ובין
הטהור. לריך לומל עג'(עב) בין חמול לפלר',
וה'ת כבל מפולטיס כס, ה'ת בין טמלה לך
לטשולך לך עד' בין נחט חליו סל' קיל' לנתחט
לוזו עג'): ובין החיה הנאכלת. לריך
לומל עג') בין נבי' לעוד, וה'ת כבל
מפולטיס כס ה'ת בין סגולדו בה סימני טרפה פסולה עג':

יהל' אור

(קמנ) כי הילת ה'ת ליטות סוחמת ה'ת ומונעת ממנו הבינה;
(קמד) טהינו מטהט כלום: (קמה) עיין ב'טורי סס':
(קמו) וכ'ה (פפל'ה סס) על מנת בין ה'ת לילית לתוכם מה'ת
בג'ס'ב, ולכל סמי' סס' מה'ת כל'פ', ולט' כת'ב
הרכ'ב'ע ט' ט' טרטיים כס, וקוח' מיל'ס' כמו נטעני
בעיניכם (ט'ו'ג' יט' יג') כי לוי' כת'ב כו'מ' מיל'ח',
וכמ'ב' מס' כו' מרכ'ת פטא' (ג'ג') : [לו] ו[ג'ג']
ה'ל'יקו בין למוגן (ה'ס למקיר) וט'ג' בעין' שמיל'ל'ות
כמ'ר'ס וט' קיל' נגי', ט'ג'ור' שמיל'ל'ים כמ'ק'ר'וט' ג'ג' מלי'יט
פ'ס' ג'ל'ג' מתל'ל'ק' יונ'ר' נ'כ'וו'ה כדר'י' פ'ל'מ'ה, כי ס'ל'מ'ת' ילמ'ג'ט',
(פל'פ'ס'נ'ינ'ג' 166) ס'מ'ת' נ'ל'ג'ו' וט'ז'ו' ס'ק'ר'ה, ו[ג'ג'] "ס'ל'מ'נס' מ'ל'מ'נו' מ'ל'מ'נו' מ'ל'מ'נו'
(ס'י'ינ'ו' ט'מ'ית' כ'נ'ר'יו'ת') וט'ס' נ'כ'ל' מ'ס' ר'מ'ג'ו' מ'ס' ל'ג' ס'ס' ח'ל'יט'ו' רק' ס'ת'מ'ת' ס'ב'ר'יו'ת'
ל'ל' פ'ס' נ'מ'ג' מ'ל'ס'ס'ו' ג'ג' כ'נ'יל'ת' ס'ל'מ'ס' ו'ל'ס'ב'ל' ג'ס' ז'ס' בין ט'ז' ל'ע', ו'ע'ג'נו' י'ו'ל'ו' ס'ס' כ'ל' מ'ע'ג'נו' י'ק'ר'
כ'נ'יל'ת' ס'ג'ג'ם', ע'ג' ל'ג' י'מ'ל'ט' ס'ל'מ'ל'ת' ק'ר'וט' ו'ל'ט'ג'ס' י'ק'י'ו' מ'ל'מ'ו' ה'ל'ס', ע'ג'ג' מ'ק'י'ל' ע'ג':

ט'ק'ר'וי ר'ש'

ר'ל בוה' וכותב, א'ב'ל הר'ט'ב'ס ז'ל' בס' ט'ז'ה'יו' השיג' על ע) ב'ג' מ' ס'ה' ב': עא) ס'פ'ר'ה י'ל'ק'ו'ת' ת'ק'מ':
ה'ד'ע'ת' ה'ו'את' ו'ל'ג'ל'ג' ע'ל'יה', ו'ת'פ'ש' ב'ה'ה'יא' ד'א'ב'ל' פ'ו'ט'יה' ד'ר'ך'
א'חר'ת' ע'י'ג'ש': פ'ג' ו'ס' ר'ש'י' ז'ל' ש'ם' שה'ן' כ'ע'ול'ין' ו'ג'א'ין' נ'ט'א'ין' כ'ש'ק'ז'ים' ה'ל'ל', לה'ב'י' ב'ת'יב' לש'ון' ע'ל'י' ש'ט'ל'ל'ת'
נ'דו'לה' ה'י'א' א'צ'ל'ם': פ'ג' כ'ג' (ס'פ'ר'א) כ'ג' צ'ר'יך' ל'ו'ט'ר' ו'ס' ב'ע'ל' ה'ו'כ'רו'ן' ש'ק'ר'יא'ת' צ'ר'יך' ל'ו'ט'ר' ו'כ'ו' ב'ח'ט'מ'ת' ה'י'א', ו'כ'ו'נ'ת'ס'
ז'ל' ל'ו'ט'ר' שא'ין' כ'ו'נ'ת' ה'כ'ח'ו'ב' ל'ו'ט'ר' ל'ה'ג'ז'יל' ב'ין' ה'כ'ה'טו'ת' ה'ט'ה'רו'ת' ל'ט'מ'א'ו', אל'א' ב'מ'נ'י'ס' ה'ט'ה'רו'ים' ח'כ'ה'בו'ב' ס'ד'ב'ר' ו'ל'פ'י'
ה'ט'ק'ר'ים' ש'י'א'ר'ו' ב'ה'ם', שא'ם' לא' נ'ש'ה'ט' ב'ט'ה'רו'ה' אל'א' ח'ז'יו' של' ק'נה' ח'יא' ט'ב'אה' ל'ג', ו'א'ס' נ'ש'ה'ט' י'ו'ת'ר' מ'ח'צ'ית' א'ס'י'ל'
כ'ח'ו'ש' ה'ש'ג'ר'ה' ה'י'א' ט'ה'רו'ה' ל'ג': פ'ג' ר'ל' א'ס'ו'ה' ל'ג' ו'ט'ו'ת'ה' ל'ג', ו'א'ז' ע'ס'ק' ב'כ'א'ן' ל'מ'ס'א'ה' ו'ט'ה'רו'ה' כ'ל'ל', אל'א' ל'ש'נ'ג'
ד'ק'ר'א' נ'ק'ש' ה'ת'ג'ג'א' ש'ק'ר'א' ה'א'ס'ו'ר' ט'ט': פ'ג' ו'ה'ה'ב'ד'ל'ה' ב'ט'ה'רו'ר'ים' ע'צ'ט'ם' ב'ט'ק'ר'י' ח'ט'ר'יפ'ו'ת' ש'י'א'ר'פ'ו' ל'ה'ם': ג'ו' (ב'אן' ה'ג'י'
ב'ס'פ'ר'א' "א'ין' צ'ר'יך' ל'ו'ט'ר'" ו'ב'ר'ש'י' (ל'מ'ט'ה' ב'ג' כ'ג') ו'כ'ן' (י'ל'ק'ו'ת' ר' ה'ק'ט'ז') נ'פ' נ'ג'י' (ע'י'ג' א'ו'ת' ע'ג') ל'מ'פ'ל'ה' "א'ין' צ'ר'יך'
ל'ו'ט'ר": ג'ו' ל'פ'י' ה'פ'ש'ט'מ' ר'ל' ש'צ'ר'יך' ב'ט'ר'יפ'ו'ת', ש'ה'ר'י' ר'יא'ר'ב'�'ה' ו'ל'פ'ע'ל'ה' ט'ר'יפ'ה' ו'ל'מ'ט'ה' כ'ש'ר'ה':

א'ב'ן' ע'ז'ר'א

ר'ש'ת (קמנ) [לה]: מה' ו'ה'י'ה'ם' ק'רו'ש'ים' כ'י' ק'רו'ש' א'ל'י', ע'ל' ב'ן' א'ס'ר'ת'ו' ל'כ'ם' ו'ל'א' ת'ט'מ'א', ו'ה'ו'י'ו' ב'ס'ב'א'
ר'ש'ה' ב'ל'ש'ו'ן' ו'ש'ט'ע'אל' (קמד), ו'כ'ן' ו'ו'ע'ז'ב' א'ת' ע'ב'ד'י'
(ש'פ'ו'ת' ט' ב'א') (קמ'ב) ו'ר'ב'ים' ב'מו'ה': ו'ש'ע'ם' כ'י'
א'נ'י' ה'. כ'י' ל'א' ה'ע'ל'י'ת' א'ת'כ'ם' מ'א'ר'ץ' מ'צ'ר'ו'ם' כ'י'
א'ס' ל'ה'ו'ת' ל'כ'ם' ל'א'ל'ה'ו'ם', ו'א'ס' ל'א' ת'ה'יו' ק'רו'ש'ו'ם'
ל'כ'ם' ל'א'ל'ה'ו'ם' ת'ה'יו' ק'רו'ש'ו'ם' (קמו): מ'ז' ל'ה'ב'ד'יל'
ב'ין' ה'ט'מ'א': ב'עו'ף' ו'ב'ש'ר'ץ' ה'ט'מ'ו' (קמו): ה'ג'א'כ'ל'ת'.
(קמ'ב) [לו]: ח'ט'ל'ת' פ'ר'ש'ת' ש'מ'ינ'י':

ק'ר'נ'י א'ו'ר'

ר'ד'ק' ס'ס' ט'מ'ס': [לה] ו'מו'ת' ו'ג'ט'מ'ת' ו'ח'ט'ל'ב'ז'ן' פ'ז'ן'.
ס'ו'מ' כ'מו' פ'ז'ן' ח'ט'ל'ב'ז'ן', ו'ו'ל' ל'ס' ה'ט'פ'ק'א'ו' מ'ו'ל'י' ג'ט'
כ'פ'ז'מ'יכ'ס' ה'ט'פ'ק'א'ן' מ'ז' כ'מ'ז' ה'ל' ס'מ'ט'מ'ל'ו'
ב'ג'ס'ב', ו'ל'כ'ל' ס'פ'י' ס'ס' מה'ת' כ'ל'פ', ו'ל'ט' כת'ב'
ה'ר'מ'ב'ע' ט' ט' ט'ר'ט'ים' ס'ס', ו'ק'וח' מ'ל'ל'ס' כ'מו' נ'ט'מ'י'ו'
ב'ג'י'יכ'ס' (ט'ו'ג' יט' יג') כי' ל'י'י' כת'ב' כ'ו'מ' מ'ל'ל'ח',
ו'כ'מ'ב'ג' מס' כ'מו' מ'ר'ס'ת' פ'ט'א' (ג'ג') : [לו] ו[ג'ג']
ה'ל'יק'ו' בין' למ'וג'ן' (ה'ס' ל'מ'ק'ר'ה) ו'ט'ג' בע'ין' ש'מ'ל'ל'ו'ת'
כ'מ'ק'ר'ס' ו'ט' ק'יל' נ'ג'י', ט'ג'ו'ר' ש'מ'ל'ל'ל'ים' כ'מ'ק'ר'ו'ת' ג'ג'
פ'ס' ג'ל'ג' מ'ת'ל'ל'ק' י'ונ'ג' נ'כ'וו'ה כ'ד'ר'י' פ'ל'מ'ה, כי' ס'ל'מ'ת' י'ל'מ'ג'ט',
(פל'פ'ס'נ'ינ'ג' 166) ס'מ'ת' נ'ל'ג'ו' ו'ט'ז'ו' ס'ק'ר'ה, ו[ג'ג'] "ס'ל'מ'נ'ס' מ'ל'מ'נו' מ'ל'מ'נו' מ'ל'מ'נו'
(ס'י'ינ'ו' ט'מ'ית' כ'נ'ר'יו'ת') ו'ט'ס' נ'כ'ל' מ'ס' ר'מ'ג'ו' מ'ס' ל'ג' ס'ס' ח'ל'יט'ו' רק' ס'ת'מ'ת' ס'ב'ר'יו'ת'
ל'ל' פ'ס' נ'מ'ג' מ'ל'ס'ס'ו' ג'ג' כ'נ'יל'ת' ס'ל'מ'ס' ו'ל'ס'ב'ל' ג'ס' ז'ס' בין' ט'ז' ל'ע', ו'ע'ג'נו' י'ו'ל'ו' ס'ס' כ'ל' מ'ע'ג'נו' י'ק'ר'
כ'נ'יל'ת' ס'ג'ג'ם', ע'ג' ל'ג' י'מ'ל'ט' ס'ל'מ'ל'ת' ק'ר'וט' ו'ל'ט'ג'ס' י'ק'י'ו' מ'ל'מ'ו' ה'ל'ס', ע'ג'ג' מ'ק'י'ל' ע'ג':